

katolički list

me i Marko F.

ZVONIK

GODINA: VI

BROJ: 9 (59)

Subotica, rujan (septembar) 1999.

Cijena: 10,00 N. din.

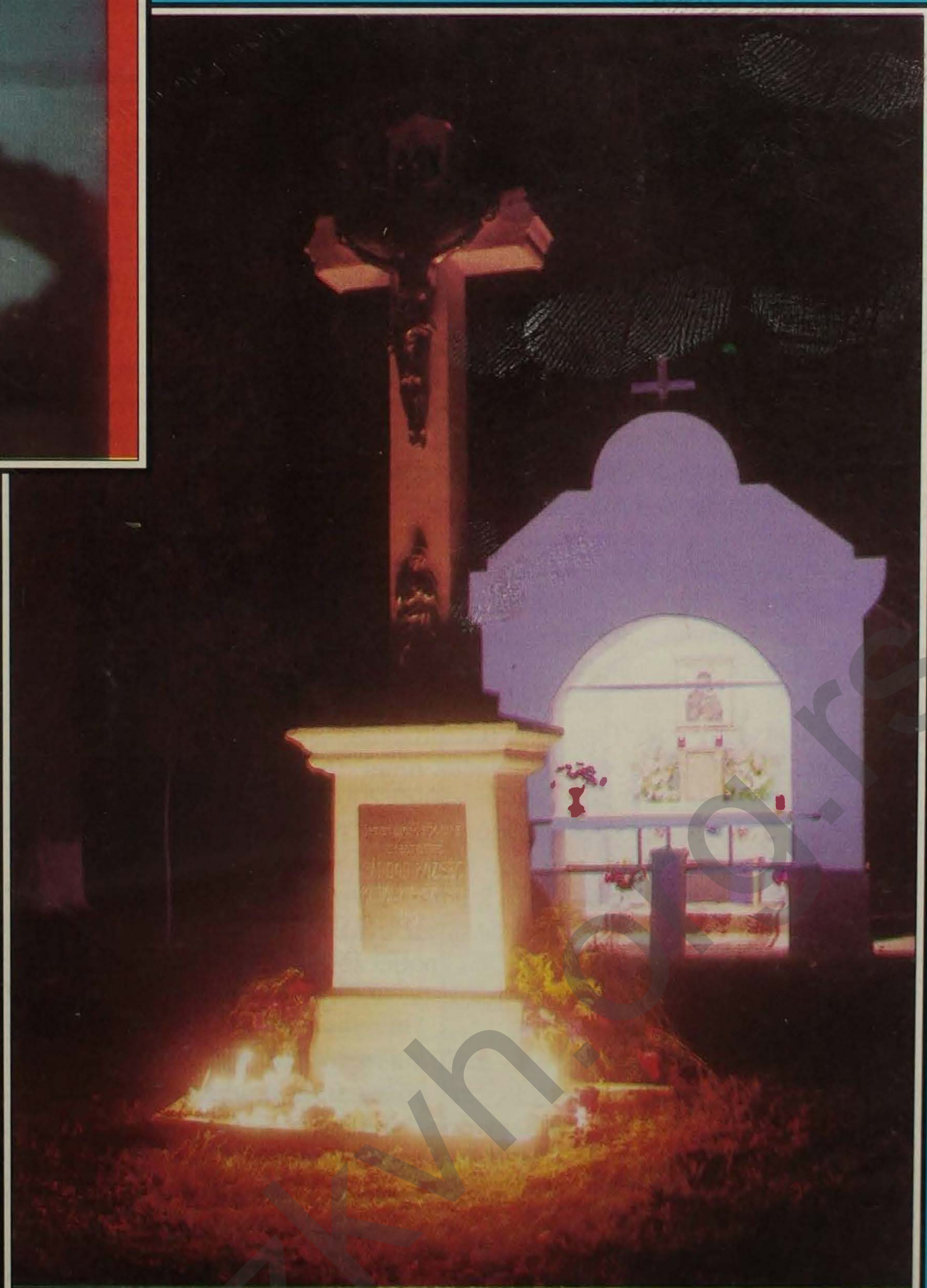

BUNARIĆ '99.

**Marija kao Majka moli za nas i s nama.
Ona vodi k Isusu.**

**Ona će dovesti Isusa u naše obitelji.
Njoj se posvetimo ...**

Kardinal Franjo Kuharić

Križ: foto Juriga

SAMO OTAC ZNA...

Događaju potpunog pomračenja sunca svjetska je javnost posvetila doista puno pozornosti. Pojava je u svakom slučaju rijetka, jedinstvena i zanimljiva. No, ova prirodna pojava izazvala je i različite komentare ali i nagađanja. Opet su se probudili mnogi "proroci" i navjestitelji Sudnjeg dana. Sigurno je da za ovakve "pothvate" mogu imati pokriće čak i u Svetom pismu. Naime, kad Isus govori o znakovima koji će prethoditi "onom danu" onda, među ostalim, navodeći riječi proroka Izaije, kaže: "Sunce će pomrčati" (usp. Iz 13,10; Mt 24,29). I nedavni potres u Turskoj, koji je odnio više od 14 tisuća ljudskih života, također je bio razlogom da su neki rekli: "približava se Sudnji dan", jer i potresi su, doista, na popisu znakova koji mu prethode (usp. Mt 24,7). No, jedna Isusova rečenica dovoljna je da upozori sve "prognozere" datuma Sudnjeg dana da se smire i okane besmislenog posla i shvate ono što je bitno. Tu rečenicu zapisao je Matej evanđelita: "A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli nebeski, ni Sin, nego samo Otac" (Mt 24,36). Eto, sve je jasno. Dakle, okrenimo se životu. Pustimo nagađanja... Kad Isus govori o Sudnjem danu, onda ne stavlja naglasak na ono "kada" će to biti, nego kako se za taj dan pripremiti. Rekao je: Bdijte i budite pripravn! (usp. Mt 24,42-44). U tom smislu bi bolje bilo da se nešto vremena posvećenog pojavi "pomračenja Sunca" utrošilo u proučavanje druge, svakodnevnice pojave, "pomračenja" ljudskog uma i srca. Što je sve čovjek "pomračenog" uma već izmislio i smislio a što izravno šteti čovjeku. Kolika smo upozorenja slušali da bismo "neoštećeni i neozlijeđeni" preživjeli pojavu "pomračenja Sunca" (koja je očito uz to što je zanimljiva bila i opasna)?! A kako su rijetka upozorenja na štetne posljedice čovjekovog nerazumnog i bezumnog djelovanja. Kako se rijetko upozorava na opasnosti koje svijetu prijete od ljudi "bez srca".

Isusova riječ "bdijte" i "budite pripravn" hoće nam reći: bdijte, pazite da vam razum ne strada. Razum je najdivniji Božji dar čovjeku. Po razumu on je uzvišeniji od svega stvorieroga na zemlji pa i od veličanstvenog svemira! A tek srce! Kako li je važno da ono ne bude "tvrdo" nego dobro, plemenito, nježno... Čovjek "pomračenog razuma", "bolesnog uma" i "tvrdog srca" najveća su opasnost za čovječanstvo. Mislim da smo toga svi svjesni, jer i sami trpimo posljedice postupanja takvih ljudi i u našoj sredini...

Biti pripravan znači, pak, činiti sve ono što činimo razumno i srcem. Jednom riječju, onako kako to Bog želi.

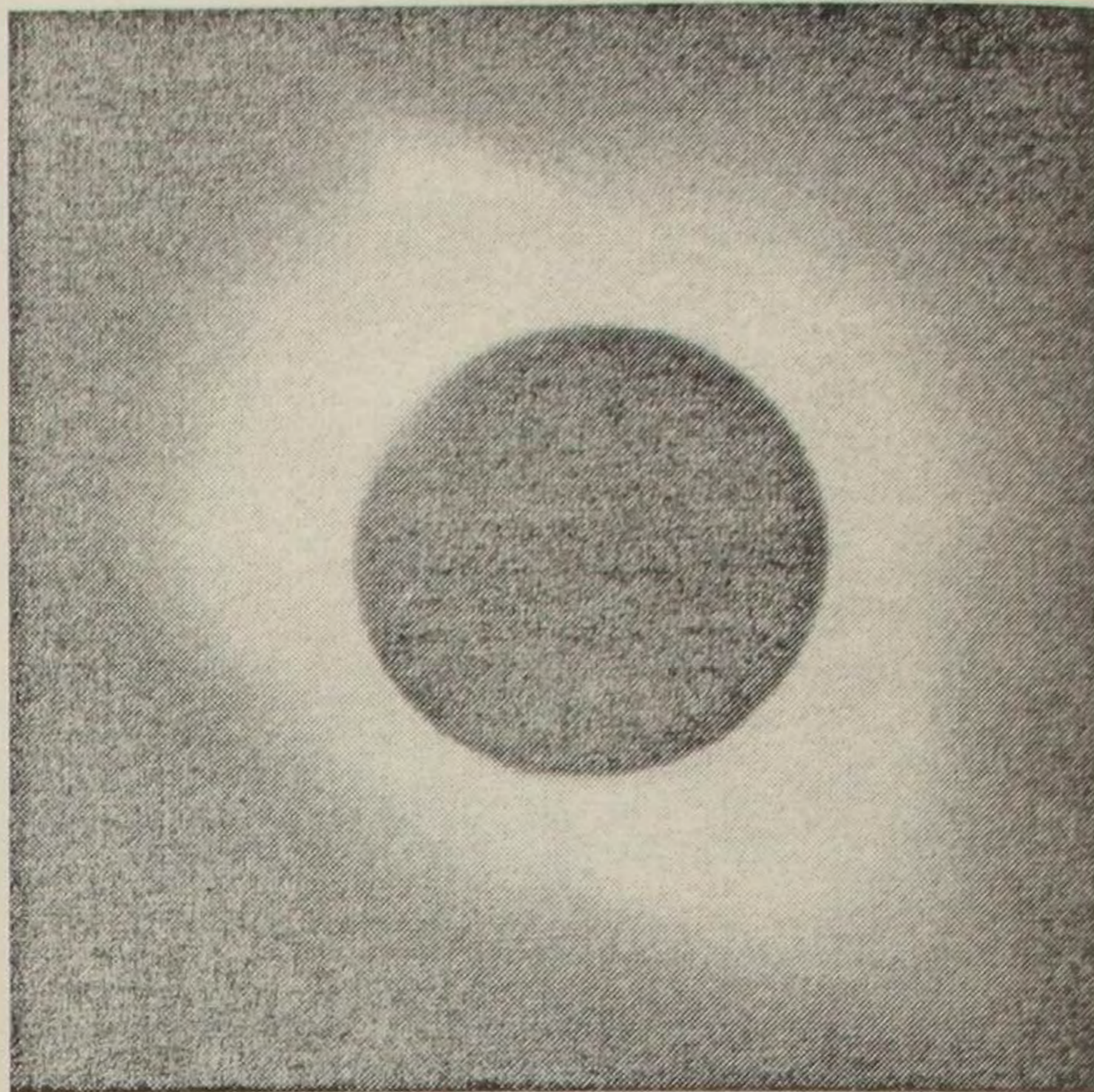
Ovaj "Zvonik" pun je svjedočanstava takvog života. Pročitajte samo izvješće s ovogodišnjeg Bunaričkog proštenja. Koliki su ondje "prosvijetlili" svoj razum i "omekšali" svoje srce u sakramentu sv. ispovijedi. Koliki su u predivnoj procesiji sa svijećama ponovno shvatili da moraju biti "svjetlo svijeta" svojim dobrim djelima slaveći tako i potičući druge da slave Oca našega koji je na nebesima. Nemojte propustiti pročitati i promeditirati divnu propovijed kardinala Kuharića. On nam tako sažeto a tako sadržajno ponovno otkriva "istinu o čovjeku" u svjetlu Božje riječi...

Započela je nova školska godina. Treba započeti odmah i vjeronaučnu godinu. Za djecu je to nekako razumljivo. Ali, "vjeronauk" ne treba samo djeci nego i mladima, odraslima i starima. Svima! Dakle, SVI na VJERONAUK! Isus veli: "Pisano je u Prorocima: 'Svi će biti učenici Božji.' Tko god čuje od Oca i pouči se dolazi k meni" (Iv 6,45). Budimo dakle u ovoj jedinstvenoj školskoj godini 1999/2000. svi "učenici" Božji. Produbljujmo svoje znanje o Bogu, svoje poznavanje Božje riječi. Slušajmo Oca čitajući Sveto pismo i drugo duhovno štivo (naravno i ovaj naš List!) i doći ćemo k Isusu. A tko k Isusu dođe, od njega odlazi s punim rukama i srcem svih potrebnih milosti za svakodnevni život, za sretan život. Ali, mislimo i dalje. Tko "čuje Oca i pouči se", taj će doći k Isusu u raj, da "gleda i uživa njegovu slavu" (usp. Iv 17,24). Eto, puno razloga da prestano učimo...

Radujem se što vam i u ovom broju našega "Zvonika" nudimo obilje duhovne hrane, obilje "materijala" za učenje, za produbljenje vjere i bezbroj poticaja za rast u dobroti, svetosti i ljubavi.

Želim svima vama, štovani čitatelji, da budete odlični Očevi učenici - i ja zajedno s vama! Sretno!

Vaš urednik

PLODOVI

"Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom. Ta svako se stablo po svom plodu poznaje. S trnja se ne beru smokve niti se s gloaga grožđe trga." (Lk 6,43-44)

Dobra je ovo zemlja. Zemlja koju nam je Dobri Otac dao da živimo na njoj, da ju obrađujemo, da nas hrani. Rađa ona plodovima svoje crne utrobe koju marni ratari natapaju svojim znojem, nad kojom strepe i za koju mole.

I ove godine zatalasala se naša ravnica zlatnim plodovima. Slavili smo i zahvaljivali Milosrdnom Ocu našim dužijancama. Urodile su naše prošnje i vjera divnim plodovima susreta s tako izuzetnom osobom kao što je nadbiskup Josip Bozanić, a očekivali smo i uzoritog kardinala Franju Kuharića. Milosni trenuci darovani poput blagodatne kiše našoj duši "sažeženj" svakodnevnim nevoljama, kušnjama, grijehom...

Da li ćemo znati iskoristiti te darove, tu blagodat da nahranimo svoju dušu kako bi mogla rađati dobrim plodovima. A dobri duhovni plodovi toliko su nam potrebni. Kao kruh naš svagdašnji. Da li smo danas spremniji oprostiti susjedi koja nas je ogovarala, poznaniku koji nam zavidi na uspjehu, ljubomornom prijatelju? Koliko danas više nego jučer ljubimo svoje bližnje? Koliko smo u svoj osobni život upleli kršćanske kreposti i kako ih negujemo?

Da bi zemlja rađala dobrim plodovima potrebna joj je obrada, hrana, trud. I našem duhovnom životu potrebna je hrana i briga. Pobrinimo se da ga nahranimo molitvom, riječju Božjom, dobrotivošću i milosrdnim djelima. I tada će plodovi našeg kršćanskog življenja moći dati dobro sjeme koje bi moglo "oploditi" i živote drugih ljudi oko nas.

U borbi za plodonosne kršćanske duše morali bismo biti uporniji. Učiti od ratara na primjerima njihove marnosti, strpljenja i ljubavi. I tada bismo sigurno mogli češće klicati Bogu hvalu za sve... I za ovu dobru zemlju.

Bernarda

Piše: Andrija Kopilović

05. 09. - 23. NEDJ. KROZ GOD.

Ez 33,7-9; Rim 13,8-10; Mt 18,15-20

MJESTO POMIRENJA

U odlomku proroka Ezekielia koji danas Crkva navješćuje u prvom čitanju, stavlja se na srce svakom pojedincu da se brine i o svome bližnjemu. Naprosto, Kainova napast "da ne vodimo brigu o bratu svome" trajno je prisutna. S druge strane, jako je izražena naša "briga" za bližnjega kada se radi o njegovom zlu i o negativnosti. Današnja liturgija vodi nas na pravi izvor i na počelo bratoljublja a to je naše srce. Mi moramo ljubiti svoga bližnjega i željeti njegov spas. To se ostvaruje s ljubavlju koja diktira način bratske opomene, opraštanja, molitve za bližnjega i nadasve strpljivost. Isus k tomu dodaje i moć odrješenja od svakoga zla od kojega odrješujemo u svom srcu bližnjega, oslobađajući ga njegovih veriga. I tako spašen i oslobođen brat naš postaje dionikom ne samo naše ljubavi nego i naše nakane i naše molitve za spas i uslišenje svega onoga što činimo kao vjernici pred Bogom. Dakle, po Kristu smo pomireni s Bogom, u njemu se imaju razrješavati i sve ljudske razdijeljenosti. Na to nas je pozvao i za to osposobio.

12. 09. - 24. NEDJ. KROZ GOD.

Sir 27,30 - 28,7; Rim 14,7-9; Mt 18,21-35

MOĆ OPRAŠTANJA

Današnja nas liturgija još dublje uvodi u jednu specifičnu kršćansku zapovijed, dapače, u postulat kršćanskog postojanja a to je moć opraštanja. Biti kao naš Bog koji daje da sunce njegovo izlazi nad pravednima i nepravednima jednako. Mudrosna knjiga Sirahova vrlo jasno daje dijagnozu mržnje i srdžbe. One su, kako tvrdi, jednako gnusne i obje čovjeka ne samo truju nego i uništavaju. Zasigurno, mnogi od nas padaju u napast da pomisle kako srdžbom i mržnjom mogu riješiti barem ponekad po koji problem, ali zaboravljaju da su osjećaji srdžbe i mržnje ponajprije činjenice koje se rađaju u onom koji se srđi ili mrzi. Da je to sjeme u njima niklo i da je za to potrebna njiva njihova srca. I ako je naše srce sposobno roditi plodove mržnje i srdžbe, onda je jednako sigurna i dijagnoza: naše srce nije dobro. Stoga, kad Bog želi spasiti čovjeka, onda najprije poseže za najvažnijim a to je liječenje srca onoga koji je začeo u sebi srdžbu i mržnju. To srce se može samo tako zaliječiti da se oprostí onome prema kome je srdžba i mržnja uperena. Tada je se oslobađamo, darujemo je Bogu, postajemo slobodni i postajemo bogooblični te imamo pravo da Bog nama oprostí i da se ostvari sve ostalo što se u našem srcu začelo.

Dakle, po Bogu liječimo sami sebe.

19. 09. - 25. NEDJ. KROZ GOD.

Iz 55,6-9; Fil 1,20c-24.27a; Mt 20,1-16a

NA PUTU GOSPODNJEM

Bog nam nudi bogatstvo koje mi nismo stekli i pruža nam hranu koju nismo zaslužili. Njegov stvarateljski čin je posve slobodan i dobrohotan. Stoga Bog prima i siromahe te ih ispunja milošću. Čovjek je tražitelj pravih vrednota i prave osobe - Boga. Za to traženje prorok Izaija govori o vremenu koje mu je milosno darovano i o blizini koja se očituje u znakovima. Dapače, i grešnik ima vremena, ako iskreno traži, da prepozna velikodušnost Božjega praštanja. To zapravo znači da Bog i nema druge računice osim jedne, da spasi čovjeka. Često se događa da naše misli nisu Božje misli i naši putevi nisu njegovi putevi. On nas neizrecivo nadvisuje svime onim što se tiče spasenja, suda, nagrade i života. Zavist i uspoređivanje u kraljevstvu Božjem opasne su zamke da se ne bismo postavili kao suci nad Gospodinom ili da budemo oni koji mu ozbiljno prigovaraju za ono što nam on čini. Tko si ti ili ja da Gospodina zovemo na odgovornost kada vjerom priznajemo da on samo jedno hoće: spasiti čovjeka. Budimo mu pomoćnici a ne odmađi u djelu spasenja.

26. 09. - 26. NEDJ. KROZ GOD.

Ez 18,25-28; Fil 2,1-11; Mt 21,28-32

OBRAĆENJE BEZBOŽNIKA

Jedino nas Bog može suditi. Kad se jednom sve pokaže u jasnom svjetlu začudit ćemo se kako su mnoga ljudska srca, pod plaštom bijede, krila pravednost i dobrotu koju je jedini Bog poznavao. Nitko nije posebno uvriježen u sigurnost svoje vrline i vjere. Svi smo mi slabi ljudi, kadri mijenjati se i na bolje i na lošije. No, Bogu je potrebno naše srce i on ga gleda cjelovito. Jer jednim pogledom vidi u cijelosti naš život. On vidi sve pozitivnosti i ljepote pojedinog života kojim je čovjeka obdario. Taj sveobuhvatni pogled dobrote nuka Boga na strpljivo opraštanje i liječenje čovjeka. Mi se često zavlačimo u svoje pogreške i svoje krivice i skloni smo ih mjeriti ljudskom pravednošću a onda se gubimo u ispričavanju ili optuživanju što nas blokira da vidimo i dobre osobine. Bog ne gleda tako nego radi dobra koje nam nudi očekuje od nas pouzdanje i spremnost da mu se uvijek iznova obraćamo novom i novom molitvom i činom obraćenja tražeći oprostí i priznavajući svoje krivice te znajući da ih jedino on može prekriti svojom dobrotom. Stoga je pokajnik na zemlji već spašenik a izgubljen je onaj koji tu mogućnost prezire.

Iz sadržaja

*Bunaričko proštenje
u Godini Boga Oca
Kardinal nije došao ali je bio .4*

*Homilija kardinala
Franje Kuharića
na Bunariću5*

Nema dovoljno časnih sestara .7

*Pedeset godina braka Grge
i Kate Ivanković
i 35. godišnjica svećeništva
mons. Bele Stantića10*

*Narodno blago:
seosko domaćinstvo15*

Nova nagradna igra za djecu .23

Teorija metle25

*Nadbiskup Bozanić u
Bandašicinom kolu na
Dužijanci '99.26*

Kada dijete pita o Bogu27

Lajčina čuda28

Starost - predvorje Života29

Franjevci31

Naši pokojnici33

KARDINAL NIJE DOŠAO, ALI JE BIO...

Radovali smo se Bunaričkom proštenju. Čekali ga... I doživjeli ga. Bilo je sve lijepo i dobro. Svečano i pobožno. Hodočasnika puno. No, ipak, jedna nas je činjenica već na početku rastužila. Nije nam došao uzoriti kardinal **Franjo Kuharić**. Želio je doći. Spremao se. Ali NIJE DOBIO VIZU i zato NIJE DOŠAO. No, ON je BIO S NAMA. Bio je s nama po svojoj divnoj propovijedi koju nam je poslao faksom, ali još više bio je s nama u Duhu. Molio je za nas i molio je s nama. U nedjelju navečer telefonom je nazvao i pitao kako je bilo. Eto, ima nešto što izmiče svakoj vlasti i svakoj kontroli. Molitva i ljubav, koja je razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan iznad su svih granica, ruše sve zapreke na putu ljubavi. Tako smo ovog Bunarića, iako prikraćeni zbog nedolaska Kardinala, ipak obogaćeni još jednim novim iskustvom vjere i kršćanske ljubavi. Hvala Gospi Bunaričkoj.

VEČER POVRATKA U KUĆU OČEVU

/Subota, 28. 08.: Pokorničko bogoslužje, osobna ispovijed, procesija sa svijećama, Euharistija.../

U subotu, na već tradicionalno bdjenje na Bunarić i ove godine "Marija je, pod vodstvom Duha Svetoga, dovela k Isusu" mnoštvo hodočasnika - kako je to istakao na početku slavja mr. **Andrija Kopilović**, rektor Bunaričkog svetišta. On je predvodio Službu pokore i u svojoj meditaciji pred ispit savjesti među ostalim rekao: "Bog ljubi sve ljude. Nitko od nas nije slučaj. Svatko je od nas od Boga voljen i zato može sv. pisac reći: 'Njegov smo čak i rod!' I mi Boga moramo voljeti, štovati kao svoga roditelja. Da, naš Bog je svemu Stvoritelj a nama ljudima i anđelima je Otac. Čovjeka može ostaviti njegova zemaljska majka i prezreti naravni otac. Bog nas, pak, ne može ostaviti jer onda bi sebe zaniijekao. I zato Boga ne vrijeđaju toliko naše slabosti koliko ga vrijeđa naša nevjera, nepovjerenje, malodušnosti, praznovjerje. Boga najviše vrijeđa kad vjerujemo više raznim vraćanjima, čaranjima, gatanjima nego li njemu, nego li njegovoj riječi... I kad smo takvi - i kad smo puni slabosti i grijeha, i kad smo puni nevjere i malodušja, Bog nam je Otac i njemu se uvijek možemo vratiti. Ova večer je trenutak povratka u kuću Očevu. Postoji samo jedan uvjet povratka, a to je raskajano srce. To je Ocu dovoljno... Najveća zapreka povratka u njegovu kuću je kad smo u neprijateljstvu s bližnjima. Očevo srce krvari kad se njegova djeca svađaju. Stoga ne možemo k Ocu bez braće i sestara. I zato ova večer mora biti i večer pomirenja među ljudima..."

Nakon što je biskup Pénzes poškropio okupljeni narod u znak pokore i čišćenja te obnove Krsnih obećanja, slijedila je osobna ispovijed. Dvadesetak svećenika dva sata je ispovijedalo okupljene vjernike. Bila je ova bunarička večer doista večer povratka u kuću Očevu.

Unutarnje svjetlo i svjetlo svijeća

Hodočasnici su potom okupani Božjim milosrđem, dopunivši svoje svjetiljke novim uljem ljubavi, s upaljenim svijećama pošli s Marijinim likom iz kapelice prema glavnom oltaru, predvođeni dječicom i mladima u bijelim haljinama. Ovaj prizor mnogi hodočasnici najviše vole. Noć obasjana svjetlom svijeća. S Marijom smo na putu prema kući Očevoj... Uz riječi divnog akatistosa (molitve) u čast Bogorodici i pjevajući "Ave, Ave, Ave Maria" stigli smo do Oltara, do Krista. Marija nas je i ove večeri dovela k Isusu...

Slaviti u patnji - slaviti s nadom u duši

I ovu je večernju bunaričku misu, kao i tolike godine unazad, predvodio katedralni župnik, mons. **Stjepan Beretić**.

Koncelebrirali su s njim i župnik iz Vajske **Josip Kujundžić** i župnik somborske župe sv. Križa **Lazar Novaković** i župnik subotičke župe sv. Roka **Andrija Anišić**. Bio je tu i đakon **Marinko Stantić**, bogoslovi i sjemeništarc.

Na početku mise mladi su pozdravili Gospu prigodnim recitacijama. Oni su čitali i Božju riječ. A u svojoj propovijedi mons. Beretić je opet bio u svom "elementu". Tješio nas je, hrabrio, oduševljavao, učio... /Odlomke njegove propovijedi možete pročitati na predzadnjoj stranici./

S Marijom, uz Isusa - do jutra

I ove godine bilo je onih odvažnih zaljubljenika u Mariju i Isusa. Oni su s Marijom uz Isusa bili čitavu noć u molitvi, klanjanju... Slavili su Gospodina Marijinom zahvalnom pjesmom... Sigurno im neće ostati neuzvraćeno.

GOSPA BUNARIČKA OKUPILA MNOŠTVO SVOJE DJECE DA SLAVE OCA

/Nedjelja, 29. 08. 1999.: Svečane mise u 7, 8, 10 i 16 sati/

Sve je na Bunariću izvana tako obično, ustaljeno, po istoj shemi a uvijek bude posebno. Razumljivo je to jer je Bog neizreciv, beskrajn. Nebo je tako puno beskrajne punine i ljepote. A tek Majka?! Milosti puna uvijek svojoj djeci dijeli puno i na tako različite načine. Najviše se raduje kad ih uspije potaknuti da se ispovjedu, jer onda dobiju najviše: Isusa u pričesti. Na ovogodišnjem Bunaričkom proštenju, valjda kao nikada dosada, bilo je jako puno onih koji su se ispovjedili i pričestili. Znakovito je da se to dogodilo baš u ovoj predjubilejskoj godini posvećenoj Bogu Ocu. Zna Majka da je u kući Očevoj najbolje, najveselije i najmirnije. I ona je u njoj. I Sin njezin. I Duh Sveti koji "čini sve u svima"...

Došli su ove godine Majci Mariji - Bunaričkoj Gospi osim vjernika iz Subotice i okolnih mjesta također i hodočasnici iz Sombora, Bačkog Monoštora, Vajske i Bođana; iz Golubinaca (Srijem)... Radovali smo se tome. Lijepo je kad nas ima puno da zajedno častimo Majku i slavimo Gospodina.

Sv. misu u 7 sati služio je o. **Marijan Kovačević**, franjevac. U 8 sati svečanu misu na mađarskom jeziku služio je biskup subotički mons. dr. **Ivan Pénzes** u koncelebraciji s mons. **Józsefom Miocsom**, rektorom subotičkog sjemeništa "Paulinum" i sa svojim tajnikom **Slavkom Večerinom** te s domaćinom, župnikom i upraviteljem svetišta **Andrijom Kopilovićem**.

U 10 sati je bila svečana misa na hrvatskom jeziku. Započela je svečanim prijenosom Gospinog lika iz kapelice na njezin oltar. Prenijeli su je ovogodišnji bandaš **Josip Francišković** i bandašica **Željka Zelić** u pratnji mladih u narodnim nošnjama. Kod glavnog oltara slijedile su pozdravne recitacije Gospi koje su pročitali mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama. I ovu misu predvodio je domaći biskup mons. dr. **Ivan Pénzes**, jer KARDINAL NIJE DOŠAO. S tom bolnom činjenicom morali su se suočiti i svi okup-

ljeni hodočasnici (više od 10.000). Zajedno s biskupom slavili su ovu Euharistiju upravitelj svetišta **Andrija Kopilović** i tajnik biskupije **Slavko Večerin**. Ostali svećenici nisu mogli, jer su morali ispovijedati hodočasnike koji su u dugim redovima strpljivo čekali "čas pomirenja" s Bogom u ispovijedi.

UGAŠENA ZRAKA NADE

Na početku mise prisutnima se obratio mr. **Andrija Kopilović**, upravitelj svetišta, sljedećim riječima:

Draga braćo i sestre, uvaženi gosti. Proštenje je na Bunariću. Započinjemo svečanu Euharistiju, najveću zahvalu Isusa Krista nebeskome Ocu u kojoj molimo da po zagovoru Majke Božje primi i naše nakane i naše molitve i da nam podijeli svoj blagoslov.

Dozvolite da u svoje osobno ime i u ime svih vas izrazim duboko žaljenje što danas među nama nije prisutan uzoriti gospodin **Franjo kardinal Kuharić**, umirovljeni zagrebački nadbiskup, koji je uredno pozvan i komu je na vrijeme obećana ulazna viza u Saveznu Republiku Jugoslaviju. Nas vjernike žalosti i vrijeđa što i ovu zraku svjetla s neba odgovorne osobe nisu prepoznale kao znak boljih vremena nego su i tu zraku ugasili, ne davši ulaznu vizu jednom kardinalu Rimske Crkve. Nije naše da sudimo nego da kao vjernici molimo i praštamo, ali citirajući blaženoga Alojzija moram reći: 'Narod ovakve uvrede nikada neće zaboraviti.' Neka Bog pravedni i milosrdni zaliječi ovu ranu a mi se u duhu sjedinimo s Isusom Kristom koji ne poznaje granica svoje ljubavi."

Zatim je uputio srdačne pozdrave svima prisutnima, a napose je pozdravio biskupa Ivana, "glavu ove Crkve koji nam apostolskom službom uprisutnjuje crkvenost jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve", zatim svećenike, redovnike i redovnice, te predstavnike sestrinske Srpske Pravoslavne Crkve o. **Radetu Šovljanskog** i o. **Milivoja Mijatova**. Na ovom slavlju bio je nazočan i gradonačelnik Subotice **Kasza József** sa svojim suradnicima **Kern Imreom** (predsjednik Izvršnog odbora Skupštine općine Subotica) i **Miskolczi Józsefom** (zastupnik u vojvođanskom parlamentu).

(Zbog desetosatnog zastoja na putu na slavlje nisu stigli ni predstavnici Veleposlanstva R. Hrvatske iz Beograda. U Suboticu su stigli tek oko 16 sati.) Među uglednim gostima bili su **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijanica '99." i **Bela Ivković**, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", kao i drugi uglednici iz društvenog i kulturnog života grada.

TEBI OČE, PO MARIJI, NAŠA VJEČNA HVALA

Slijedila je svečana Euharistija.

Božju riječ su pročitali bandaš i bandašica, **Josipi Željka**, psalam je pjevao **Marin Kopilović**, solo-bariton. Evanđelje je pročitao đakon **Marinko Stantić**, a zatim je biskup Pénzes, izrazivši također svoju žalost što nema Kardinala, pročitao njegovu propovijed koju mu je uputio faksom.

Molitve vjernika predmolili su mladi u narodnim nošnjama.

I na ovoj misi kao i na cijelom subotnjem slavlju duše nam je uzdizao k Bogu svojim pjevanjem zbor mladih župe Isusovog Uskrsnuća iz Subotice uz orguljsku pratnju **Miroslava Stantića**.

Poslije sv. mise mnogi su hodočasnici htjeli utisnuti svoj poljubac zahvale i molitve u milosni lik "Gospe Bunaričke". Mnogi su se zadržali na Bunariću do večeri u molitvi, odmoru, razgovoru...

Proslava proštenja na Bunariću završila je i ove godine večernjom sv. misom koju je predvodio palički župnik **Josip Leist**. No, "Bunarić '99." još dugo će živjeti u srcima svih onih koji su ga imali milost doživjeti.

A. A.

Homilija kardinala Franje Kuharića na Bunariću, 29. kolovoza 1999.

"PA ŠTO JE ČOVJEK DA GA SE SPOMINJEŠ...?" (Ps 8,5)

Prečasni i dragi oče Biskupe Ivane!

Draga braćo svećenici, redovnici i časne sestre!

Draga braćo i sestre u Isusu Kristu: očevi i majke, mladi i djeco!

Ovdje okupljeni hodočasnici i hodočasnice, Hrvati, Mađari i bilo koje druge nacionalnosti, svi ste braća i sestre slaveći nebeskog Oca! Svi ste braća i sestre časteći zajedničku Majku našega Spasitelja i našu Blaženu Djevicu Mariju! Sve vas s vašim Pastirom ocem Biskupom srdačno pozdravljam!

Veselio sam se da ću ovo euharistijsko slavlje "Na Bunariću" danas slaviti s vama u zajedničkoj pobožnosti prema Presvetoj Djevici Mariji, djevičanskoj Majci našeg Otkupitelja i našeg otkupljenja. Budući da to nije moguće, ovim načinom se pridružujem vašem slavlju, vašoj molitvi i vašoj vjeri, nadi i ljubavi!

Približavamo se proslavi velikog jubileja povodom 2000. godine od rođenja Isusa Krista.

Najveći, najsvetiji i najsvjetliji događaj cijele ljudske povijesti jest Utjelovljenje Vječne Riječi - Sina Očeva u djevičanskom krilu ponizne i bezgrešne Djevice Marije u Nazaretu.

Sam Isus Krist objavljuje tajnu te Božje ljubavi prema čovjeku kad je kazao Nikodemu: "Uistinu, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni" (Iv 3,16).

Čitamo u poslanici apostola Pavla Galaćanima: "Kad dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo!" (Gal 4,4-5).

Punina vremena je izvršenje najvećeg Božjeg obećanja da će svijetu biti darovan Spasitelj i osloboditelj od grijeha i smrti, od svakog ropstva za slobodu sinova Božjih!

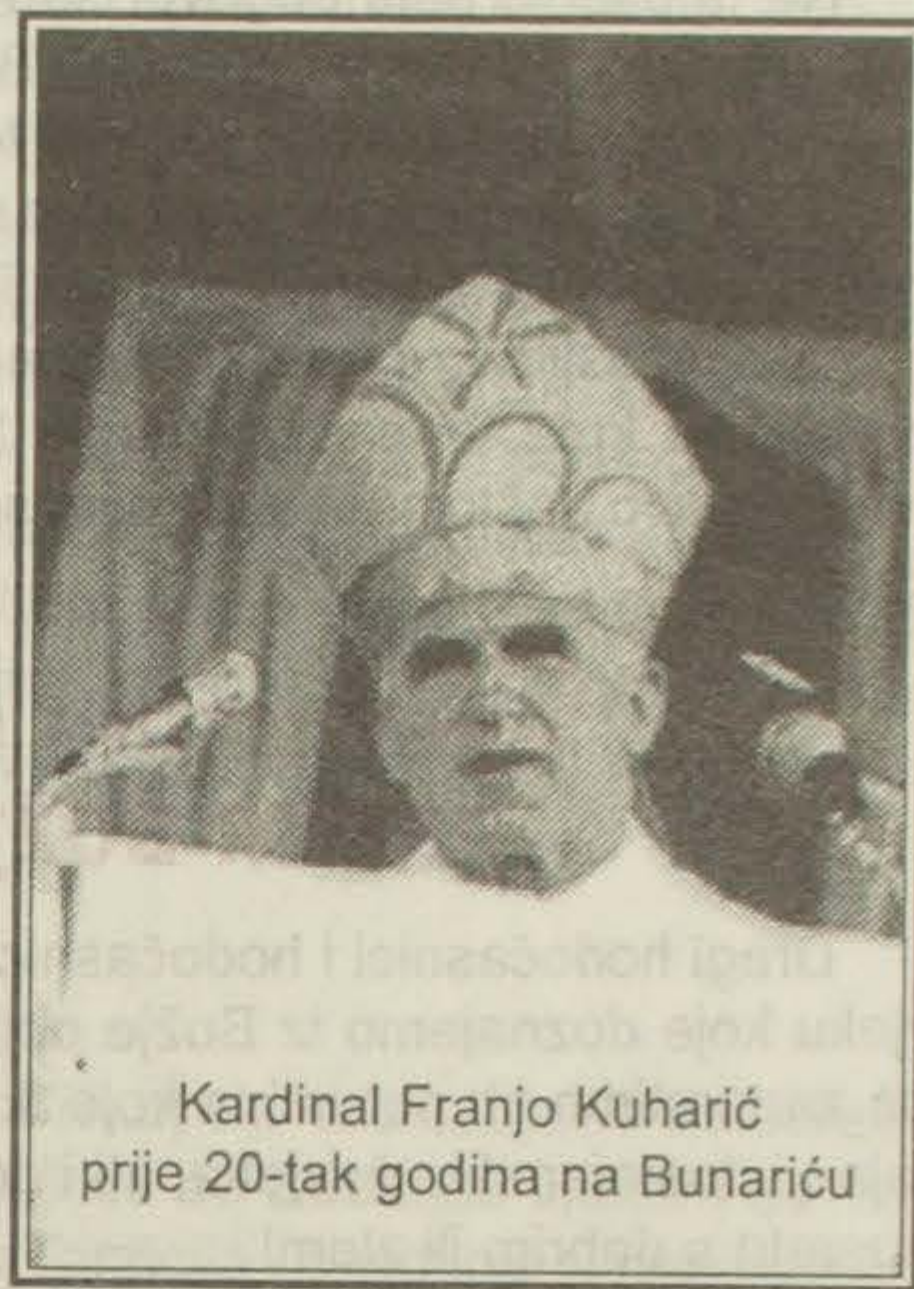
Zato piše Pavao: "A budući da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga koji kliče: 'Abba! Oče!' Tako više nisi rob, nego sin, ako pak sin, onda i baštinik po Bogu" (Gal 4,6-7).

Bog je neizreciva punina života, blaženstva i ljubavi. Bog u svojoj nedokučivoj naravi odvijeka živi puninu svoga života u zajedništvu triju božanskih Osoba. Činimo znak svetoga križa: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Tako nam je Isus Krist otkrio tu najdublju tajnu Božjega Bića da je Bog jedan svojom duhovnom naravi a u sebi vječno Trojstvo!

Otac nam dariva Sina - Vječnu Riječ da nas otkupi za vječni život najvećim činom svoje ljubavi: mukom i smrću na križu. To potvrđuje Isus svojim uskrsnućem, a poslije uzašašća na nebo Otac i Sin darivaju nam Duha Svetoga - svoju Ljubav da bude u nama Ljubav prema Bogu i svakom čovjeku.

Ako se neizmjerni i Presveti Bog tako dariva čovjeku, da to djelo Božje potiče na razmišljanje: što je onda čovjek? I starozavjetni psalmista je pitao: "Pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš?" (Ps 8,5).

Zato nas djela Božja potiču da razmišljamo zaista što je čovjek u ovom svijetu, u povijesti, da ga Bog tako ljubi i objavljuje mu se?

Kardinal Franjo Kuharić prije 20-tak godina na Bunariću

Koliko ima danas ljudi što ne znaju što je čovjek! Filozofije, ideologije, politike imaju svoje slike čovjeka, svoj pojam o ljudskom biću i ti su pojmovi tako različiti, čak suprotni i tako često daleko od istine. Suvremeni čovjek hoće sve spoznati, sve iskusiti. Želi doznati sve tajne svemira i svakog živog bića, a često sam ne zna istinu o sebi: tko je on? Zašto je na svijetu? Odakle dolazi, kamo ide? Koji je smisao tog našeg, tako često mučnog postojanja na zemlji?

Na ta pitanja daje odgovor samo Bog. Na ta pitanja odgovara nam punom istinom Isus Krist, Bog koji je za nas postao čovjekom, rođen od Djevice i Majke Marije.

Da li mi vjernici znamo točno te Isusove odgovore na naša velika pitanja? Možemo i mi pasti u napast da o čovjeku samo zemaljski mislimo, da ga shvaćamo samo kao pripadnika zemlji i prolaznika kroz taj naš vremeniti život. Odakle ima čovjek svoje nepovredivo dostojanstvo s kojim se ni jedna ljudska moć ne smije igrati?

PET ISTINA O ČOVJEKU PREMA BOŽJOJ OBJAVI

Dragi hodočasnici i hodočasnice, razmislimo o pet istina o čovjeku koje doznajemo iz Božje objave. Imamo pet prstiju na ruci, pa zapamtimo tih pet istina koje su bitne i koje nam otkrivaju svu tajnu i dostojanstvo čovjeka, ali i dramu njegovih odluka i izbora u susretu s dobrim ili zlom!

Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju

Prva istina glasi: Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju. Božja knjiga Postanka kaže: "Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih" (Post 1,27). Tu je izvor i temelj dostojanstva ljudske osobe. Čovjek nije proizvod nekih materijalnih sila, nekih slijepih energija svemira. Bog je njegov Stvoritelj. A "Bog je ljubav" (1 Iv 4,16), stoga je svaki čovjek stvoren da bude od Boga ljubljen. Svaki je od nas od Boga stvoren, dakle, ljubavlju darovan. Roditelji su suradnici Božji u postanku ljudskoga bića, jer već u začecu Bog stvara svakom pojedinom čovjeku njegovu neponovljivu i besmrtnu dušu! Ta vjera i ta svijest da smo od Boga stvoreni iz ljubavi mora poticati da poštujemo dostojanstvo svake ljudske osobe od njezina začeca! Već je početak ljudskog života zaštićen Božjom zapovjedi: Ne ubij!

Čovjek je bio stvoren dobar za ljubav, sreću, mir ali je sagriješio

Druga istina o čovjeku koju doznajemo samo iz Božje objave glasi: čovjek je bio stvoren dobar za ljubav, sreću i mir. Trebao je sebe prihvatiti iz Božje ruke i svojom slobodom uzvratiti Bogu ljubav poslušnošću vjere a to je ljubav! Ali, čovjek je sagriješio. Zaveden je od palog anđela sotone kojem je povjerovao. Zavela ga je laž i odbacio je Božju istinu o sebi i svom životu. Stoga svi ljudi

baštine baštinu toga čovjekova pada u početku stvaranja. To je istočni grijeh u nama. Rađamo se bez Božjeg života u sebi. Čovjek je grijehom duboko ranjeno biće u svom razumu, u svojoj slobodi, u svojoj savjesti i srcu.

Sklon je na zlo, nagnut na grijeh, lako ga se zavede, pokvari i uvede u zlo. Iz tog grijeha izvire sve nesreće povijesti: sve mržnje, svi sukobi i ratovi, sva gaženja ljudskih prava, sav nemoral i sav kriminal. Samo u svjetlu te istine da je čovjek sagriješio i odbacio Boga možemo razumjeti svu tu tragičnu dramu ljudske povijesti: nasilja, suza, krvi i smrti.

Bog na čovjekov grijeh odgovara milosrđem i ljubavlju da ga spasi

Ali dolazimo do treće istine - da je Bog odgovorio na ljudski grijeh milosrđem i ljubavlju da čovjeka spasi, da ga ponovno učini lijepim, dobrim i pravednim, da ga posini, da ne bude više rob nego sin, kći. Čovjek je dakle otkupljeno biće. To je Božje djelo otkupljenja. To je Isus Krist. Rekoh da nas je otkupio najvećim činom ljubavi da je za nas umro na križu. Ta žrtva, to sebedarje za naše spasenje zalog je da možemo dobiti oprostjenje svih svojih grijeha i zločina. Isus je na križ ponio u svojoj mucu i smrti sve naše grijeha da nam mogu biti oprošteni ako prihvatimo Spasitelja!

U tu žrtvu i tu ljubav Isus je uključio i svoju Bezgrešnu i djevičansku Majku. Kako dobra majka silno osjeća patnju svoje djece! Kakva je to okrutnost kad se baš pred očima majke ubija sin ili čini nasilje kćeri.

S kakvom su okrutnošću mučili Isusa, Najnevinijeg i Najsve-tijeg Sina Božjega! Kako je bilo okrutno razapinjanje! Kako su bile bezdušne psovke protiv nevine žrtve na križu. A sve se to događalo pred očima Isusove Majke!

Isus ju je uključio u svoju otkupiteljsku ljubav prema ljudima, zato ju je uključio u svoju otkupiteljsku patnju. I u tom najsvečani-jem času našega otkupljenja, pošto se Sin Božji sav predao za nas do posljednje kapi presvete krvi, dariva nam i njemu najdraže ljudsko biće: svoju Bezgrešnu Majku. Čuli smo u Evanđelju tu oporuku s križa! Isus oslovljuje svoju Majku svečanim naslovom "Ženo"! To znači: Ti si od Boga izabrana žena koju Bog navješta u knjizi Postanka da će roditi Spasitelja i pobjednika nad silama pakla. Isus joj tim naslovom govori: Ti si ne samo moja majka, ti sada, sjedinjena sa mnom u žrtvi Otkupljenja, postaješ duhovnom majkom Crkve, majkom svakog kršćanina ali i majkom svakog čovjeka u planu spasenja.

Čuli smo u Evanđelju: "Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: Ženo! Evo ti sina! Zatim reče učeniku: Evo ti majke!" (Iv 19,26).

To je rečeno svakome od nas. To je rečeno svakome čovjeku da bismo u Majci utjelovljene Riječi - Sina Božjega i mi imali Majku kao tješiteljicu žalosnih, kao utočište grešnika, kao Zagovornicu. Tada je ona "postala našom odvjetnicom i službenicom otkuplje-nja" (Predslovlje).

Želim vam donijeti samo jedno svjedočanstvo što to znači. Jedan naš suvremenik, bez vjere i duboko utonuo u nemoral, ali nesretan, ipak je želio izaći iz tog ropstva. Bog mu se na čudesan način smilovao; obratio se svim srcem!

Napisao je svoje svjedočanstvo u knjizi "Obraćanje". U 31. godini, potaknut milošću Božjom, prvi put je ušao u crkvu. Pogled mu je pao na lik Majke Božje. "Iznenada mi je sinulo" - piše on - "Marija, to je spasenje". Naučio je moliti krunicu. Na početku i na kraju krunice molio je: "Sveta Marijo, molim te, usliši moju veliku molbu da dođem u crkvu tvojega sina!" I dovela ga je u Crkvu k Isusu. Na Veliki četvrtak se ispovjedio prvi put i o tome napisao: "Hvala Bogu! Iz ispovjedaonice sam izašao olakšan od silnog tere-ta što sam ga toliko dugo nosio... Tek je tada zasvijetlilo u meni svjetlo čistoće" (Matjaž Puc, Obraćanje, Zagreb, 1983, str. 51.)

Blaženi Alojzije Stepinac govorio je da se ne boji za spasenje grešnika koji se utječe zagovoru Majke Božje!

Čovjek je slobodno biće, obdareno savješću

Dolazimo do četvrte istine o čovjeku! Ta istina glasi: čovjek je

bez škole. Tadašnje komunističke vlasti su im oduzele krov nad glavom. Tako su prošle časne sestre i u drugim gradovima i selima Subotičke biskupije. U katedralnoj župi sestre više nisu mogle obavljati službu učiteljica, kao što su to radile u svome samostanu. U katedrali su obavljale službu katehistice, orguljašice, sakristanke, kućne pomoćnice, kuharice, pralje. I svaku su službu sestre obavljale savjesno, s puno ljubavi i predanja. Onih prvih godina bio je to puno naporniji posao nego danas. U posljednje vrijeme sestre, i pokraj svoje bolesti, obavljaju dužnost orguljašice, kuharice i domarke jednakom predanošću.

Župnik uputio zahvalno pismo vrhovnoj glavarici Družbe

U svome pismu časnoj majci Tarziciji piše, pored ostalog, župnik Beretić: "Za mene župni dom znači župnik i časne sestre. Tako sam odgojen od djetinjstva, tako sam proživio svoje svećeništvo. Uvijek u društvu s časnim sestrama. Časne sestre ne odlaze iz naše kuće zbog bolesti ili zbog starosti. Meni osobno i mojim župljanima su dobre i stare i bolesne sestre. Lijepo nam je što su s nama one koje su svu svoju mladost drugima dale. Ako su nas toliko dugo vjerno služile, bilo bi lijepo da s nama dožive i prožive i svoju starost. Iz Vašega dopisa je očigledno da odlaze zbog potreba vaše Družbe, zbog uzajamne pomoći, naime. Naše Pastoralno vijeće, župljani i svi prijatelji katedrale, moj župni vikar i ja osobno Vaš otkaz i raskid ugovora koji znači odlazak časnih sestara, možemo prihvatiti samo s najdubljim žaljenjem. I premda sam znao da će se to dogoditi, i premda sam to mogao razumjeti, sada mi sve izgleda vrlo mučno i teško. Ovu prigodu želim iskoristiti za to da Bogu i presvetoj Bogorodici iskažem duboku i iskrenu zahvalnost za više nego stoljetno djelovanje časnih sestara Naše Gospe u našem gradu i u našoj župi. Znadem kako je moj zaslužni predšasnik Matija Mamužić volio časne sestre, znadem i za naše biskupe koji su ovdje bili župnici, pa su i oni moji predšasnici: mons. Budanović i mons. Zvekanović. Cijenili su vas visoko. Znadem kako je sestre volio moj neposredni predšasnik, mons. Vujković. Zato i ja iskazujem svoju zahvalnost svim sestrama koje su svojim životom i radom doprinosile rastu, duhovnosti i napretku naše župne zajednice. Pokojnim sestrama želim veliku nagradu od Gospodina, a živima iskazujem svoju pohvalu, priznanje i zahvalnost. Posebno zahvaljujem vašoj Družbi za iskreno i predano služenje starim i bolesnim svećenicima. Malo sam i sam pomagao sestrama. Zato znadem koliko se žrtve i ljubavi od sestara tražilo. Još više, znam da su sestre više dale nego što su bile dužne. Sestre su srcem radile dajući svoje zdravlje i svoju komociju za svećenike koje prije ni poznavale nisu. Na kraju hvala i sestri Caritas. Ona se i poslije operacije vratila da služi našoj kući. Hvala i sestri Ljiljani. S toliko iskrene ljubavi i ustrajnosti nam služi i u bolesti. Hvala i sestri Mirjam. Osvojila je brojne Subotičane svojom neposrednošću i uspješnošću. Puno je godina na istom mjestu. Ona nam je sada jedina utjeha. Nju ćete nam ostaviti da nam, u otežanim okolnostima doduše, (budući da će morati pješačiti, dolaziti biciklom ili kolima) i dalje služi..."

Stjepan Beretić

Družba Kćeri milosrđa odlazi iz Sombora

Još jedan tužan odlazak i rastanak. I redovnička zajednica sestara Kćeri milosrđa odlazi iz Sombora. I njima je ponestalo "novih" zvanja na našim prostorima. O oproštaju od sestara u župi Presvetog Trojstva u Somboru opširnije ćemo pisati u sljedećem broju.

Velik je ovo poticaj i razlog za molitvu! Ne klonimo u molitvi za duhovna zvanja jer nam časne sestre oplemenjuju život i tek kad ih izgubimo osjećamo koliko su nam prirasle za srce i koliko svojim tihim i skromnim životom doprinose vjerskom životu zajednice.

S. M. JASNA SRCA ISUSOVA

Na svetkovinu Preobraženja u kući matici sestara "Kćeri Milosrđa" u Blatu na Korčuli dogodio se "trenutak neba". Toga dana, kako je već uobičajeno u ovoj Družbi, priređuju se različita slavlja sestara. Tako je bilo i ovog 6. kolovoza. Neke sestre su polagale vječne zavjete, neke su obnovile svoje zavjete, neke su proslavile 25. obljetnicu svojih zavjeta, a dvije djevojke, naša **JASNA** i **Kristina** su obukle redovničke haljine i stupile u novicijat.

Na Jasnino slavlje pošli su iz Subotice njezina mama Marica i sestra Ljubica sa s. Silvanom, predstojnicom subotičkog samostana "Kćeri Milosrđa".

Naša Jasna dobila je tom prigodom ime sestra Marija Jasna Srca Isusova.

Svečanu sv. misu pod kojom se zbililo sve gore navedeno predvodio je dubrovački biskup mons. **Želimir Puljić** u nazočnosti vrhovne glavarice Družbe, časne Majke **M. Berislave Žmak** i mnogih drugih sestara, njihove rodbine i vjernika.

S. M. Jasna sa sestrom Ljubicom, mamom i s. M. Adelinom Franov, pokrajinskom glavaricom

Ovom prigodom Jasnina mama predala je zahvalnicu Časnoj Majci u kojoj zahvaljuje Majci utemeljiteljici, Službenici Božjoj s.M. Propetog Isusa Petković za milosti koje je ona, i njezina obitelj, primila po njezinom zagovoru. Također je na njezin grob stavila sliku od slame koja simbolički predstavlja put njezine kćerke iz djetinjstva do samostana. Sliku je izradila subotička umjetnica **Jozefa Skenderović**.

Ovdje objavljujemo dijelove zahvalnice:

HVALA TI, MAJKO,
ZA SVE MILOSTI KOJE SAM PRIMILA!

HVALA TI što si mi podarila dobrog bračnog druga!
HVALA TI što si nam izmolila sjeme ljubavi Božje!
HVALA TI što si nam podarila obitelj Bogu poslušnu!
HVALA TI što si SJEME naše ljubavi odabrala za SEBE!
HVALA TI što si to sjeme u duboku brazdu zaorala!
HVALA TI što tom SJEMENU daješ hranu, svjetlo i vodu za rast!

HVALA TI što si nam pomogla da živimo u miru!
HVALA TI što si mi izmolila snagu kad sam muža izgubila!
HVALA TI što si uz nas bila u najtežoj nevolji!
HVALA TI što si me zajedno s djecom, tada, hrabrila!
HVALA TI što si mi pomogla kad god sam Te zazvala!
HVALA TI što si mi uvijek izmolila onoliko, koliko mi je potrebno!

Ljubica i A. Anišić

KONCERT ZBORA ŽUPE "ISUSOVA USKRSNUĆA"

Pet godina i nije tako dugačak period da se na bazi njega može govoriti o dugoj tradiciji. Kada su mladi u pitanju, onda ovaj period ima sasvim drugačiju dimenziju i značenje pa se njegova dužina mora malo drugačije tretirati.

Upravo činjenica da smo 22. kolovoza prisustvovali koncertu pjevačkog zbora župe "Isusovo Uskrsnuće" koji je tom prigodom obilježio 5 godina svoga rada, a da zbor sačinjava dvadesetak mladih, pretežno srednjoškolaca, zaslužuje posebnu pažnju i divljenje.

Zbor je nastao u trenutku kada je jedna grupa mladih glazbenih entuzijasta osjetila potrebu da njeguje sakralnu glazbu. Pravi i istinski ambijent za to je svakako crkva u kojoj su našli podršku s. **Bernadice Đukić** koja im je nesebično pružila sve da bi mogli ostvariti svoje težnje. Uz suradnju s mladim ali već poznatim djelatnicima **Miroslavom Stantićem** a nešto kasnije i **Nelom Skenderović**, pod čijom dirigentskom palicom je zbor nastupio, rezultati nisu ni mogli izostati.

Na koncertu smo mogli čuti 15 kompozicija. Zbor je nastupio a kapela ili s instrumentalnom pratnjom u kojoj su sudjelovali također mladi: **Kiss Gábor** i **Kiss Tamás**

- violina, **Tóködi Krisztina** - violončelo, **Marijana Brear** - oboa i **Miroslav Stantić** - orgulje. Na programu su se našle kompozicije Bacha, Hendla, Vidakovića kao i drugih autora.

Izvedbe je krasila mladalačka svježina glasova kao i vrlo prijatna boja solo baritona **Marina Kopilovića** koji

zadnjih 5 godina izrasta iz ovog zbora s lijepim izgledima da stasa u istinskog solistu zamjetnih kvaliteta. Istinsku toplinu i iskrenost njihovih interpretacija nije mogla umanjiti ni loša ugođenost starih orgulja.

Zaželimo im da im ne ponestane mladalačkog žara i naravno još mnogo lijepih uspjeha.

Stipan Jaramazović

DAN GRADA SUBOTICE

Svečanost povodom Dana grada započela je već 31. 08. predajom ključeva novih kuća obiteljima čije su kuće stradale u bombardiranju NATO snaga. Gradska samouprava je tom prigodom zahvalila i svim dobrotvorima koji su priskočili u pomoć stradalim obiteljima.

Najsvečanije je ipak bilo 1. 09. kada je svečanim podizanjem gradske zastave pred Gradskom kućom počelo obilježavanje Dana grada. Ovom su činu i kasnije svečanoj sjednici prisustvovali odbornici Skupštine općine Subotica, mnogi uglednici iz javnog života Subotice, ali i predstavnici Veleposlanstva R. Hrvatske, Mađarske, Italije, Slovačke i okolnih gradova.

Na sjednici su dodijeljena zvanja počasni građanin **mr. Josipu Buljovčiću**, profesoru i lingvistu, te dr. **Jenőu Gubásu**, primarijusu i publicistu.

Priznanja PRO URBE dobili su **Sava Halugin**, kipar i profesor, **György Boros**, likovni pedagog i grafički dizajner, **Emilia Horváth**, profesorica i kulturni radnik i **Antal Puhalak**, nogometaš FK "Spartak" u Subotici.

Mr. Josip Buljovčić

SV. ROKO, MOLI ZA NAS - OD "BIJELE KUGE" IZBAVI NAS

Župljani župe sv. Roka u Subotici svečano su u ponedjeljak, 16. kolovoza, proslavili svog nebeskog zaštitnika sv. Roku.

I ove godine je svečanoj sv. misi proštenja prethodilo cjelodnevno klanjanje koje su vjernici ove župe prikazivali kao zadovoljštinu za grijeh pobačaja i kao molitvu da Gospodin zaštiti sve nerođene. Zlo pobačaja prošireno je jako, nažalost, i u ovom gradu kao i drugdje, pa su se župljani ove župe, koja je pod zaštitom sv. Roka, odlučili obratiti njemu u zagovoru da izbavi naš narod od ovoga strašnoga zla, kao što su mu se nekoć utekli u zagovor da ih zaštiti od bolesti kuge. Već više od 250 godina Subotičani, kao i vjernici okolnih naselja, drže zavjetni post u čast sv. Roka jer ih je on nekoć izbavio od kuge koja je harala u ovom gradu.

U predvorju crkve napravljen je prigodni plakat: ŠTITIMO NEROĐENE - POBAČAJ JE UBOJSTVO ČOVJEKA, a svi koji su navratili u crkvu toga dana mogli su uzeti i prigodne materijale Obiteljskog centra iz Zagreba.

Navečer u 17,30 bio je zajednički sat klanjanja naslovljen "Obiteljsko klanjanje" u kojem su djeca, mladi, očevi i majke, stari, sjemeništarci, bogoslovi, svećenici i redovnice vapili Bogu da se smiluje svima koji su počinili grijeh pobačaja kao i da se sva začeta djeca i rode.

Svečanu sv. misu u 18,30 sati predvodio je duhovnik subotičkog sjemeništa "Paulinum" mons. **Marko Forgić** a s njim su suslavili uz domaćeg župnika **Andriju Anišića** i drugi svećenici grada. Misi su bili nazočni g. **Kern Imre**, predsjednik Izvršnog odbora općine Subotica, g. **Miskolczi József**, zastupnik u vojvođanskom parlamentu, **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini te **Bela Ivković**, predsjednik Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo". Njih je na početku mise pozdravio župnik domaćin, zahvalio na suradnji i molio ih da i oni podupru ovu AKCIJU ZA ŽIVOT, da se i oni uključe u akciju širenja "kulture života" protiv "kulture smrti".

Na misi je bila i s. **M. Berislava Žmak**, vrhovna glavarica sestara Kćeri Milosrđa, koje djeluju u ovoj župi. Ona je na kraju mise pozdravila sve prisutne vjernike i upoznala ih kratko s poviješću ove Družbe a osobito s njezinom utemeljiteljicom, Službenicom Božjom **Marijom Propetog Isusa Petković**. Ona je istakla kako se štovanje ove Službenice Božje sve više širi nakon prijenosa njezinoga tijela iz Rima u Kuću maticu u Blatu na Korčuli te je pozvala sve prisutne da mole za njezino proglašenje blaženom i svetom i da se utječu u svojim potrebama u njezin zagovor kao i da mole za duhovna zvanja. Izrazila je također i radost što je jedna kćer ove župe prije desetak dana u Blatu na Korčuli obukla redovničko odijelo ove Družbe i stupila u novicijat.

Na misi je pjevao župski zbor pod ravnanjem s. **Silvane Milan** uz orguljsku pratnju mr. **Erвина Čelikovića**. /Zv/

K. Č.

**PEDESET GODINA BRAKA
GRGE I KATE IVANKOVIĆ,

TRIDESET I PETA GODIŠNJICA
SVEĆENIŠTVA MONS. BELE STANTIĆA**

U nedjelju, 15. kolovoza, na blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije u nebo, u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici 50. obljetnicu bračnog zajedništva proslavili su **Grgo Ivanković** i **Kata r. Stantić**. U sklopu ovog slavlja bila je obilježena i 35. godišnjica svećeništva župnika **mons. Bele Stantića**. Misno slavlje predvodio je **mons. Bela Stantić**, a uz njega su bili vlč. **Franjo Ivanković**, župnik iz Tavankuta, sin jubilaraca. Na sv. misi bio je nazočan i đakon **Marinko Stantić**, njećak slavljenika. Na sv. misi okupila se brojna obitelj, najbliža rodbina jubilaraca. U prigodnoj propovijedi, koju je održao sin slavljenika, bilo je govora o životnim putovima Grge i Kate Ivanković, te **mons. Bele Stantića**.

Mnogobrojna uža obitelj na slavlju

Grgo i Kata Ivanković potječu iz brojnih i uzornih obitelji bačkih Hrvata. Grgo je rođen 13. siječnja 1927. godine u Žedniku, od oca **Jakova Ivankovića** i majke **Marije rođ. Vrbanić**. Kata je rođena 18. kolovoza 1925. godine u Tavankutu, od oca **Petra Stantića** i majke **Dominike rođ. Jozić**. Grgo i Kata su kao mladi željeli ići u samostan, ali su, poučeni od svojih ispovjednika, donijeli drugu odluku. Njih dvoje su stupili u bračni savez 3. srpnja 1949. godine u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici. U razmaku od 15 godina, točnije od 1952. do 1967, rodilo im se desetoro djece koju su prihvatili i odgajali s ljubavlju i nesebičnim izgaranjem. Gospodin je vidio revnost Grge i Kate, te pozvao u svoju službu njihovu kćerku **Bernardicu**, s. Nadu - sestra dominikanka, i sina **Franju**, svećenika Subotičke biskupije. Do danas su sva ostala njihova djeca zasnovala svoje obitelji i imaju brojnu djecu. Tako su Grgo i Kata Ivanković postali bogatiji za 26 unučadi koje svesrdno pomažu svojim nesebičnim radom i molitvom. Njihova dva najstarija unuka, **Josip** i **Mirko Štefković**, bogoslovi su Subotičke biskupije i studiraju teologiju u Zagrebu, odnosno u Rimu. Za nadati se je da će iz potomstva Grge i Kate niknuti još koje duhovno zvanje. Vrijedno je napomenuti da je Grgin brat franjevac o. **Leopold**, koji živi i djeluje u subotičkom franjevačkom samostanu, dok je rođeni brat Kate Ivanković slavljenik, **mons. Bela Stantić**, generalni vikar Subotičke biskupije i župnik župe Isusova Uskrsnuća u Subotici.

Na kraju slavlja Kata i Grgo su zahvalili Bogu i svima okupljenima na čestitkama i dobrim željama. Posebnu zahvalnost izrekli su slamarki **Ani Milodanović** iz Žednika koja im je za ovu

prigodu darovala veliku sliku izrađenu od slame na kojoj je predstavljena obitelj sv. Joakima, sv. Ane i male Marije.

Mons. Bela Stantić je ovih dana, osim obilježavanja 35 godina svećeničkog života, proslavio i svoj 60. rođendan. U svojoj skromnosti nije želio da se u ovom slavlju o njemu govori, ali držeći se pravila da sve što je lijepo treba pohvaliti i naglasiti zbog drugih, posebno onih mlađih, bilo je riječi i o ovom jubileju. **Mons. Bela** rođen je i odgajan u istoj obitelji u kojoj je rođena i slavljenica **Kata Ivanković**. U mladim danima osjetio je Božji poziv i krenuo u školu za svećenika. Poslije završenog studija u Đakovu, zaređen je u našoj katedrali 29. lipnja 1964. godine. Kao svećenik službovao je u Adi, Titelu, katedrali, Maloj Bosni i u župi Isusova Uskrsnuća u Subotici, gdje i sada djeluje kao župnik punih 27 godina. Ujedno vrši dužnost dekana u svom dekanatu i službu generalnog vikara biskupije. U svom svećeničkom radu posebno se zauzima u radu s djecom, mladima, obiteljima i starijima.

Želimo našim jubilarcima da još dugo godina budu na službu Bogu i braći ljudima. Bog ih blagoslovio i obdario duhovnim i tjelesnim zdravljem da bi što vjernije mogli ispunjavati svoje odgovorne dužnosti.

M. S.

Fotografija koja je trebala biti objavljena u prošlom broju

S pravom su nam neki prigovorili da u izvještaju o Dužijanci '99. nigdje nisu spomenuti mali bandaš i bandašica. Ispravljamo taj propust, evo ih s "velikima". Mala bandašica je bila **Katarina Skenderović**, a mali bandaš **Marko Babijanović**. A iza njih su **Josip Gabrić** i **dr. Marko Sente**, dugogodišnji staratelji Dužijance (ni oni nisu spomenuti u izvještaju).

PROSLAVA BLAGDANA SV. STJEPANA KRALJA I NOVOGA KRUHA

I ove godine je u organizaciji Saveza vojvođanskih Mađara svečano proslavljen blagdan sv. Stjepana, mađarskog kralja, a bila je to ujedno i proslava blagdana novoga kruha. Slavlje je započelo svečanom koncelebriranom biskupskom sv. misom koju je u katedrali - bazilici sv. Terezije predvodio subotički biskup mons. Ivan Péntzes. U prepunoj katedrali na misi su bili nazočni predstavnici lokalne samouprave na čelu s gradonačelnikom Kasza Józsefom, kao i drugi uglednici društvenog, kulturnog i političkog života Vojvodine. Na misi je bio i veliki broj mladih u

mađarskim narodnim nošnjama kao i skauti (Cserkészek).

Slavlje je poslije mise nastavljeno na Paliću, na Velikoj terasi gdje je blagoslovljen novi kruh. Blagoslov su obavili zajedno predstavnici Katoličke, Reformatske i Evangeličke Crkve: **Ehmann Imre**, **Katalin Réti** i **Árpád Dolinski**. Nakon blagoslova nazočnima se obratio gradonačelnik **Kasza József** a potom je izveden bogat kulturno-zabavni program. U prvom programu izvedeni su dijelovi rock-opere "István, a király" (Stjepan, kralj), a potom su nastupili i članovi folklorne skupine "Rona" Mađarskog kulturnog centra "Rona".

Sv. Stjepan u katedrali

Sombor

PROŠTENJE NA GROBLJU

Veliko katoličko groblje u Somboru nalazi se pod zaštitom sv. Roka. Prije stotinu godina na ovom groblju podignuta je kapelica s malim zvonom, drvenim oltarom i velikom slikom sv. Roka. Iz kapelice su se obavljali sprovodi, dok nije bila izgrađena mrtvačnica. Od tada, kapelica se otvara jednom godišnje, na dan sv. Roka.

Kao i ranijih godina, na sam dan zaštitnika, služene su dvije sv. mise na otvorenom, kraj kapelice. Na mađarskom jeziku sv. misu je služio somborski kapelan vlč. **Mihalj Zelić**, a odmah potom, na hrvatskom, župnik sv. Križa vlč. **Lazar Novaković**. Misne žrtve prikazane su za sve pokojne koji počivaju na ovom groblju, a napose za one koji su zaboravljeni. Na svetim misama sudjelovalo je mnoštvo vjernika Sombora a mnogi su pristupili i sakramentu pomirenja.

Poslije svečanog blagoslova vjernici i predstavnici uprave Velikog katoličkog groblja Sombor prisustvovali su maloj zakuski koja je bila priređena u župnom stanu.

Hvala dragom Bogu na lijepom vremenu, hvala pjevačima i svima koji su doprinijeli samoj organizaciji.

Zlata L.

I MENTALNO RETARDIRANA DJECA PROSLAVILA BLAGDAN SV. STJEPANA

Sa mentalno retardiranim osobama i njihovim najbližima ponekad provedemo cio dan na izletu. Okupili smo se tako i 25. 08. kod jedne kuće blizu Subotice. Ondje smo se igrali, ručali... I dok su se djeca igrala, roditelji su sudjelovali u duhovnoj obnovi prigodom blagdana sv. Stjepana. Predvečer smo napravili logorsku vatru u čemu su djeca posebno uživala, a pogotovo kad je svatko dobio drveni štapić s nataknutom slaninom koju si je iznad vatre ispekao. Tako je i večer prošla u veselom ozračju. Ovaj dan će i djeci i roditeljima ostati sigurno dugo u lijepoj uspomeni.

Elizabetha Richter, Subotica

MARIJA POMOĆNICA "Beogradska Gospa"

Beogradska nadbiskupija nema svoje hodočasničke crkve. Zato rado hodočastimo na Tekije k Mariji Snježnoj. Tako smo i ove godine, 5. 08. s većom grupom, pod vodstvom generalnoga vikara o. **Leopolda Rochmesa** krenuli da se pridružimo mnogobrojnim štovateljima Tekijske Gospe. Sudjelovali smo na glavnoj misi koju je predvodio mons. Marin Srakić, biskup đakovački i srijemski, a imali smo dovoljno vremena i za privatnu pobožnost. Mnogi su se ispovjedili a i obavili pobožnost Križnog puta.

U 15 sati smo se molitvom i pjesmom oprostili od Gospe te krenuli prema petrovaradinskoj crkvi sv. Roka pogledati gdje je našla svoje utočište beogradska Marija Pomoćnica, kasnije prozvana "Beogradska Gospa". Naime, u rujnu mjesecu 1739. godine beogradski su katolici sa isusovcima napustili Beograd bježeći pred Turcima. S njima je otišla u progonstvo i Gospa koja je našla svoje sklonište upravo u crkvi sv. Roka sve do 6. listopada 1934. godine kad se svečano vratila u svoj grad Beograd, te tako nakon 195 godina izbjeglištva našla gostoprimstvo u crkvi sv. Petra (Makedonska 23), koja je sagrađena godinu dana ranije.

"Beogradska Gospa" - Marija Pomoćnica, već 65 godina stoluje na tom svetom mjestu te dijeli izvanredne milosti i pomoć svima koji se k njoj utječu. O tome postoje mnogobrojna svjedočanstva. Njezin blagdan slavimo 24. svibnja.

Beograđani i drugi, navratite u crkvu sv. Petra i pomolite se k njoj. Čeka ona svoju izmorenu djecu. Rado joj se utječimo. Vidjet ćete da na tom mjestu Gospa dijeli doista posebne milosti.

"ZDRAVO GOSPO OD BEOGRADA, ČUJ NAŠ GLAS - NE DAJ DA NAS DUŠMAN BIJE. BRANI, BRANI MAJKO NAS!" /Ciril Zajec/

PROSLAVLJEN CRKVENI GOD U ŠAPCU

Ovo vrijeme traži nove ljude

Manja zajednica katolika u Šapcu, na čelu sa župnikom **Girolamom Jacobucciem**, proslavila je 26. srpnja svoj crkveni god, blagdan sv. Ane. Svečanu misu u 10 sati predvodio je apostolski nuncij u SRJ nadbiskup **Santos Abril y Castello**, uz koncelebraciju beogradskog nadbiskupa mons. **Franca Perka** i nekoliko svećenika. Nadbiskup Perko je u homiliji naglasio kako je ovo župa koja je bila neko vrijeme zatvorena, a sada se obnavlja. Prije je na misi bivalo 15 vjernika, a sada ih je bilo više od 100. Posebno je naglasio važnost međusobne ljubavi i povezanosti među ljudima, zatim potrebu promjene stava prema drugima, te da ovo vrijeme traži nove ljude. Nuncij se zahvalio na pozivu da sudjeluje u slavlju, te izrazio radost što osjeća novost u ovoj župi. **"Uvijek odlazim sretan i zadovoljan, jer se Crkva počinje otvarati prema drugima koji misle drugačije."** Također je spomenuo svoju prijateljsku povezanost s episkopom šabačko-valjevskim **Lavrentijem Trifunovićem**, koji zbog bolesti nije mogao sudjelovati u ovom slavlju. U ime Srpske Pravoslavne Crkve sudjelovala su dvojica svećenika. Sudjelovali su i predstavnici općine Šabac **Marko Maksimović** i potpredsjednica Skupštine općine Šabac **Jela Veselić**. /Ivan Lenić/

Đakovo/Srijemska Mitrovica

PERSONALNE PROMJENE U SRIJEMSKOM DIJELU ĐAKOVAČKE I SRIJEMSKJE BISKUPIJE

Đakovački i srijemski biskup mons. dr. **Marin Srakić**, saslušavši prijedloge Zbora savjetnika i želje pojedinih svećenika, razmjestio je dio svećenika svoje biskupije na nove službe. Tako se nekoliko promjena dogodilo i u srijemskom dijelu Đakovačke i Srijemske biskupije, koji se nalazi u SR Jugoslaviji. Većina promjena stupa na snagu za blagdan Velike Gospe.

Sadašnji župnik u Srijemskoj Mitrovici i ravnatelj Caritasa za Srijem **Josip Matanović** razriješen je službe župnika u ovoj središnjoj srijemskoj župi, kao i službe ravnatelja Caritasa za Srijem i imenovan župnikom u Valpovu. Dosadašnji župnik u Novom Slankamenu **Eduard Španović** razriješen je župničke službe u toj župi i imenovan župnikom u Srijemskoj Mitrovici. Sadašnji župni vikar u gornjogradskoj župi sv. Petra i Pavla u Osijeku ("katedrali") **Dinko Kalmar** imenovan je župnikom u Novom Slankamenu, a na njegovo mjesto u Osijeku odlazi **Ivan Lenić**, dosadašnji župni vikar u Srijemskoj Mitrovici. Župu u Srijemskim Karlovcima vodio je župnik **Zoran Aladić**, a od Velike Gospe je imenovan župnikom u Vrbici u Slavoniji. **Ivica Živković**, dosadašnji župni vikar u Velikoj Kopanici, imenovan je župnikom u Srijemskim Karlovcima.

Biskup Srakić je na temelju Zakonika kanonskoga prava, Pravilnika dekanske službe i prijedloga svećenika pojedinih dekanata imenovao neke nove ili potvrdio dosadašnje dekane - na mandat od pet godina. Inače, Đakovačka i Srijemska biskupija ima sada 16 dekanata. Tako su u Srijemu potvrđeni dosadašnji dekani u 3 srijemska dekanata: dekan petrovaradinskog dekanata je mons. **Stjepan Miler**, biskupski vikar za Srijem i župnik u Petrovaradinu 2, dekan srijemskomitrovačkog dekanata je **Boško Radielović**, župnik u Rumi i začasni kanonik, a dekan zemunskog dekanata je mons. mr. **Antun Kolarević**, župnik u Zemunu i začasni kanonik. Budući da su u tijeku intenzivne pripreme za 2. biskupijsku sinodu đakovačku i srijemsku, dekanima je sada prioritetni zadatak uključivanje svih svećenika u aktivnu suradnju s Pripremnim povjerenstvom Sinode te provođenje u djelo njihovih smjernica. /I. L./

SLAVLJA U SVETIŠTU GOSPE TEKIJESKE

Petrovaradin/Tekije - I ove godine je bilo lijepo i svečano u srijemskom Gospinu svetištu, na Tekijama kod Petrovaradina, uz dva glavna hodočasnička blagdana: za "Male Tekije" uz blagdan sv. Ane, a posebice za "Velike Tekije" uz blagdan Snježne Gospe.

Veliko hodočasničko okupljanje oko Gospe u ovom dragom svetištu bilo je uz naslov svetišta - blagdan Snježne Gospe, 5. kolovoza. Slavlje je započelo u predvečerje blagdana, 4. kolovoza pokorničkim bogoslužjem i misom bdjenja s marijanskom procesijom oko Gospina svetišta koju je predvodio dijecezanski biskup đakovački i srijemski mons. dr. **Marin Srakić** uz koncelebraciju biskupskog vikara za Srijem i upravitelja tekijskog svetišta prelata **Stjepana Milera**, te nekoliko drugih svećenika. Radi većeg broja vjernika glavna misna slavlja održana su na pripremljenom prostoru "na otvorenom", uz samo svetište. Dojmljivo je bilo promatrati hodočasničke skupine iz Srijemske Mitrovice, Novog Slankamena, Surčina, zatim Beogradske nadbiskupije i druge kako pristižu u svetište najprije zastajući kod petrovaradinske župne crkve sv. Roka gdje - idući prema Kalvariji - obavljaju pobožnost Križnoga puta, a zatim nastavljaju put do svetišta Gospe Tekijske u kojem zajednički mole i pjevaju pozdravljajući Gospu. Potom pristupaju sakramentu pomirenja, obavljaju privatne pobožnosti i zavjete i dr.

Misno slavlje na mađarskom jeziku u 9 sati predvodio je subotički biskup mons. dr. **János Péntzes**, uz koncelebraciju nekoliko svećenika. Ove godine je bilo manje vjernika, napose Hrvata i Mađara iz Bačke, radi onemogućene prometne komunikacije, zbog srušenih mostova kod Novog Sada. No, Srijemci su došli u velikom broju. Prije središnjeg misnog slavlja, u 11 sati, upriličen je prigodni molitveni program, koji su animirali pjevači iz Novog Slankamena sa župnikom **Eduardom Španovićem**. Svečanoj pontifikalnoj misi u 11 sati predsjedao je đakovački i srijemski biskup mons. dr. **Marin Srakić**, uz koncelebraciju tridesetak svećenika većinom iz Srijema i Beogradske nadbiskupije. Na početku misnoga slavlja biskupa je pozdravio biskupski vikar za Srijem i upravitelj svetišta mons. **Stjepan Miler**, te u ime nazočnih 120 vjernika-hodočasnika iz Beogradske nadbiskupije i odsutnog beogradskog nadbiskupa mons. dr. **Franca Perka** generalni vikar o. **Leopold Rochmes**. Ovo slavlje, uz zanosno sudjelovanje velikoga mnoštva Gospinih štovatelja, ganulo je biskupa Srakića da je sa suzama započeo misu. Izrazio je svoju radost što može slaviti misu s vjernicima koji su u posljednjim mjesecima proživjeli mnoge nevolje, a sada na drugi način trpe teška iskušenja. U nadahnutoj i vrlo sadržajnoj propovijedi, povezanoj s Godinom Boga Oca, biskup Srakić je istaknuo kako je naš Bog u kojeg vjerujemo Otac; on je Bog vjeran čovjeku. Taj vjerni Bog nam u Mariji daje uzor vjernosti Bogu i čovjeku. Na vjernost Bogu i čovjeku, po Marijinu primjeru, pozvao je biskup sve okupljene vjernike. Dok se mnogi pripremaju kako na ovaj ili onaj način u materijaliziranom i potrošačko-hedonističkom ozračju suvremenog svijeta što spektakularnije dočekati novo stoljeće i tisućljeće provodima, putovanjima i dr., kao kršćani želimo u novo tisućljeće s Isusom Kristom kojega je Marija donijela svijetu i od kojega je učila vjernost Bogu i čovjeku, istaknuo je među ostalim biskup na kraju propovijedi.

Nakon misnoga slavlja na prostoru uz svetište je nastavljeno s prigodnim programom za hodočasnike, koji su pripremili mladi iz petrovaradinske župe sv. Roka sa svojim župnikom **Markom Kljajićem**. Na misnom slavlju je sudjelovao novi otpravnik poslova Veleposlanstva Republike Hrvatske u SRJ u Beogradu **Ivan Velimir Starčević** s pratnjom.

U popodnevnim satima hodočasnici su po skupinama dolazili u crkvu te se molitvom i pjesmom opraštali od Gospe. I ovo valja istaknuti: u svetište Gospe Tekijske rado hodočaste ne samo katolici, nego i vjernici pravoslavne, ali i islamske vjeroispovijesti kojih je bilo i ove godine.

Ivan Lenić

O PROSVJEDIMA U SRJ

Rimokatolički beogradski nadbiskup Franc Perko izjavio je za "Kathpress" kako ne očekuje velike promjene nakon prosvjeda. Prosvjedi, koji se održavaju diljem Srbije, znak su velikoga nezadovoljstva naroda sa stanjem u zemlji, istaknuo je nadbiskup. On je također izrazio sumnju da će se na prosvjedima okupiti najavljeno mnoštvo, budući da će policija blokirati prilazne ceste.

Nadbiskup Perko također je ocijenio kako će prosvjedi proći mirno, jer si "vlast sada ne može dopustiti nasilje". /IKA/

SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA NEBO U CRKVI U HRVATA

Zagrebački nadbiskup Josip Bozanić predvodio je 15. kolovoza svečano zajedničko misno slavlje u nacionalnom svetištu Majke Božje u Mariji Bistrici. "Marija hvali i ističe neosporni primat velikodušne i milosrdne Božje ljubavi", rekao je u propovijedi nadbiskup Bozanić, pojašnjavajući poruku poznatog Marijina "Veliča". Istaknuo je da "Božja ljubav zove čovjeka na suradnju u obnovi društva. Kršćani su pozvani da na tom području daju svoj doprinos ovome svijetu.

Na kraju propovijedi nadbiskup je istaknuo dvostruku poruku svetkovine. "U prvom redu pozvani smo nadati se svim našim snagama onome što nas očekuje u budućoj slavi od Oca", rekao je nadbiskup. "S druge strane, Marija nam pomaže shvatiti kako je nada krepost koja ulazi u sve pore života. Jer, sve prilike života očekuju preobraženje koje se rađa iz nade. Nada je ona koja nam omogućuje da se zalažemo za dostojanstvo svake ljudske osobe, za pravo svakog ljudskog bića na život, da se zalažemo za pravdu stavljajući se na stranu slabijih i siromašnijih, poniznih, ostavljenih: onih nad koje je Bog ispružio svoju moćnu ruku."

Nadbiskup Bozanić slavio je toga dana s više tisuća hodočasnika i središnje misno slavlje u Gospinu svetištu u zagrebačkim Remetama. Svetište Majke Božje Remetske u Zagrebu za svetkovinu se pripremalo devetnicom, koju su vodili čuvari svetišta braća karmelićani. Ove godine - posvećene Bogu Ocu - proslavljena je i 750. obljetnica prvoga zapisanog čudesnog događaja po zagovoru Majke Božje Remetske.

JERUZALEM U SREDIŠTU DISNEYEVE 2000.

Mickey Mouse i Donald Duck od rujna će se za pozornost publike morati boriti s kraljom Davidom i Zidom plača. Floridski Disney World u svom će "Millennium - selu" prirediti izložbu 24 zemlje izlagača, među kojima je Izrael dobio najveći prostor.

Predstava započinje osmominutnim filmom o religijskoj povijesti Izraela, zatim "kralj David" vodi posjetitelje na zamišljeni put po zemlji, a u posljednjem dijelu kameni puteljak izvodi posjetitelje iz Izraela do elektronskog Zida plača. Ako je točna ocjena "Jerusalem Posta", da je na američkoj izložbi Jeruzalem nesumnjivo prikazan kao glavni grad Izraela, uskoro se mogu očekivati palestinski, ali i vatikanski prigovori. Sveta Stolica se, kao i mnoge međunarodne ustanove, zalaže za posebni međunarodni status Jeruzalema. /IKA/KAP/

SMRT OD GLADI PRIJETI MILIJUNIMA ETIOPLJANA

Austrijski Caritas upozorio je tamošnju i svjetsku javnost na dramatično stanje više od 5 milijuna Etiopljana, kojima prijeti smrt od gladi i žeđi. Zemlja je već mjesecima pogođena velikom sušom, koja je uništila ionako siromašne usjeve. U većem dijelu Etiopije uopće neće biti žetve, posvjedočio je Caritas. U Etiopiji se nalazi i više od 300.000 izbjeglica iz pograničnoga područja između Etiopije i Eritreje, gdje se od siječnja ponovno ratuje. /IKA/

EVANGELICI POZIVAJU DA SE NE KUPUJE NEDJELJOM

Evangelička Crkva u njemačkoj saveznoj pokrajini Berlin-Brandenburg pozvala je svoje vjernike da se nedjeljom odreknu kupovine. U pismu koje je objavljeno u kršćanskim novinama, vjernike se upozorava kako nedjelja treba biti posvećena "zajedništvu u obitelji, prijateljima i župnoj zajednici", a ne kupovini. Stoga crkveno vodstvo poziva odgovorne u politici i gospodarstvu da podupru nedjelju kao dan odmora kao što to jamče i zakoni, jer to nije povlastica kršćanskih Crkvi i "ljekoviti prekid svakodnevice". /IKA/

PAPA POSLAO BRZOJAV SUĆUTI ŽRTVAMA POTRESA U TURSKOJ

Papa Ivan Pavao II. uputio je 18. kolovoza brzojav sućuti katoličkome nadbiskupu Izmiru Giuseppeu Bernardiniju. U brzojavu, kako prenosi "Kathpress", Sveti Otac ističe svoju žalost zbog žrtava i posljedica katastrofalnoga potresa, te ističe kako moli za sve žrtve i njihove obitelji, kako bi Bog svima dao "snagu i hrabrost". /IKA/

MITOVI O CRKVI KOJI TRAJU VEĆ 2.000 GODINA

Mnogi katolici krivo shvaćaju poslanje Crkve i Crkvu općenito, istaknuli su ugledni američki teolozi okupljeni na okruglom stolu koji je priredio glasnik biskupije Albany. Osvrćući se na mitove koji među vjernicima postoje o Crkvi od njezina utemeljenja, teolozi su ustvrdili kako su mnogi mitovi i danas vrlo živi. Mnogi, čak i vrlo učeni vjernici ili oni koji redovito idu u crkvu, u Isusu gledaju samo Boga, zaboravljajući ili niječući njegovu ljudsku narav, te se vrlo uzrujaju kad im netko spomene kako je Isus osjećao glad, žeđ, smijao se i plakao, ili bio umoran, upozorili su sudionici okrugloga stola. Drugi, pak, o Isusu vole govoriti kao o "dragome momku" i "velikome učitelju", koji se

našao na krivome mjestu u krivo vrijeme i bio pogubljen od Rimljana. Također postoje mišljenja o Crkvi kao "superinstituciji", koja je bila stvorena od početaka vremena u Božjoj zamisli, te, nasuprot tome, ona koja Crkvu smatraju "običnom ljudskom udrugom sastavljenom od kršćana - pojedinaca", koja jednostavno traje nastojeći raditi što bolje može, a pri tome često čini i pogreške. Najraširenija je zabluda, tvrde američki teolozi sudionici skupa u Albanyu, poistovjećivanje Crkve s papom, biskupima i svećenicima, to jest s hijerarhijom. Vrlo je rašireno i shvaćanje kako je Crkva ustanova koja ima odgovore na sva pitanja, pri čemu se zaboravlja kako Crkva živi od vjere a ne od odgovora i definicija, istaknuo je o. James Dallen, profesor na sveučilištu Gonzaga. /IKA/CNS/

STARIJA OSOBA MORA UŽIVATI POTPORU DRUŠTVA

Noviji demografski podaci, kako razvijenih zemalja tako i zemalja u razvoju, ukazuju na porast pučanstva i duži životni vijek. Dok je taj vijek za rođene početkom stoljeća bio samo 49 godina, za rođene sredinom ovog stoljeća je 72 godine, predviđa se da će za rođene g. 2000 biti 74 godine.

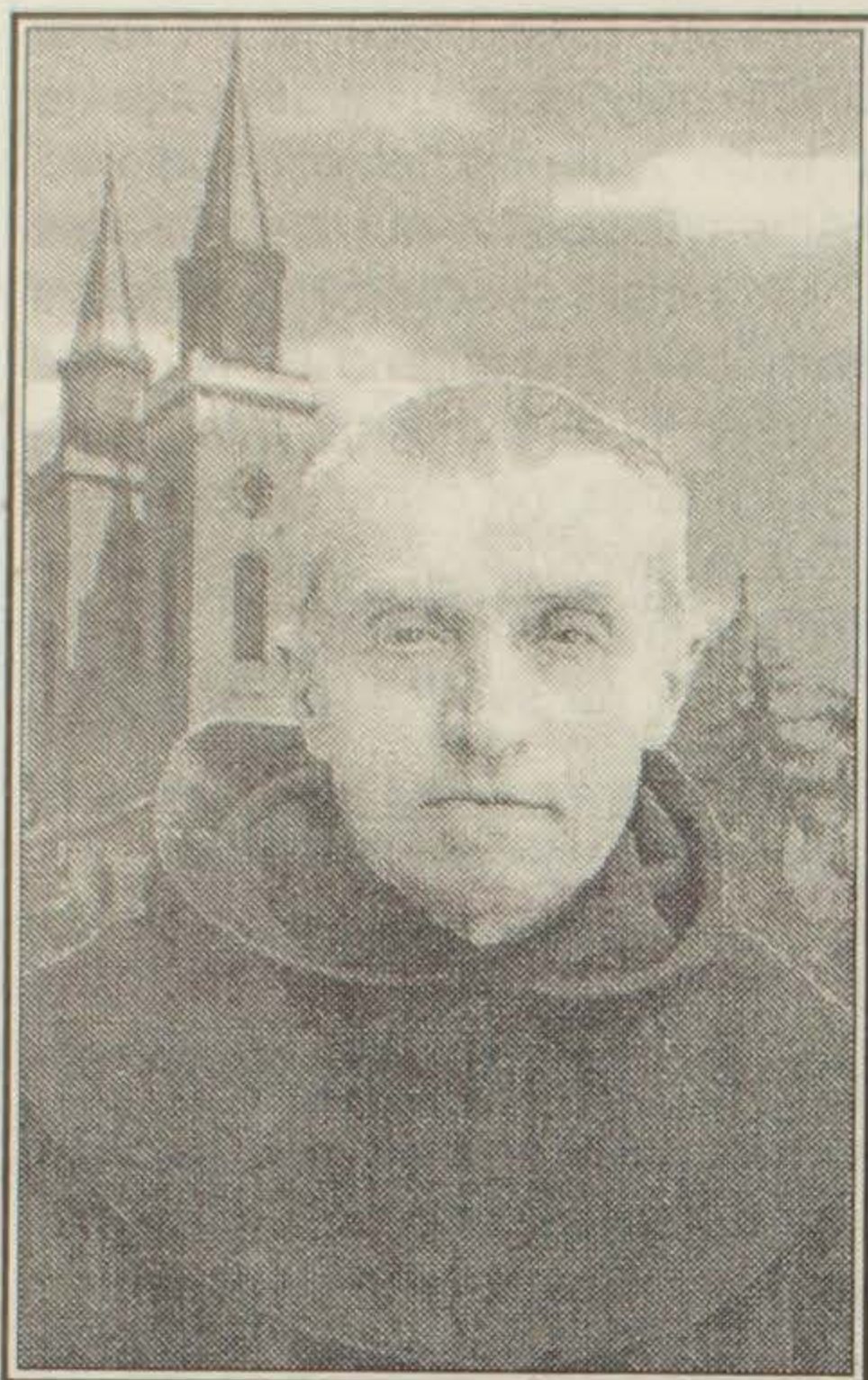
To znači da starije pučanstvo koje sada predstavlja 10% od ukupnog broja stanovnika planeta u 2000. će predstavljati oko 13% a do 2030. čak 18% svjetskog pučanstva. O starijim osobama i njihovom mjestu u suvremenom društvu govorio je za Radio Vatikan predstavnik Centra za promicanje i razvoj gerijatrijske pomoći katoličkog sveučilišta Presvetog Srca u Rimu Massimo Petrini. "Najveći problemi s kojima se suočava starija osoba su samoća i nesigurnost. Starija osoba fiziološki gledano u manjoj je mjeri sposobna reagirati na promjene u svome životu, ali i one koje se događaju oko nje. Ako im dakle želimo pomoći, moramo im pružiti sigurnost te da mogu stvarno računati na potporu zajednice. To je ujedno lijek samoći", rekao je Petrini. /IKA/

ZBOG POMRČINE SUNCA PAPA SKRATIO OPĆU AUDIJENCIJU

Zbog posljednje potpune pomrčine sunca u ovom tisućljeću papa Ivan Pavao II. skratio je 11. kolovoza svoju redovitu opću audijenciju srijedom, kako bi hodočasnici mogli uživati u nebeskoj predstavi. "Sad ćemo završiti, jer znam da se nekim od vas žuri da vidite pomrčinu sunca", rekao je Papa i helikopterom se vratio u svoju ljetnu rezidenciju u Castel Gandolfu, i tako imao prilike pomrčinu vidjeti iz zraka. /IKA/

/Vijesti priredio: A. A./

Želim letjeti k Tebi kao munja

Među brojnim, a s pravom možemo reći nebrojenim, vlastoručnim zapisima o. Gerard ispoljava svoja duhovna iskustva ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu.

Među tim brojnim zapisima je sljedeći: **Želim letjeti k Tebi kao munja**. U ovom zapisu SB zapravo izražava svoje duboko doživljavanje iskustva ljubavi prema Bogu i bližnjemu, na njemu vlastiti način. Da je tako, potvrđuju mnogi drugi zapisi koji raspoloženja njegove zaljubljene duše upotpunjuju i zaokružuju.

U jednom od njegovih zapisa susrećemo ovu definiciju ljubavi: "Ljubav je život duše. Živom tijelu je sastavni dio ne samo glava nego i ruka, pa mali prst i svaki mali djelić bića" (Blago duše, 45). Ovim navodom SB zapravo proriče na njemu svojstven način ono što je rekao Isus u Evanđelju: "Ljubi Gospodina Boga

svim srcem, svom dušom!" Ovom definicijom ljubavi o. Gerard prije svega želi živjeti svoj posvećeni život u Karmelu i zato dodaje: "Po pravilu moram čistim srcem Isusu služiti!", a kako bi služio Isusa čistim srcem, "... moram se iz ljubavi pokajati, i po pokajanju upaliti ljubav, tu ljubav po borbi očistiti, jer kad je ljubav čista, onda je sposobna Boga svim srcem ljubiti" (Bilješke, 311).

Ova čista ljubav po kojoj se "leti Bogu kao munja" ne smije biti intimistička nego svjedočka da "svaki vidi da Te volim i da na krilima Tvoje milosti letim". Želja je SB biti do te mjere pun ljubavi kako bi se poistovjetio s Isusom i "pokazao ljudima ljubezno lice Malog Isusa... (i da je zato potrebno) paziti da ne ubode ni čiodom bližnjega jer to bi bilo isto što bockanje čiodom slatkog Isusovog lica" (Put Blaženstva XX).

Od ljubavi od koje želi živjeti svoj odnos s Bogom i s bližnjim poprima svu svoju snagu onda, tvrdi SB, kada sve svoje snage nastojimo sjediniti s Isusovim, a to se može postići, ističe o. Gerard, onda kad "... postanemo mali po poniznosti srca, jer ...mali mogu najviše jer su dostojni članovi društva Malog Isusa; oni najviše mogu jer su ponizni, jer se ne uzdaju u sebe nego se uzdaju u zajedništvo s Malim Isusom; ponizni djeluju Božjom snagom..." (Biser mišljenja, 47).

Ovo učenje o. Gerarda, osim što nam priopćuje dubine njegovog duhovnog života, u isto vrijeme pruža nam poruku koja je vrlo aktualna pod ovim našim trusnim podnebljem koje razdire ne samo nesloga nego i mržnja. Punina ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu je rješenje, i u mjeri po kojoj živimo ljubav pokazuje svijetu "ljubezno Isusovo lice" u tolikoj mjeri manje "bodemo čiodom" bližnjega, i otvaramo puteve dijaloga i razumijevanja. On je sam, prožet ovakvom ljubavlju, nastojao u svom životu i djelovanju pridonositi kako bi ovakva ljubav prevladala podnebljem Bačke, kada je o temi ljubavi i suživota pisao, i kada se usudio poduzeti korake kako bi nestao grijeh šovinizma jer je on grijeh "protiv istine, pravednosti i ljubavi". Nemojmo propustiti utjecati mu se da nas u teškom teretu nerazumijevanja i pomanjkanja dijaloga kod Boga zagovara.

O. Ante Stantić, OCD

**kad je ljubav čista, onda je sposobna
Boga svim srcem ljubiti**

Urreduje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
**POETSKI
KUTAK**

Marko Kljajić je rođen 12. rujna 1950. u Jakotini kod Kotor Varoša, u Bosni. Osmogodišnju školu pohađa u Sokolinama, Topolju i Kneževu. Klasičnu gimnaziju je učio u Zagrebu i Đakovu gdje je završio i filozofsko-teološki studij na VBŠ. Danas je župnik župe Sv. Roka u Petrovaradinu.

Objavio je knjige o stradanju Hrvata u Srijemu i o srijemskim župama. Objavio je i dvije zbirke pjesama: *U istini trećeg dana* (1994) i *Getsemanski plodovi duše* (1999).

Bakama s krunicom i molitvenikom

**Kod bake Dragice
sam išao ulicom
Franje Račkog
(u Petrovaradinu)
sa Isusom
svakog prvog petka
pred Božić u snijegu
i Uskrs u cvijeću
čekala nas je
sa svojim devedesetim
s krunicom
i molitvenikom
uz goruću svijeću
žurio sam
tih dana
(kao i obično)
znala je da moram dalje
i nije se ljutila
Isus je ostao s njom
nije bila sama
sa njim je trpila
i šutila**

Marko Kljajić

STARO SEOSKO DOMAĆINSTVO

1. STARA SEOSKA ARHITEKTURA

Vojvodina je u 16. i 17. stoljeću bila pod Turcima. Naselja su bila rijetka i razbijena a strehe su im dosezale skoro do zemlje zbog čega se izdaleka nisu mogle vidjeti. Naselje se primjećivalo tek po visokim đermovima i po dimu koji se dizao sa krovova tih poluzemunica.

U toku 18. stoljeća austrijske vlasti u Vojvodini vršile su plansko naseljavanje stanovništva koje je dolazilo iz krajeva oko Rajne (Njemačka). Sela su dobila oblik ušorenih naselja. Znatno kasnije seoska naselja su se formirala duž pravih širokih ulica koje stoje međusobno najčešće u pravilnoj geometrijskoj shemi. U Vojvodini su austrijske vlasti administrativnim putem određivale strukturu kuće, dvorišta i čitavih naselja. Ovdje u Sonti, razvila se seoska kuća s čeonom fasadom ka ulici i podužim trijemom i dvovodnim krovom.

2. STARO SEOSKO DOMAĆINSTVO U SONTI

Staro seosko domaćinstvo u Sonti sastoji se od tri zajedničke funkcionalne cjeline: prednjeg dvora, zadnjeg dvora i bašte. Prednji dvor sastoji se od stambenog objekta, tj. kuće i ambara, u kojem su se čuvale zalihe i tijekom cijele godine. Kuća se sastoji od ovih prostorija: "pridnje sobe", "kujne" i sobice. "Pridnja soba" je služila za primanje gostiju i spavanje. Sa svake strane nalazio se po jedan krevet, u sredini sto i dvije klupe, sanduk za svečanu odoru. Na zid su se postavljale svete slike, špiglo (ogledalo) i zidna ura s tegovima. U jednom kutu sobe bila je krušna peć, koja je služila za pečenje kruha i grijanje zimi. "Kujna" je srednja prostorija, namijenjena za pripremanje hrane i objedovanje. Ova prostorija bila je popunjena zidanim "šporeljom", stolom, stoličicama i prikladnim uzidanim prostorom za posuđe. Sobica je bila namijenjena za boravak mladih članova obitelji i po rasporedu slična "pridnjoj sobi".

Podovi su bili zemljani a zidovi okrečeni u bijelo. Ispred ulaznih vrata "kujne" obavezno je bila posađena "lomača" - vrsta divlje loze koja je ljeti štitila od sunca a s jeseni darivala plod.

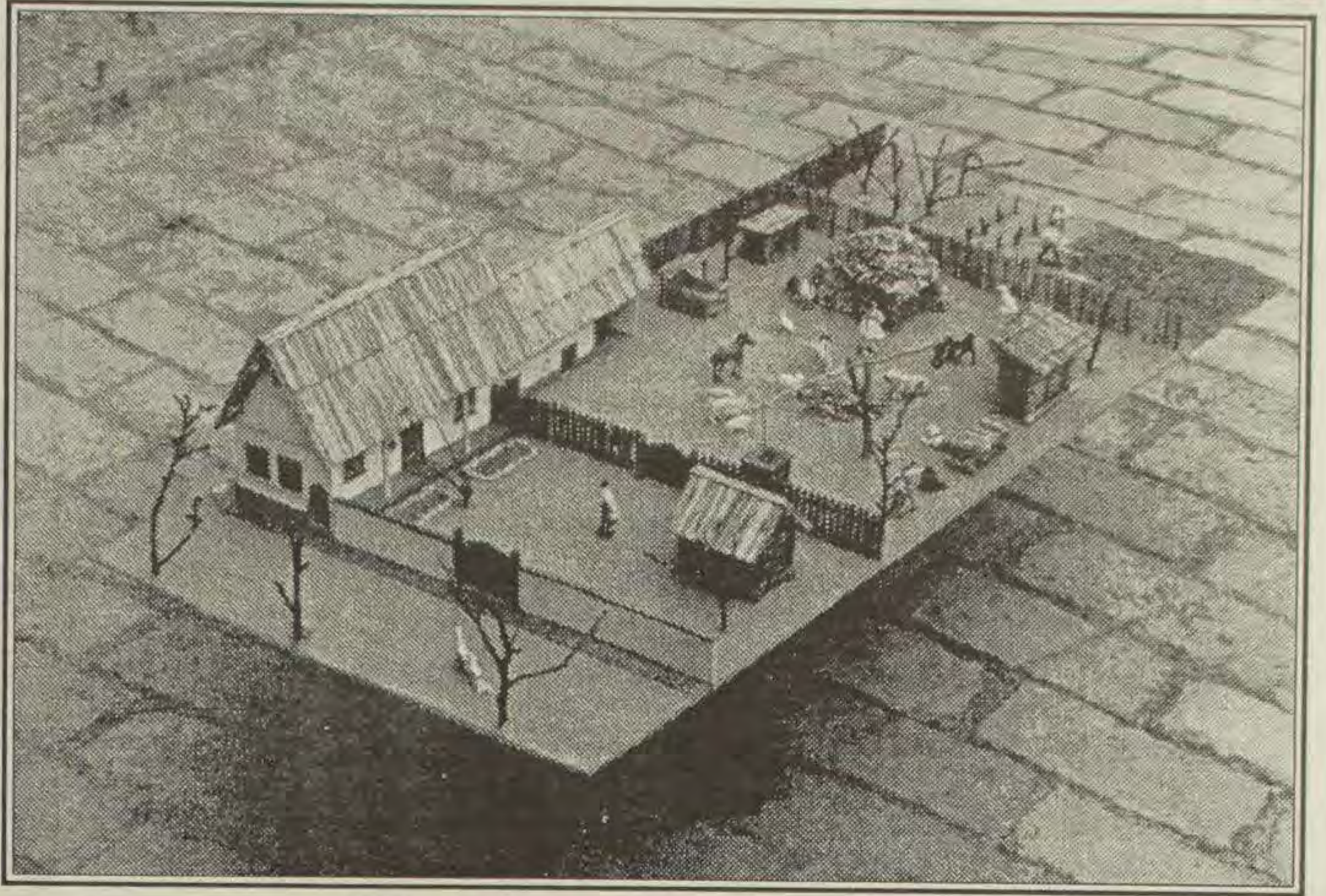
U zadnjem dvorištu su smješteni pomoćni objekti. U produžetku kuće su pomoćne staje: "vijat" - spremište hrane, štala i šupa - otvorena prostorija za smještaj kola, amova i ostalog poljoprivrednog alata. U zadnjem dvorištu nalaze se još sljedeći objekti: svinjac, kokošinjac, čardak, staja za ovce pod slamom i "drvnjak" - plac za drva.

U bašti postoji manji vinograd, voćnjak i slobodno zemljište za uzgajanje povrtnarskih kultura. U bašti se gradio "trap", namijenjen za čuvanje krumpira ili stočne repe. "Trap" se pokrivao slamom i zemljom a pri vrhu se posipao pepeo.

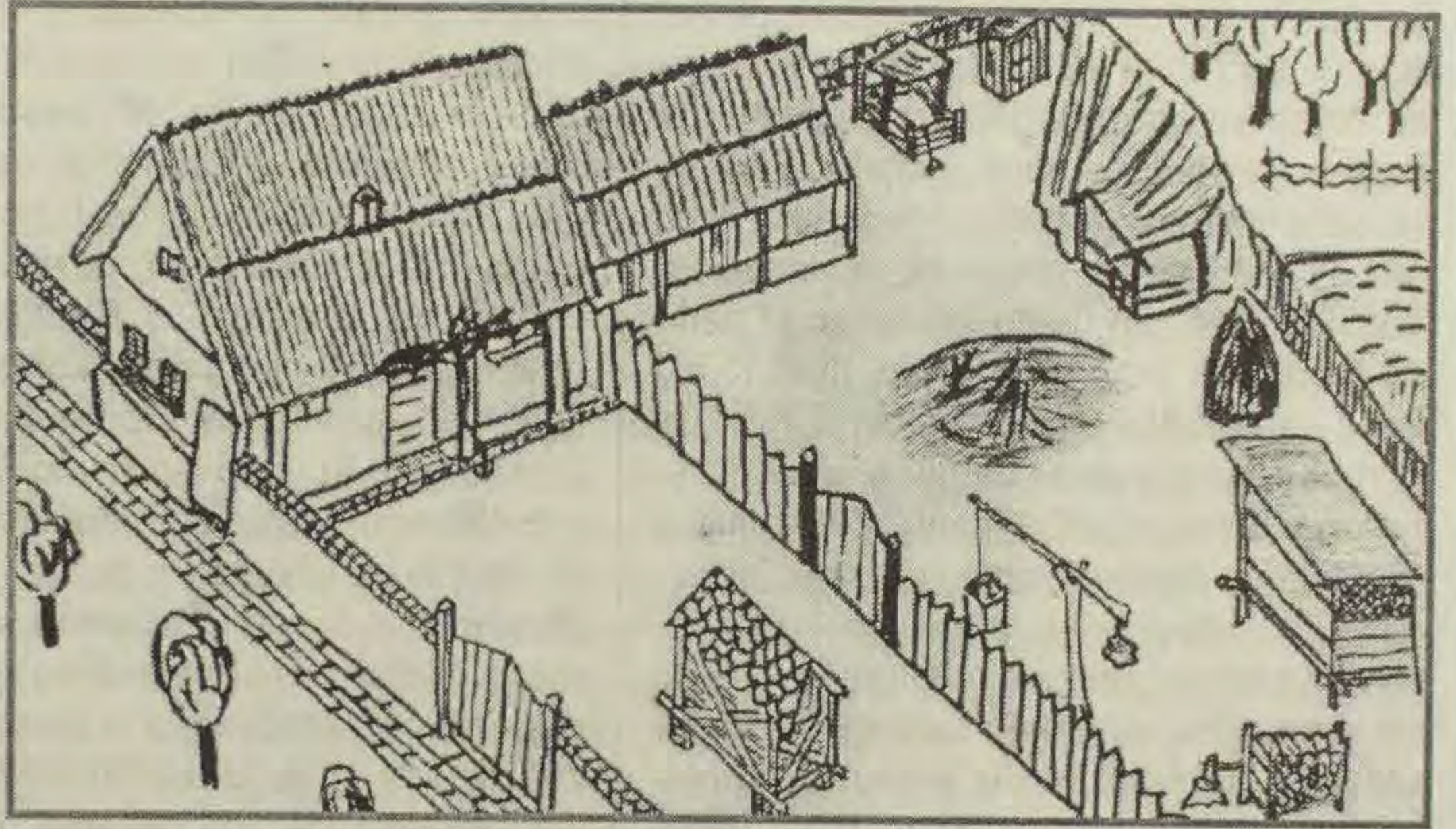
Stambeni objekti i pomoćne prostorije gradili su se od zemlje i trske kao vezivnog materijala. Ovi objekti gradili su se na dvije vode pokriveni trskom. Ostali objekti bili su građeni od drveta, trske, slame i "simenjače" (stabljika konoplje) od koje se također gradila "latež" (ograda). Taraba se gradila od grubo cijepanih oblica. Imućniji su dijelove zadnjeg dvorišta kao i stazu trotoara popločavali opekama. Ulični putovi bili su zemljani s drvoredom dudova.

Analizu starog seoskog domaćinstva kao i izradu makete uradio sam na osnovu razgovora sa starijim žiteljima Sonte i razgledanjem preostalih domaćinstava koji su prilično modificirani u odnosu na skicu i maketu.

Možda će netko pomisliti da je opisan salaš, ali to nije salaš jer je on sasvim drugačijeg rasporeda, kako u prostoru tako i u objektima, a o njemu možda nekom drugom prilikom.

Maketa starog seoskog domaćinstva

Skica starog seoskog domaćinstva

I ovo je narodno blago

Izradio: Lajčo Anišić, Subotica

prof. JOZA MIHALJEV, SONTA

Piše: Stjepan Beretić

30. rujna SVETI JERONIM

(* oko 340 + 419/420)

- * skrušeni Dalmatinac * čovjek Biblije * pustinjač *
- * pokornik * znanstvenik najstrpljivijeg djelovanja *
- * učio i čitao dok posve oslijepio nije - preveo Sveto pismo s hebrejskog izvornika na latinski jezik *
- * polemičar kao rijetko tko * ljubitelj djece i malenih *
- * naučitelj Crkve * obdario je maloga Isusa *

Na početku 18. stoljeća mnogo je Subotičana nosilo ime Jere, Jerko, Jerolim, Jeronim. Jedan od prvih subotičkih franjevaca bio je fra Jerko Benjović. Danas je ime svetoga Jeronima posve iščezlo iz Subotice. Ipak, iza toga imena se krije čovjek velikoga srca. Zaštitnik je Dalmacije i grada Lyona, učitelja, učenjaka, učenika, prevoditelja, studenata i bogoslova, teoloških fakulteta i sveučilišta. Zaštitnik je očnih bolesnika (sam je patio od vida dok posve oslijepio nije). Neki kažu da je rođen u okolici Duvna, neki da je rođen negdje oko Glamoča, a svi da je rođen u Stridonu u Dalmaciji. Zahvaljujući imućnim roditeljima obijestan, nediscipliniran, ali vrlo inteligentan i visoko nadaren Jeronim je mogao studirati u Milanu, pa gramatiku, retoriku i filozofiju u Rimu. Od 363. ga nalazimo u Trieru. Dani njegovoga naukovanja u Rimu bili su obilježeni posjetima katakombama i crkvama, ali je, kao izuzetno strastven čovjek, isto tako zalazio i u lakoumna društva. Krstio se, prema jednim u Rimu, a prema drugima u Trieru kad je završio studij. Tada je odlučio svoj život posvetiti Bogu. Nastanio se u Akvileji, da bi kasnije u tri godine proputovao Traciju, Pont, Bitiniju, Galaciju, Kapadociju i Siciliju. Htio je što bolje upoznati hebrejski jezik. Na koncu se oduševio za pustinjački život. Kao pustinjač se nastanio 373. godine u Antiohiji. Tamo se razbolio. Dok je bolovao, u tumačenje Svetoga pisma uvodio ga Apolinar, koji je kasnije otpao od prave vjere. Od 375. godine posvetio se pokorom i askezom najstrožem pustinjačkom životu. Osim toga dao se na učenje jezika i studij Svetoga pisma, a opisao je i život svetoga Pavla, prvog pustinjaka. Za svoga pustinjačkog života puno se napačio od napasti koje su ga vukle u putenost. Nakon što je primio svećenički red nastanio se u Carigradu gdje ga susrećemo u najbogatijim knjižnicama. S velikim oduševljenjem je slušao svetoga biskupa Grgura Nazijanskoga. Puno je pisao. Sveti Jeronim je od 382. do 385. godine bio tajnik i savjetnik pape Damaza u

Rimu. Papa Damaz mu je povjerio pregled latinskog prijevoda evanđelja. Tako su nastali prijevodi pod imenom Itale. Dvadeset godina je obavljao tu zadaću. Mnogim rimskim gospođama je postao učitelj Svetoga pisma i duhovni vođa. Kad su mu prigovorili što se bavi gospođama, odgovorio je: "Manje bih govorio ženama kad bi mi muškarci o Svetome pismu postavljali više pitanja!" Nakon smrti pape Damaza Jeronim je otputovao u Svetu Zemlju gdje je osnovao samostan i školu u Betlehemu. Živio je u neposrednoj blizini špilje Isusovoga rođenja. Tamo se okružio najučulenijim Židovima svoga vremena. Neko je vrijeme proveo i među egiptskim pustinjacima, a u aleksandrijskoj znamenitoj knjižnici cijelih mjesec dana. Sav se dao na proučavanje hebrejskog jezika. Tamo je napisao djela od velike važnosti za teologiju i tumačenje Svetoga pisma. Trideset godina se bavio studioznim prevođenjem Svetoga pisma s hebrejskog izvornika na latinski jezik. Njegov prijevod Svetoga pisma na latinski jezik poznat je pod imenom "Vulgata". Uz prijevod napisao je i tumačenje svetih knjiga. Sačuvano je 157 njegovih pisama. Bilo mu je 88 godina kad je 30. rujna 419. (prema nekima 420.) godine umro u Betlehemu. Njegovi su posmrtni ostaci (relikvije) na dan 9. svibnja prevežene u

rimsku baziliku Svete Marije Velike. Čudno je naravi bio Jeronim, a ipak je nježno volio malene stvari: jaslice, djecu. Od starina su ga prikazivali kao pustinjača koji se bježe u grudi velikim kamenom. Činio je iskrenu pokoru. Razgovarao je jednom s malim Isusom. Htio mu je što-god darovati. "Daj mi svoje grijeh, daj mi sve nemire svoga srca!" - rekao mu je Isus. Kad ga je Jeronim upitao što će s tim učiniti, Isus mu odgovori: "Tvoje grijeh i nemire tvoga srca želim staviti na svoja ramena i odnijeti ih." Tada je sveti Jeronim plačući odgovorio: "Dobri Isuse, uzmi onda moje grijeh, uzmi što je moje, i daj mi što je tvoje!" Evo još jedne svečeve riječi: "Tko se predaje Kristu, može umrijeti. No pobijeđen, ne može biti!"

Prema: 1. Maria Kreitner, *Heilige um uns*, Wien, 1956, 162-163. 2. Diethard H. Klein, *Das grosse Hausbuch der Heiligen*, Aschaffenburg, 1984, 490-493. 3. Josip Antolović, *Duhovni velikani, II. dio*, Zagreb, 1998, 338-342.

U mjesecu rujnu slave imendan:

1. Egidije, Branimir, Tamara, 2. Kalista, Divna, Maksima, Veljko, 3. Grgur, Grga, Grgo, Gordana, 4. Rozalija, Roza, Ruža, Dunja, Ida, Marcel, 5. Lovro, Borko, Roman, 6. Zakarija, Boris, Davor, 7. Marko, Stjepan, Melhior, Blaženko, 8. Marija, Maja, 9. Petar, Strahimir, 10. Pulherija, Nikola, 11. Hijacint, Cvjetko, Miljenko, 12. Marija, Gvido, Dubravko, 13. Ivan, Zlatko, 14. Višeslav, 15. Dolores, Tugomil, 16. Kornelije, Ciprijan, Eufemija, 17. Robert, Franjo, 18. Josip, Sonja, Irena, 19. Januarije, Suzana, Emilija, 20. Andrija, Svjetlana, 21. Matej, Mate, Matko, 22. Toma, Mavro, Žarko, 23. Lino, Tekla, Konstancije, 24. Rupert, Mirko, 25. Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda, 26. Kuzma, Damjan, Damir, Justina, 27. Vinko, Gaj, 28. Vjenceslav, Većeslav, 29. Mihael, Mijo, Mićo, Gabriel, Gabor, Rafael, 30. Jeronim, Jerko, Jere, Honorije, Časlav

Uređuje: Andrija Kopilović

PAVLOVE POSLANICE (3)

Prva poslanica Solunjanima

Poslanica je, po vremenu nastanka, upućena Solunjanima, kojima je Pavao naviještao evanđelje za svog drugog misijskog putovanja (Dj 17,1-10), ljeti 50. g. Napadi Židova prisiliše ga da ode u Bereju, odakle je dospio u Atenu i Korint tako da vjerojatno piše 1 Sol upravo iz Korinta, zimi 50-51. g. Uz njega su Sila i Timotej. Timotej je donio dobre vijesti sa svog drugog posjeta Solunu i to je za Pavla povod radosti nad solunskom zajednicom (1 Sol 1 - 3); tome dodaje praktične upute (4,1-12; 5,12-28) u koje je uvršten i odgovor o sudbini preminulih i o Kristovoj parusiji (4,13 - 5,11). Posebna je draž da su ovdje kao u klici sadržane neke teme koje će u kasnijim poslanicama biti razrađene. 1 Sol je, međutim, ponajprije važna sa svoje eshatološke poruke. U tom prvom stupnju Pavlova djelovanja, njegova je misao posve usmjerena na Kristovo uskrsnuće i dolazak u slavi; Gospodinova parusija bit će spas za one koji su u njega povjerovali, čak ako su već i umrli (4,13-18). Kristovu parusiju Pavao opisuje tradicionalnim rječnikom židovske apokaliptike i prakršćanstva (usp. eshatološke besjede u sinoptika, napose Mt). Sukladno Isusovoj nauci, Pavao Solunjanima naglašava do te mjere blizinu Kristove parusije - koja može nadoći posve neočekivano i stoga zahtijeva budnost (5,1-11) - da se stječe dojam kako će i on i oni još za života doživjeti Kristov dolazak (4,17).

Poslanice Korinćanima

Za svog drugog misijskog putovanja Pavao je u Korintu naviještao evanđelje preko osamnaest mjeseci (Dj 18,1-18), od jeseni 50. do sredine 52. Po svom običaju, da djeluje uglavnom u velikim gradovima, Pavao je htio u toj čuvenoj i prenapučenoj luci zasaditi vjeru u Krista, odakle bi ona zračila po svoj Ahaji (2 Kor 1,1; 9,2). I doista mu uspijeva osnovati uglednu zajednicu, napose među siromašnijim slojevima stanovništva (1 Kor 1,26-28). Ali taj velegrad bio je centar grčke kulture, u koji su se slijevala najrazličitija duhovna i religiozna strujanja; postao je žalosno čuven sa svoje razvratnosti. Zato je doticaj svježih kršćanske vjere s tom metropolom poganstva morao novoobraćenicima stvarati teške probleme, koje Pavao nastoji riješiti u objema poslanicama koje je napisao zajednici u Korintu.

Unatoč nekim spornim točkama nastanak tih dviju poslanica prilično je jasan. Neka prva poslanica, neodređenog datuma, na koju prisjeća 1 Kor 5,9-13, nije sačuvana. Kasnije, za vrijeme trogodišnjeg boravka u Efezu (54-57. g.), na trećem misijskom putovanju (Dj 19,1 - 20,1), Pavao je po jednom izaslantstvu dobio od Korinćana izvjesne upite (1 Kor 16,17); k tomu su još stigle vijesti od Apolona (Dj 18,27s; 1 Kor 16,12) i "Klojinih ukućana" (1 Kor 1,11). To je bio povod za drugo pismo, našu Prvu poslanicu Korinćanima, vjerojatno u proljeće 57. g. (16,8; možda slika o kvascu 5,7s aludira na Uskrs). Ali ubrzo nakon toga u Korintu je došlo do krize koja je prisilila Pavla da na brzinu otputuje onamo (2 Kor 1,23 - 2,1; 12,14; 13,1s). Izgleda da je tom prilikom doživio uvreda i neprijatnosti (2 Kor 2,5-10; 7,12), ali je ipak obećao da će se uskoro na duže vratiti (2 Kor 1,15-16). No, umjesto toga odlučio je iz Efeza poslati po Titu u Korint pismo sastavljeno "uz mnoge suze, iz velike nevolje i tjeskobe srca" (2 Kor 1,23 - 2,11), što je izgleda pridonijelo poboljšanju odnosa (2 Kor 7,7-9). Tu ugodnu vijest

Pavao je saznao od Tita u Makedoniji, pošto je morao napustiti Efez poradi teških, ali malo poznatih, kriza (1 Kor 15,32; 2 Kor 1,8-10; Dj 19,23-40). Onda je iz Makedonije, u ranu jesen 57. g., napisao još jedno pismo, koje je sadržano u 2 Kor. Iste godine u kasnu jesen, Pavao po svom prvotnom planu, putuje u Korint da bi odatle ponio prazajednici u Jeruzalemu kolektu ahajskih kršćana (Dj 20,1-3; 2 Kor 9,5; 12,4; usp. Rim 16,21.23 i Dj 20,4), a u proljeće 58. g. s nekoliko pratilaca kreće preko Makedonije, duž maloazijske obale, u Palestinu, gdje je konačno u Jeruzalemu i zasušnjen.

Dok Prvoj Korinćanima nitko ne poriče literarne objedinjenosti, kod 2 Kor u tom se pogledu, pri pozornu čitanju, javljaju nemale sumnje. Tako se čini da je 2 Kor 7,2 zapravo nastavak 6,13, a umetnuti odlomak 6,14 - 7,1 odaje osebnju srodnost s esenskom kumranskom literaturom, tako da ga se u današnjem istraživanju smatra umetkom koji ne potječe od Pavla. I inače izgleda da je 2 Kor sastavljena iz više dijelova. Poglavlja 10 - 13 (do 13,10) svojim strogim prijetnjama odudaraju od pouzdane srdačnosti prijašnjih poglavlja, tako da bi tu mogla biti riječ o ulomku "poslanice suza", napisane ljeti 57. I duga izlaganja o apostolskoj službi (2 Kor 2,14 - 7,4, bez 6,14 - 7,1) daju naslutiti da je posrijedi umetak. Iznenaduje, konačno, i deveto poglavlje nakon osmog, tako da bi i tu moglo biti govora o dva različita kratka spisa u vezi s kolektom, od kojih jedan pripada ostatku 2 Kor (tj. 1,1 - 2,13; 7,5 - 8,24; 13,11-13). To ne znači da svi ti pojedini dijelovi ne potječu od Pavla, ali je vrlo moguće da pripadaju različitim spisima koji su naknadno spojeni zajedno, kada su se prikupljale Apostolove poslanice.

Poslanice Korinćanima ne samo otvaraju izvanredno poučan vid u Apostolovu nutrinu i u njegov odnos prema vlastitim obraćenicima nego imaju i svoju doktrinalnu težinu. Tako u njima, napose u 1 Kor, nalazimo informacije i prosudbe o mnogim važnim problemima prakršćanstva, bilo da je riječ o privatnom životu zajednice (čudorednost: 1 Kor 5,1-13; 6,12-20; brak i djevičanstvo: 7,1-40; zajednički sastanci i slavljenje Euharistije: 11 - 12; uporaba karizmi: 12,1 - 14,40), bilo o odnosima s poganskim svijetom (utjecanje poganskim sudištima: 6,1-11; blagovanje mesa žrtvovana idolima: 8 - 10). Ono što je moglo biti i ostati samo pojedinačni problem savjesti ili puka bogoslužna odredba, za čovjeka kao što je Pavao biva povodom da dadne uvid u istinsku slobodu kršćanskoga života, posvećenje tijela, prednost ljubavi, sjedinjenje s Kristom. Obrana vlastitoga apostolstva (2 Kor 10 - 13) izmamila je iz njega zanosne izjave o veličini apostolske službe (2 Kor 2,12 - 6,10), a jedan tako konkretan pothvat kao što je kolekta (2 Kor 8 - 9) Pavao rasvjetljuje idealom jedinstva i solidarnosti među zajednicama. Eshatološko obzorje uvijek je prisutno i provlači se kroza sve izlaganje o uskrsnuću tijela (1 Kor 15). Ali umjesto apokaliptičkih opisa koje nalazimo u 1 Sol, ovdje se susrećemo s racionalnim izlaganjem koje nastoji opravdati grčkom duhu tako teško shvatljivu kršćansku nadu. Susret evanđelja s novim svijetom, u koji nastoji prodrijeti, obilježen je napose suprotnošću između ludosti križa i grčke mudrosti. Korinćane, razdijeljene suparničkim prijanjanjem uz različite učitelje i njihove ljudske talente, Pavao podsjeća da je samo jedan učitelj - Krist, samo jedno naviještanje - spas po Kristovu križu, u kojemu je jedina i istinska mudrost (1 Kor 1,10 - 4,13). Tako Pavao, uvjetovan okolnostima, ali ne odričući se eshatoloških perspektiva, naglašava napose sadašnjost kršćanskoga života kao sjedinjenja s Kristom u istinskoj spoznaji, spoznaji vjere. Taj život, iz vjere rođen, Pavao će kasnije, u povodu galatske krize, dublje razraditi posebice s obzirom na odnose sa židovstvom (usp. uvod u poslanice Gal i Rim).

/Usp. JERUZALEMSKA BIBLIJA, KS, Zagreb, 1994, str. 1594-1595/

NOVI NAROD KAO CRKVA U HODU (LG 9, 3)

"Već je Izrael po tijelu, koji je putovao pustinjom, nazvan Crkvom Božjom (Neh 13,1; usp. Br 20,4; Pnz 23,1). Tako se i novi Izrael, koji kroči sadašnjim razdobljem te traži budući i trajni grad (usp. Heb 13,4), zove Crkvom Kristovom (usp. Mt 16,18). Nju je Krist stekao svojom krvlju (usp. Dj 20,28), ispunio svojim Duhom te opremio prikladnim sredstvima koja su joj potrebna kao vidljivoj i društvenoj zajednici. Zbor onih koji s vjerom gledaju na Krista kao začetnika spasenja i počelnika mira Bog je sazvaio i učinio ih Crkvom koja svima, i pojedincima, treba da bude vidljiv sakrament tog spasonosnog jedinstva. Ona je određena da dopire do svih krajeva i stoga ulazi u povijest ljudi, ali ipak nadilazi povijesna razdoblja i granice naroda. Crkva putuje kroz kušnje i nevolje uz pomoć milosti Božje koju joj je Gospodin obećao tako da unatoč slabosti tijela obdržava potpunu vjernost i ostaje zaručnica dostojna svoga Gospodina i neprestano se obnavlja na poticaje Duha Svetoga, dok po križu ne dođe do svjetlosti koja ne zalazi" (LG 9 3).

Konstitucija kaže da je povijesni Izrael nazvan Crkvom Božjom. Etimološko značenje Crkve nalazimo u grčkom i hebrejskom jeziku. U grčkom prijevodu stoji riječ: **ekklesia Theou**, što znači Božji skup, ili zajednica koju Bog saziva i održava u postojanju. U hebrejskom jeziku je to: **qahal Jahve**, što znači sabrati se, skupiti, sazvati, sabor, zbor, skupljeno mnoštvo. U hrvatskom jeziku imamo riječ "**crkva**", zgrada u kojoj se vjernici okupljaju na molitvu, koja je uzeta od grčke riječi "**ekklesia**", zajednica Božjega naroda. Koncil ističe u tim nazivima **putničko** obilježje Izraela kao Crkve Božje. Kada je Izrael izlazio iz egipatskog ropstva kroz pustinju tada se osjećao Jahvinom zajednicom koja putuje u obećanu zemlju. Kada su stigli u obećanu zemlju, vjerovali su da i dalje putuju prema ostvarenju Božjih obećanja u vječnosti.

Koncil prenosi na kršćansku zajednicu te biblijske nazive nazivajući ju novim Izraelom i Kristovom Crkvom. Prvi su kršćani svjesno odabrali starozavjetni naziv "**ekklesia Theou**", Božji skup, označujući bit i poslanje vlastite zajednice. Naziv "**ekklesia Theou**" nalazimo u Pavlovim poslanicama koji ima ova značenja: (1) Kućna Crkva ili grupa vjernika koji se u jednoj kući skupljaju na liturgiju (Rim 16,5; 1 Kor 16,19; Kol 4,15; Flm 2); (2) Mjesna Crkva ili kršćani u jednom gradu kojima Pavao obično naslovljava svoje poslanice (Rim 16,1; 1 Kor 1,2; 4,17; 6,4; Gal 1,2); (3) Opća Crkva ili vjernici jedne zajednice pozvanih na vjeru, sastavljene od obraćenih pogana i Židova koji prihvaćaju Isusa kao Gospodina (Rim 9,24; 15,8; 1 Kor 10,32; 11,22; 12,28; Ef 1,22). Prema sv. Pavlu kršćanska zajednica je u najvišem stupnju Crkva kada se sastaje na Gospodnju večeru (misu) te slavi spomen njegove smrti i uskrsnuća.

Crkva kao novozavjetni Božji narod jest vidljiva zajednica vjernika, a ne neka tajna udruga koja se skriva, kojoj Krist dariva prikladna sredstva za izvršavanje zajedničkog poziva i poslanja. Kada Koncil tvrdi da je Crkva **sakrament**, onda tumači da je to "**znak i sredstvo najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda**" (LG 1). Koncil tvrdi da Crkva treba da bude sakrament. Ona je zajednica onih koji u Krista upiru pogled vjere i nade. Zato treba biti

znakovita. Sakramentalnost Crkve proizlazi iz sakramentalnosti Krista Gospodina. U Kristu se Bog zauvijek dogodio i približio ljudima. Uskrsli Krist je misterij ili sakrament Boga, a Crkva sakrament Krista, čije je tijelo, s kojim je nerazdvojivo povezana. Sakrament je znak. A znakovi nešto pokazuju i daju. Stiskom ruke pokazujemo i dajemo prijateljstvo. Tako je i Crkva svojim postankom, djelovanjem i ustrojstvom znak koji vodi Kristu. Ona je znak Krista, zato što vjerom, krštenjem i slavljenjem Euharistije i naviještanjem Evanđelja postaje ustanova spasenja po Kristu u Duhu. Crkva također priznaje da nije uvijek bila jasan i privlačan znak Krista kroz povijest. To priznaju i oni koji su u njoj, koji je ljube, a predbacuju joj oni koji su izvan nje. Ako mnogi danas osporavaju Crkvu, to čine zato što u njoj ne prepoznaju bitnu vrijednost naše vjere u Krista, nužni znak spasenja u svijetu, spasenja koji je donio Krist. Sakramentalnost Crkve povezana je sa svetošću Crkve, koja je sveta, ali se mora neprestano čistiti i obnavljati kako bi bila što jasniji znak Krista. Ona je prsakrament koji obuhvaća sedam povlaštenih znakova susreta s Bogom, koje nazivamo **SAKRAMENTIMA**. Crkva je sakrament **osoba**, sakrament **svjedok**, sakrament koji **govori**.

Naša konstitucija govori da je Crkva "**u zemaljskom hodu**", tj. hodočasnička Crkva koja sa svojim sakramentima i uredbama pripada ovovremenskom prolaznom svijetu. Ona pripada stvorenome, koje do sada uzdiše u porođajnim bolovima očekujući ostvarenje djece Božje (usp. br. 48). Crkva stoga nije nešto "**posljednje**". Ona je stvarnost, koja će se "**uzdići**" u zajedništvo s Bogom. U toj izjavi se krije odreknuće Crkve od svakog svjetovnog trijumfalizma. Crkva je za Koncil sveopći sakrament spasenja, vidljivi i djelotvorni znak prisutnosti Spasitelja i Otkupitelja. Crkva u hodočasničkom hodu prema potpunom ostvarenju prolazi kroz kušnje i nevolje. Ona je vidljiva, povijesna zajednica vjernika koja putuje od Kristova uskrsnuća prema njegovu ponovnom dolasku. Putničko obilježje Crkve dokaz je obnove koja je s Kristom započela i koja sigurnim putem ide k punini.

U čemu se sastoji obnova Crkve? Pažljivim proučavanjem koncilskih tekstova koji govore o obnovi, prilagodbi suvremenom svijetu, zapaziti ćemo da je ta obnova u ovim pravcima: 1. Najprije **duhovna obnova** grešnog Božjega naroda. Ta obnova je krsni rad i zadatak svakom vjerniku i cijeloj zajednici vjernika. Kršćani znaju da nisu uvijek ono što su postali, zato trebaju neprestano to postajati. 2. **Doktrinalna obnova**, radi napretka Crkve u razumijevanju riječi i događaja objave i radi promijenjenih prilika u svijetu koji nije ni biblijski ni skolastički, a interesira se za Božju poruku. 3. **Obnova struktura** u svijetu koji se mijenja i razvija. Crkva u svojim institucijama nosi biljege vremena kroz koje je prošla. Mnoge njezine institucije zastaraju.

Takva svestrana obnova ne može se postići samo izvanjskim propisima, nego odgovornim sudjelovanjem svih pripadnika Crkve. Obnova ne može biti provedena jednom zauvijek, jer je Crkva živa zajednica. Obnova donosi sa sobom razdoblje preslaganja, kada se staro napušta, a novo još ne pokazuje svoje plodove. To razdoblje zna biti nesigurno, ali je ono poziv na sigurnost koju dariva jedino Gospodin.

Mato Miloš, OCD

ČOVJEKOV POZIV - ŽIVOT U DUHU

Dostojanstvo ljudske osobe ima korijen u tome što je stvorena na sliku i priliku Božju, a potpuno se ostvaruje u pozivu na božansko blaženstvo. Ljudskom je biću svojstveno da slobodno teži prema tom ostvarenju. Slobodnim činima ljudska se osoba usmjeruje ili ne usmjeruje prema dobru što ga je Bog obećao i što ga moralna savjest posvjedočuje. Ljudska se bića izgrađuju sama i rastu iznutra: sav njihov osjetni i duhovni život pridonosi njihovom rastu. Po milosti napreduju u kreposti, izbjegavaju grijeh a, ako ga učine, kao rasipni sin (usp. Lk 15,11-31) povjeravaju se milosrđu Oca našega koji je na nebesima. Tako postižu savršenstvo ljubavi.

ČOVJEK - SLIKA BOŽJA

Krist, objavljujući misterij Oca i njegove ljubavi, potpuno otkriva čovjeka njemu samome te mu objavljuje uzvišenost njegova poziva. U Kristu, "slici Boga nevidljivoga" (Kol 1,15), čovjek je stvoren na Stvoriteljevu sliku i priliku. U Kristu, Otkupitelju i Stvoritelju, božanska slika, izobličena grijehom prvog čovjeka, objavljena je u izvornoj ljepoti i oplemenjena Božjom milošću.

Božanska slika prisutna je u svakom čovjeku. Ona se održava u zajedništvu osoba, nalik sjedinjenju božanskih osoba među sobom. Obdarena duhovnim i besmrtnom dušom, ljudska je osoba na zemlji jedino stvorenje što ga je Bog htio radi njega samoga. Od svoga začeca ona je upućena prema vječnom blaženstvu.

Ljudska osoba dionik je svjetla i sile božanskog Duha. Razumom je sposobna shvatiti red stvari što ga je uspostavio Stvoritelj. Voljom je sama po sebi sposobna usmjeriti se prema svom istinskom dobru. Vlastito savršenstvo nalazi u tome da traži i ljubi istinu i dobro. Po svojoj duši i duhovnim moćima, razumu i volji, čovjek je obdaren slobodom, izuzetnim znakom slike Božje.

Svojim razumom čovjek prepoznaje glas Boga koji ga uvijek poziva da čini dobro, a izbjegava zlo. Svatko je dužan slijediti taj zakon koji odzvanja u savjesti i svoje ispunjenje nalazi u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Provođenje moralnog života dokazuje dostojanstvo osobe.

No, čovjek pod utjecajem Zloga, već je na početku povijesti zloupotrijebio svoju slobodu: podlegao je napasti i počinio zlo. Sačuvao je želju za dobrom, ali mu narav nosi ranu istočnoga grijeha. Tako je čovjek postao sklon zlu i podvrgnut zabludi. Čovjek je u samom sebi podijeljen. Zbog toga sav ljudski život, i pojedinaca i skupina, označen je dramatičnom borbom između dobra i zla, između svjetla i tame. Svojom mukom Krist nas je oslobodio od Sotone i od grijeha. On nam je zaslužio novi život u Duhu Svetome. Njegova milost obnavlja ono što je grijeh u nama iskvario.

Onaj tko vjeruje u Krista, postaje dijete Božje. To ga posilenje preobražava i daje mu mogućnost da slijedi Kristov primjer. Osposobljuje ga da ispravno djeluje i čini dobro. U jedinstvu sa svojim Spasiteljem učenik postiže savršenstvo ljubavi, svetost. Kad sazre u milosti, moralni život uvire u vječni život, u nebesku slavu.

NAŠ POZIV NA BLAŽENSTVO

Blaženstva su u središtu Isusova propovijedanja. U njegovu su navještaju obećanja dana izabranom narodu još od

Abrahama. Ona su usavršena time što su usmjerena ne više prema pukom uživanju zemlje, nego prema Kraljevstvu nebeskom (usp. Mt 5,3-12). Blaženstva ocrtavaju lice Isusa Krista i opisuju njegovu ljubav; izražavaju poziv vjernika pridruženih slavi njegove Muke i Uskrsnuća; osvjetljuju djela i stavove svojstvene kršćanskom životu; to su paradoksalna obećanja koja u nevoljama podržavaju nadu; naviještaju blagoslove i nagrade koje učenici tajanstveno već unaprijed kušaju; najprije su ostvarena u životu Djevice Marije i svih svetih.

Blaženstva odgovaraju urođenoj čežnji za srećom. Ta čežnja je izvorno božanska: Bog ju je čovjeku usadio u srce da ga privuče k sebi, jer je samo on može ispuniti. Zacijelo, svi želimo živjeti sretno i nema ga među ljudima tko ne bi prihvatio tu tvrdnju, čak i prije nego što se do kraja izreče.

Kako dakle tražimo Gospodina? Kad tražimo Njega, tražimo blaženi život. Jedino Bog zasićuje.

Blaženstva otkrivaju cilj ljudskog života, konačnu svrhu prema kojoj teže ljudski čini: Bog nas poziva na svoje blaženstvo. Taj je poziv upravljen svakome osobno, ali i sveukupnoj Crkvi, novom narodu onih koji su prihvatili obećanje i od njega žive u vjeri.

Novi zavjet upotrebljava mnogo izraza da bi označio blaženstvo na koje Bog poziva čovjeka: dolazak Božjega kraljevstva; gledanje Boga: "Blago čistima srcem: oni će Boga gledati" (Mt 5,8); ulazak u radost Gospodinovu; ulazak u Počinak Božji. Koji drugi cilj imamo ako ne doći u kraljevstvo kojemu neće biti kraja?

Bog nas je stvorio zato da ga spoznamo, služimo mu i ljubimo ga i tako u nebo dođemo. Blaženstvo nas čini zajedničarima božanske naravi i vječnoga života. Po njemu čovjek ulazi u Kristovu slavu i u radost života Presvetog Trojstva.

Tako blaženstvo nadilazi razum i čisto ljudske sile. Ono je plod nezasluženog Božjeg dara. Zato se i zove nadnaravno, kao i milost koja čovjeku omogućuje da uđe u Božju radost.

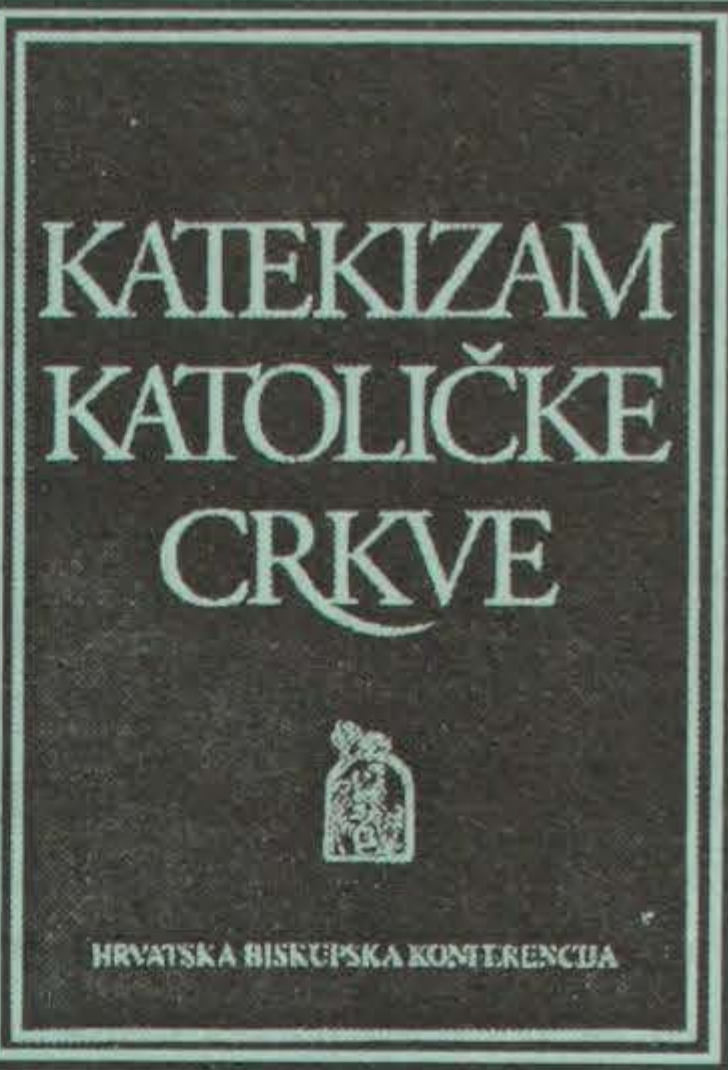
"Blago čistima srcem, oni će Boga gledati." Sigurno, zbog njegove veličine i njegove neizrecive slave. Boga nitko ne može vidjeti i ostati živ, jer Otac je neshvatljiv; ali zbog svoje ljubavi, svoje dobrote prema ljudima i svoje svemogućnosti, on ide sve dotle da onima koji ga ljube daje povlasticu da ga vide jer što je nemoguće ljudima, moguće je Bogu.

Obećano blaženstvo stavlja nas pred presudne moralne odluke. Poziva nas da očistimo srce od zlih nagona i da nastojimo ljubiti Boga iznad svega. Uči nas da se prava sreća ne nalazi u bogatstvu ili blagostanju, ni u ljudskoj slavi ili moći, ni u kojemu ljudskom djelu, ma kako ono korisno bilo, kao što su znanosti, tehnike i umjetnosti, ni u kojem god stvorenju, nego u Bogu samome, vrelu svakog dobra i svake ljubavi.

Deset Božjih zapovijedi, govori na gori i apostolska kateheza opisuju nam putove koji vode u nebesko kraljevstvo. Mi se zalažemo tu korak po korak svagdašnjim djelima, potpomognuti milošću Duha Svetoga. Snagom Kristove riječi, polagano donosimo u Crkvi plodove na slavu Božju.

/Prema Katekizmu Katoličke Crkve br. 1700-1729/

Marinko Stantić

CIVILIZACIJA LJUBAVI

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 42/

Nastavljamo zajedničko razmišljanje nad Papinom pobudnicom po čijim načelima koračamo već treću godinu uoči Velikog jubileja. Papa kaže: "Podsjećajući povrh toga da Krist objavljujući otajstvo Oca i njegove ljubavi potpuno otkriva čovjeka njemu samome te mu objavljuje uzvišenost njegova poziva." Tako Papa stavlja pred nas neizbježnu stvarnost s kojom se moramo suočiti i to upravo ove godine ili završetkom ovog tisućljeća a to je najprije sučeljavanje sa sekularizmom a zatim dijalog s velikim religijama.

Mnoge promjene koje su nastale u suvremenom svijetu, napose na njegovom ideološkom području nisu mogle ostaviti ni ljudsko društvo, ni ljudsku savjest bez izvjesnih rana. Takve smjene filozofija o čovjeku, svaka na svoj način, ostavile su i jednu tvrdnju ali i jedan veliki upitnik ne davši konačni i zaokruženi odgovor na pitanje koje je, ipak, najvažnije a to je smisao samoga života. Kako su se stavovi i filozofije brzo smjenjivali, tako je na koncu u čovjeku sve relativizirano do te mjere da je sada već došla u krizu i sama ljudska civilizacija. Može se postaviti opravdano pitanje da li čovjek s ovako nagriženom kičmenom moždinom još može uopće kao civilizacijsko biće opstati. Za nas vjernike to pitanje ne stvara paniku, ali je realno. Čovjek je čovjeka doveo do krize takvih razmjera da se u njoj više i ne prepoznaje čovjek. Zaborav i odbacivanje Boga urodili su takvim ispražnjivanjem čovjeka da bez Boga ni čovjek nema smisla. Zato je papa Pavao VI, a osobito i van Pavao II, uveo ne samo u govor nego i u ponašanje Crkve izraz "civilizacija ljubavi". To znači da se modernom čovjeku mora pristupiti odgovorno ali i sućutno, bez osuđivanja i izbacivanja jakih parola jer je njegova svijest i savjest ranjena. Civilizacija ljubavi ponajprije predviđa prihvaćanje čovjeka i čovječanstva onakvim kakvi su, sa željom da im se egzistencijalno i bitno pomogne. Tu nema mjesta osudi, ali ima mjesta praštanju. Tu nema mjesta odbacivanju ali ima mjesta liječenju. Zato je Papa, tumačeći pojam civilizacije ljubavi, u ovom dokumentu nabrojio četiri koordinate kojima se konstituirala ta civilizacija u ovom kriznom i raskršćanjenom svijetu. To su ponajprije **mir**, zatim **solidarnost**, pa **pravednost** i konačno **sloboda**. Vječne vrednote, ali u kojima čovjek nije stvoritelj nego sustvoritelj, ako odgovori u onoj mjeri na Božju ponudu kojom je Krist ušao u puno ostvarenje te datosti.

Mir - toliko željkovan; mir koji oslobađa ljudsku svijest, ljudsku savjest, ljudsko društvo i svu njegovu djelatnost. Mir u srcu, mir u društvu, mir u svijetu. Koliko danas tražena riječ!? Valjda je danas svakome jasno da je mir djelo pravde i nadasve djelo milosti i da bez milosti Božje mira nema. Stoga je samo ova koordinata tako ogroman zahtjev čovjeku našega vremena. Solidarnost je datost kojoj nas uči kršćanstvo upravo snagom bogoočinske ljubavi jer je svim ljudima i u svim vremenima jedini Otac, Bog. Pitanje je onda da li će čovjek moći biti solidaran ako ne priznaje drugoga čovjeka bratom i nositeljem istih onih božanskih izvora na koje se sam poziva kada želi biti vjernik. Tko može čovječanstvu vratiti solidarnost ako ne upravo Bog i kršćani, ukoliko ispunjavaju Božju volju Očenaša. Pravednost i sloboda, tako željkovane i tako potrebne datosti bez kojih se ne da zamisliti ni pojedinačni, a kamoli zajednički život. To su temelji koje je Bog postavio već u našu savjest. Bez slobode savjesti i bez oslobođenja iznutra nema ni pravednosti a kamoli pravednog poretka. Eto, koliko je važno shvatiti da u Godini Boga Oca nas kršćane itekako obvezuje samo jedna riječ životnim opredjeljenjem a ta je civilizacija ljubavi. (Br. 52)

M. V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUŽNE AMERIKE U PRIPREMI ZA VELIKI JUBILEJ

Sve biskupske konferencije Južne Amerike pripremaju pothvate i slavlja za Veliki jubilej 2000. Za argentinsku BK Jubilej znači "izvornu crkvenu obnovu", portorikanska ga uključuje u širi kontekst nove evangelizacije, a brazilska u središte crkvenih pothvata u povodu 500. obljetnice početka evangelizacije zemlje. Svako od nacionalnih vijeća za Svetu godinu priprema vlastita djelovanja, nadahnjujući se smjernicama apostolskog pisma "Tertio millennio adveniente" i bule "Incarnationis Mysterium", kojima je Papa proglasio Jubilej 29. listopada 1998.

Osim utvrđivanja mjesta biskupijskih i nacionalnih hodočašća u različitim zemljama predviđeni su i euharistijski kongresi kao u Boliviji katolika i pentekostalaca te u Brazilu s ekumenskom kampanjom bratstva; jubilarni dani različitih područja pastoralnog djelovanja, kongresi mladih (Bolivija, Paragvaj, Portoriko) te u Brazilu nacionalni susret crkvenih pokreta. U Boliviji, Ekvadoru, Hondurasu i Peruu kampanje za poništenje vanjskog duga siromašnih zemalja, u Kostarici zahtjev za oslobođenje zatvorenika, u ostalim zemljama socijalni tjedni. Na području Učiteljstva u Argentini se priprema dokument o "Isusu Kristu, Gospodinu povijesti", u Kolumbiji nacionalni plan propovijedanja. Vijeće južnoameričkih biskupskih konferencija (CELAM) dalo je u tisak osam knjiga zbirke "Treće tisućljeće". Među ostalim pothvatima je i organiziranje u Južnoj Americi i na Karibima Tjedna evangelizacije od 19. do 25. ožujka 2000. Slijedeći smjernice postsinodalne pobudnice "Crkva u Americi" kao teme za razmišljanje u iduće dvije godine predložene su "Obraćanje u zajednici" za 2001. te "Obraćanje na solidarnost" za 2002. /IKA/

RASTE BROJ PREDBILJEŽBI ZA POSJET RIMU U JUBILARNOJ GODINI

Očekuje se 30 milijuna turista i hodočasnika

Prema talijanskom dnevniku "Corriere della Sera", raste broj predbilježbi za putovanja u Rim u jubilarnoj godini 2000. te se pretpostavlja da će Rim pohoditi oko 30 milijuna turista i hodočasnika. Početkom ove godine pretpostavljalo se, prema predbilježbama putničkih i hodočasničkih agencija, da će Rim posjetiti oko 25 milijuna hodočasnika i turista. Zbog dolaska velikog broja posjetitelja u Rimu i okolici ove se godine započelo s građevinskim radovima na 743 gradilišta od kojih su 129 već dovršena. Daljnjih 272 uskoro će biti dovršeno, a među njima je dovršenje novih željezničkih postaja u blizini bazilike sv. Petra.

Uređuju: Markan Lopar i Vladimir Sedlak

Novi početak

Došao je i mjesec rujan koji je nekima traumatičan upravo zato što počinje nova školska godina. Ali, neka! Imali smo više nego dovoljno vremena da ponovno napunimo svoje "baterije".

I pred sjemeništarcima je nova školska godina i novi zadaci koji nisu nimalo laki. Mnogi će na ovo reći da bez muke nema nauke, s čime se u potpunosti ne slažem. Jer, onaj tko svoj posao shvaća kao muku, nikada ga neće dobro obaviti - uostalom tko se voli mučiti? Naprotiv, ako posao shvaćamo kao igru i zabavu, obaviti ćemo ga lakše i efikasnije. Iskreno želim da svatko odabere onaj svoj životni poziv koji neće shvatiti kao mučenje. U tom duhu čestitam novim sjemeništarcima početak školovanja i molim za nova duhovna zvanja. Napose molim za ženska duhovna zvanja. Žalostan sam što je mom gradu Somboru zatvorena kuća časnih sestara upravo zbog nedostatka duhovnih zvanja.

Ovom prilikom pozivam sve mlade djevojke koje u sebi ošjećaju sjeme Božjeg poziva da puste tom sjemenu da klija, raste i konačno donese plod.

Na kraju želim svima sretnu i uspješnu novu školsku godinu i molim za MIR jer je rat jedno veliko zlo, bez obzira što smo imali tako dugačak odmor. /M. L./

VEČERNJA MOLITVA

U kapelici sam. Već je kasno. Sam sam. Pokrio sam lice rukama. Došao sam, Isuse, da te pred spavanje još jednom pozdravim. Sutra će doći novi dan i mnogi će Ti doći sa svojim molitvama. Bit će tu i svećenika, koji znaju moliti učenije i ljepše, samo ja u svojoj molitvi ostajem usamljen.

Isuse, primi molitvu moju!

Ne tražim više od onoga što mi Ti, Isuse, daješ, a Ti znaš najbolje što je meni potrebno. Neka Ti je hvala i na radostima i na žalostima, koje si mi dao. Klečim pred Tobom i u srcu svom želim da Te uvijek imam. Nahrani me svojim Tijelom i napoji me Krvlju iz rana Tvojih, operi me vodom iz prsiju Tvojih i ne daj da se ikada odijelim od Tebe. Molitva me smiruje, ali ima dana kada ne mogu moliti. Uhvate me nemir i sumnja. Osobito noću. Ponekad se bojim zaspiti, jer me strah čini budnim. Isuse, oslobodi me toga, čuvaj me i budi uz mene.

Ovaj dan je završen. Ti, Gospodine, jedini znaš koliko je vrijedio ovaj dan. Mislim da sam puno radio, ali puno toga sam propustio. Gospodine, ne mogu Ti ponuditi ništa u zahvalu za ovaj dan, ali te molim da mi sutra daš novi dan i novu snagu. Podupri ono što sam danas dobro učinio, a oprosti ono što sam sagriješio. Daj mi mirnu noć i počinak mom tijelu.

Molim ti se za svog rektora, za prefekta, za duhovnika. Daj da sve teškoće i nevolje koje me stignu podnesem uz Tvoju pomoć. Molim se za svoje bližnje, za svoje roditelje, za djeda i baku, za brata koji je daleko i ima teške ispise. Daj da tu daljinu i usamljenost podnese uz Tvoju pomoć. Molim se i za svoje drugove, Isuse, budi im blag i milostiv.

A kada se moja ljudska narav usprotivi, budi uz mene i daj mi jakost. Molim se svetom Ivanu da mi bude zaštitnik, da mi bude čuvar na ovom putu kojim sam krenuo. Na putu do Tebe.

Ivan Milodanović

POVRATAK U SJEMENIŠTE

Na početku smo nove školske godine. Ponovno ćemo biti na okupu. Veoma je lijepo biti opet sa svojim prijateljima. Među nama će biti onih koji se po prvi put nalaze u takvom okruženju. Sve me ovo podsjeća na dan kada sam ja prvi put došao u sjemenište, u sjemenišnu zajednicu. Od sjemeništaraca, poznavao sam nekoliko maturanata koji su te godine završili svoje školovanje u sjemeništu. U početku sam se bojao kako će to sve izgledati. No, od prvog dana zajednica me je prihvatila. Život u sjemeništu zapravo jest kao život u jednoj velikoj obitelji. Stariji sjemeništarci, kao starija braća uvijek su spremni pomoći. Zbog tog velikog prijateljstva među nama, ulazak u sjemenište čini nas sretnijima i ujedno spremnijima da prihvatimo naše obaveze koje dolaze s početkom nove školske godine. /V. S./

MARIJO MAJKO PREČISTA

*Marijo, Majko prečista,
zagovornice naša nebeska,
o ljiljane bijeli što rasipaš
mirise svoje.*

*Tebe se sile paklene boje.
Tebi se mole dječica tvoja.
O Marijo Majko, zvijezdo moja.
Marijo Majko, pruži nam
svoju svetu ruku,
i ublaži muku ovom
grešnom puku.*

*Marijo Majko, pogledaj na
nevoljne sinove svoje
koji klečeći tvoju milost mole.
Marijo Majko, ljubavi si puna
uvijek će sjati tvoja divna kruna.*

V. M. Gubić

Sjemeništarci i bogoslovi s Bunaričkom Gospom

Uređuje: Katarina Čeliković

Počinje početak!

Da, Zvončići dragi, odmor je dugo trajao i približio se kraju. Vrijeme je za nove pobjede. A tko ne voli pobjeđivati? Pobjede raduju i mogu biti vrlo zanimljive. Na primjer, pobjeda u nekoj utakmici sigurno svakog raduje. Lijepa je pobjeda kad se takmičiš i u pjevanju ili pisanju lijepih stihova i sastava... Međutim, ima jedna pobjeda koja se ne vidi jako ovim našim očima. To je pobjeda kad pobjedimo svoju zloću i kad se borimo protiv grijeha. To znači da jako želimo biti u svemu dobri, ali nešto nam baš ne da da budemo "super". E, onda je važno potražiti pomoć. Znaete li gdje je možemo naći? Vjerujem da znate. Dobri Otac zna što nam je potrebno. Zato se obraćamo njemu u molitvi, ispovijedi, Euharistiji... Kad sve damo od sebe **POBJEDA** ne izostaje i mi postajemo **POBJEDNICI DOBRA**. Tada se svi pitaju zašto smo mi takvi, a onda možemo mirno odgovoriti - zato što smo miljenici Božji, što smo djeca Božja - a Bog nas voli kao nitko drugi.

Eto, tako se stiže do one najslađe pobjede koju ćemo nositi u našim srcima i na našim licima.

Ja vam, najdraži Zvončići, od srca želim puno pobjeda na početku škole, na početku vjeronauka. Pišite mi jeste li uspjeli pobijediti "sebe" i kako je to bilo!

Navijam za vas.

Vaša Zvončica

Vjeronaučitelji javljaju da je počela nova vjeronaučna godina. Požurite i upišite se na vjeronauk.

Upoznajmo Bibliju

PROPAST SODOME I GOMORE

Četiri grada: Sodoma, Gomora, Adma i Sebojim bili su zbrisani s lica zemlje vatrom s neba. Božji su gnjev žitelji tih gradova izazvali svojim teškim i odvratnim grijesima. Bog je najavio Abrahamu da će uništiti Sodomu, no Abraham se molio za taj grešni grad, i Bog mu obeća da će ga poštediti ako u njemu nađe barem deset pravednika. Ali ih ne nađe. I evo što se dogodilo:

U Sodomi je živio Lot, čovjek pravedan, sa ženom i dvjema kćerima. Bog jedne večeri posla u grad dvojicu anđela u ljudskom liku. Gostoljubivi Lot primi ih u svoj dom ne znajući da su anđeli.

"Još ne bijahu legli na počinak, kad građani Sodome, mladi i stari, sav narod do posljednjeg čovjeka, opkole kuću. Zovnu Lota pa mu reknu: 'Gdje su ljudi što su noćas došli k tebi? Izvedi nam ih da ih se namilujemo?' Lot iziđe k njima na ulaz, a za sobom zatvori vrata. 'Braćo moja - reče on - molim vas, ne činite toga zla! (...) ovim ljudima nemojte ništa učiniti, jer su došli pod sjenu mog krova.' 'Odstupi odatle! - rekoše. - Došao kao dotepenec, a za suca se već postavlja. Sad ćemo mi s tobom gore nego s njima.' I nasrnuše na jasnika Lota, i navališe na vrata da ih razbiju. Ali ona dvojica pruže ruke van, povukoše Lota k sebi u kuću i zatvore vrata; a ljude pred vratima, mlade i stare, zablješete tako da nisu mogli naći vrata."

Nato ona dvojica rekoše Lotu: "(...) mi ćemo zatrti ovo mjesto: vika je na njih pred Jahvom postala tolika te nas Jahve posla da ga uništimo." I uzeše oni za ruku njega,

njegovu ženu i obje kćeri. Izvedoše ga van i ostaviše ga ispred grada. "Kad ih izvedoše u polje, jedan progovori: 'Bježi, da život spasiš! Ne obaziri se niti se igdje u ravnici zaustavljaš! Bježi u brdo, da ne budeš zatrt!'"

"Kako je sunce na zemlju izlazilo i Lot ulazio u Soar, Jahve zapljušti s neba na Sodomu i Gomoru sumpornim ognjem, i uništi one gradove, i svu onu ravnicu, sve žitelje gradske i sve raslinstvo na zemlji. A Lotova se žena obazre, i pretvori se u stup soli."

Misli se da su se ti uništeni gradovi nalazili na južnome dijelu Mrtvog mora. Izrazi "Sodoma i Gomora" rabe se i danas kao pojam za razvratan život, uključujući i onaj grijeh zbog kojega se Bog tako silno razgnjevio, a koji se u posljednje vrijeme sve više širi.

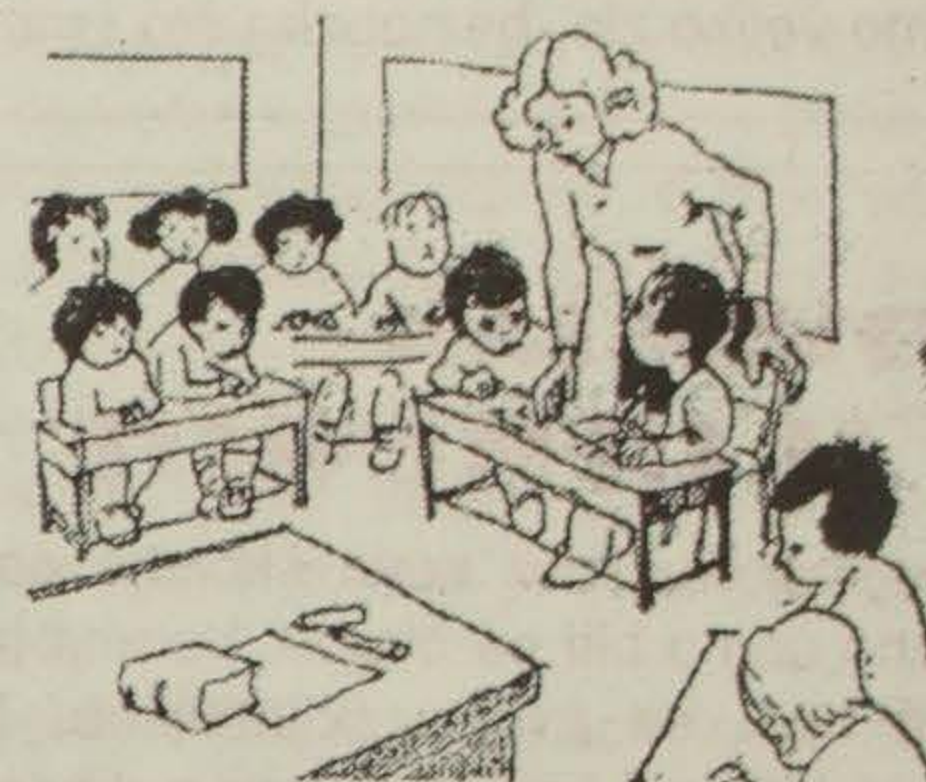
/Postanak 19; Ponovljeni zakon 29,23/

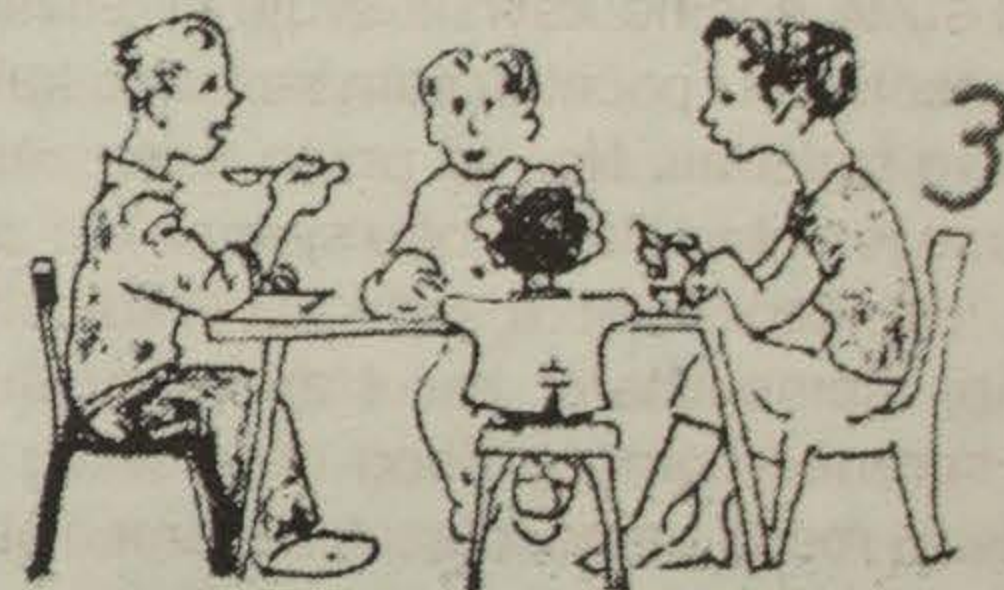
moj plan za jedan radni dan

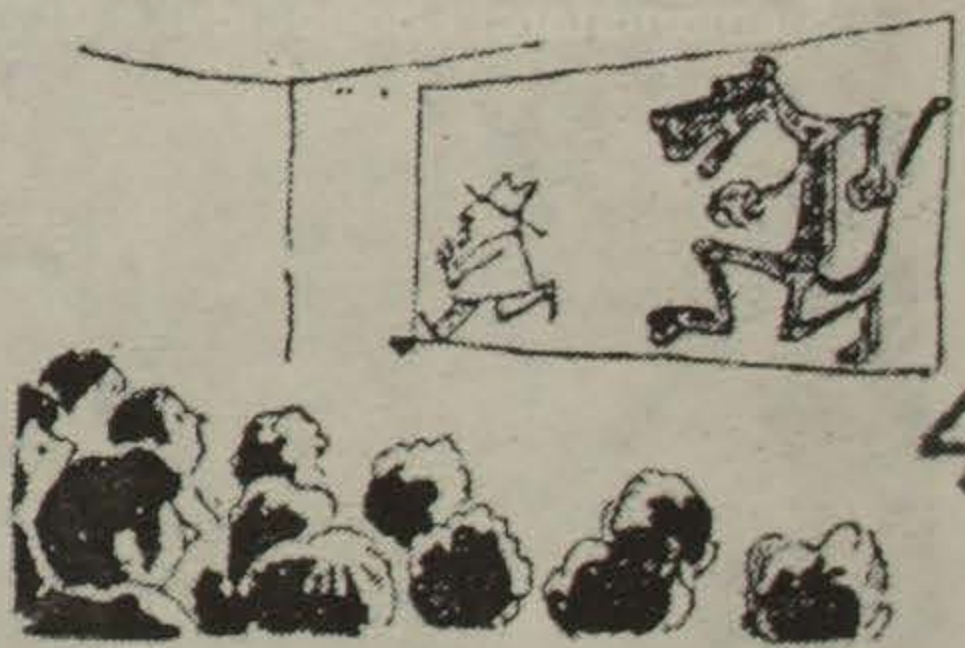
Sutra rano ustati mogu
poći ću na svetu
to je pozdrav dragom

Požurit ću tad u
(svi zadaci gotovi su!)
valjda neću imat smolu!

Kad obitelj bude sjela
ja ću reći: "Tata,
molimo se prije

Popodne će biti fino,
provest ću ga u igrama,
a možda ću i u

MAMA JELA ŠKOLU
KINO MISU BOGU
UNESITE OVO U PLAN!

Od našeg pjesnika Josipa Brdarića iz Sonte primili smo i ovu lijepu pjesmicu. Neka vam ovo bude poklon za početak škole i vjeronauka!

BOJIŠ SE? MA, DAJ!

Možda ti je zaprtila jednom davno baba s Bogom, gromom, osvetom, ali to je džaba!

Baba misli da Bog kažnjava ko griši, tuče kakvim bičem! Ma ne viruj, već diši!

Babe misle da Bog samo piše grije. Ma ne viruj, ma daj! On se s tobom raduje, on se s tobom smije.

Ti maleni anđele, po Kristu moj pobro! Znaj ono što zna i baba: Bog je samo dobro!

Bojiš ga se? Ma, daj! Priđi dobru, slušaj ljubav kako diše, dobrotu okušaj - zlatnim slovom piše!

A ko ljubi tebe kao samog sebe?

Josip Brdarić, Sonta

Strip br. 8

IZGUBLJENI SIN

Strip br. 9

DRUGI BRAT UPRAVO SE VRAĆAO IZ POLJA...

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić ovako piše vama, dragi polaznici vjeronauka, pred početak vjeronaučne 1999/2000. godine:

Vama, DRAGI VJEROUČENICI, želim također uputiti i poziv i poticaj na početku ove školske i vjeronaučne godine. Želim vam sretan i radostan početak nove školske godine na pragu jubileja 2000 godine od Isusova rođenja... Upijte spoznaju o Isusu i radujte se životu koji nam je On donio i na koji nas zove. Upoznajte, prihvatite i u svoj mladi život unesite onoga koji vam je najveći prijatelj, i još više od prijatelja. Potičem vas na suradnju s vjeroučiteljima ili vjeroučiteljicama bilo u školi bilo u župi. O spoznajama vjere razgovarajte sa svojim roditeljima i ukućanima, jer ćete na taj način učiniti da Isus postane zanimljiv i vama i onima oko vas. Neka u vašem životu, radu, vladanju i govoru bude prepoznatljivo da je Isus ušao u vaš život. Neka svi upoznaju da pripadate Isusu i da ste dio žive Crkve. Na taj način postajete propovjednici Evandjelja.

Upoznajući Isusa kao put, istinu i život, otkrit ćete najbolji način za ostvarenje svojih mladih života u Istini. Na vama je, dragi vjeroučenici, da budete graditelji sretnije budućnosti svijeta na pragu trećeg tisućljeća. Na vama je da budete graditelji mira u Božjoj ljubavi jer će samo po toj ljubavi budućnost biti ljepša... /usp. Glas Koncila, br. 34/99/

ZA ONE KOJI SE VOLE IGRATI

Mnogi su se raspitivali kada ćemo se opet igrati. A prestali smo se igrati jer ste se vi izgleda umorili. Naime, toliko je malo kupona stizalo da smo shvatili da treba čekati da se opet javi želja za igrom. Kad ste se već zaželjeli igre, evo vam mogućnost da uz igru dobijete i neki lijep i vrijedan poklon. Imamo nekoliko sponzora koji su pomogli da ova nagradna igra opet bude zanimljiva za svakoga. Bit će i igračka i školskog pribora!

Ako ste pažljivo listali ovaj broj ZVONIKA neće biti teško odgovoriti na postavljeno pitanje.

Svoje odgovore na kuponima pošaljite najkasnije do 25. 09. na adresu: Uredništvo ZVONIKA, Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica.

Izvlačenje nagrada bit će u crkvi na Paliću 26. 09.

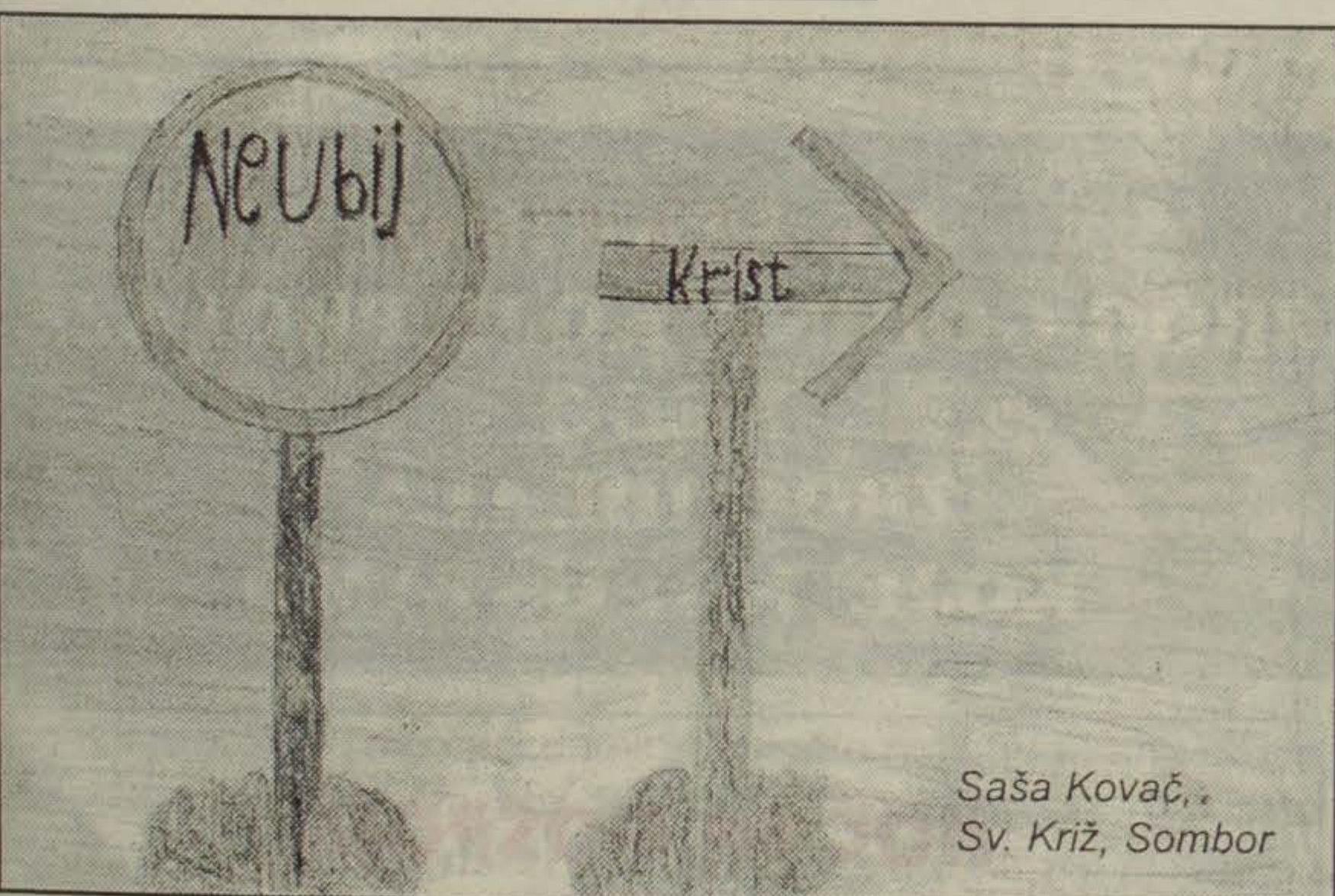
Sretno!

KUPON ZVONIKA BR. 59

Naš gost na Bunariću trebao je biti:

Ime i prezime:

Adresa:

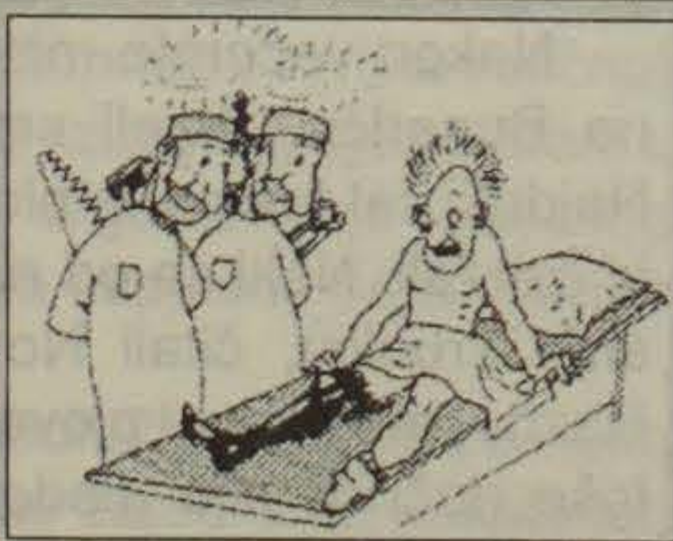

Saša Kovač, Sv. Križ, Sombor

Legende o svecima

26. rujna KUZMA i DAMJAN

Sveti Kuzma i Damjan bili su braća blizanci i živjeli su u 3. stoljeću. Zajednički su život posvetili liječenju i pomaganju bolesnika pa ih danas štujemo kao zaštitnike liječnika.

Jednom zgodom liječili su čovjeka s bolesnom nogom. U snu su mu odsjekli bolesnu nogu i presadili mu nogu jednog mrtvog crnca. Kad se bolesnik probudio, dobro se iznenadio - jedna noga bijela, druga noga crna - ali obje zdrave!

Uređuje: Dijana

Bog, dragi mladi!

Kako ste? Odgovori: a) dobro; b) vrlo dobro; c) odlično i d) svakoga dana u svakom pogledu sve više i više napredujem. Ja sam c) usmjereno ka d).

Sigurno ste kao i ja još uvijek prepuni dojmova s Bunaričkog proštenja. Zaista je bilo fantastično što nam se u toku procesije, koja simbolizira putujuću Crkvu na zemlji, svijeće nisu gasile. Bilo je tako mirno, duhovno, okrepljujuće... Bdjenje je tek bilo pravi odmor u Gospodinu. Mogli biste obećati sebi da ćete se sljedeće godine odvažiti i ostati s nama svi vi koji ovog puta niste imali dovoljno hrabrosti, volje, slobodnog vremena. Inače, ne mogu zamisliti što vas drugo može spriječiti u tome, osim ponekog strogog roditelja, ali i to se da urediti.

Ovog ljeta izgleda da nam svima pašu duhovne obnove. Još se dvije skupine ovih dana duhovno obnavljaju. Jedni kod franjevac (molitvena zajednica "Sv. Mihovil"), a druga (MEPOVCI i drugi) s predvoditeljem o. Božidarom Nagyem, isusovcem iz Osijeka, u župi sv. Roka.

A sad nešto divno za vas koji još ne znate. Više nije tajna. Dva dragocjena člana USM (uredništva stranica mladih) i dosadašnji voditelji TM, Vesna Ivanković i Ladislav Huska na blagdan Anđela Čuvara stupaju u brak, uz Božji blagoslov po sakramentu ženidbe. Ovo je možda njihova i moja osobna radost, ali je želim podijeliti sa svima vama koji čitate naš List. Jednostavno želim umnožiti svoju radost, prema onoj izreci: "Podijeljena radost je dvostruka radost."

I još nešto. Bilo da se ide u školu ili ne, u vašem je interesu da učite, učite, i samo učite...

Spremajte se i za DAN MLADIH U BAČU jer, kao što vidite u NAJAVI, održat će se, ipak! Hvala Bogu!

Preporučam sve srednjoškolce, studente i mlade radnike a posebno Jasnu, Vesnu i Laciku, našoj miloj Gospi i milosti Božjoj.

Dijana

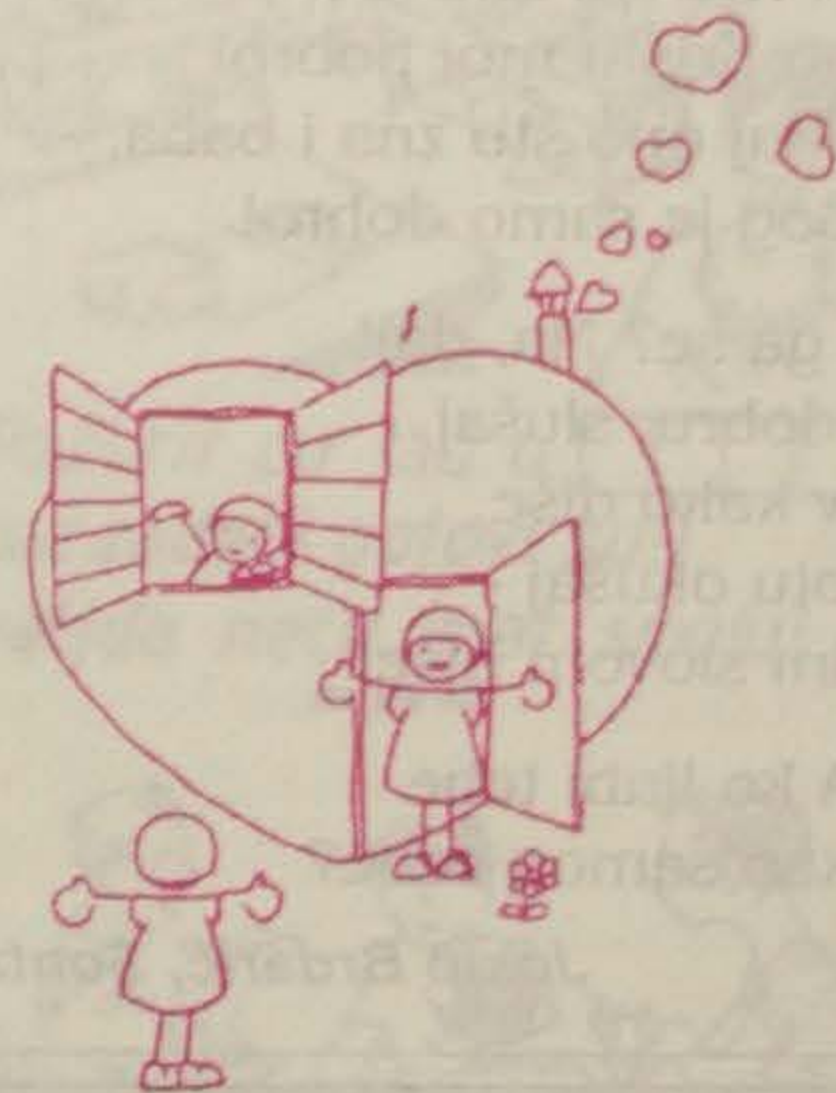
ŠTO ĆE BITI ? GDJE I KADA?

DAN MLADIH - BAČ
planira se za 18. 09.
detaljnije informacije kod vaših župnika

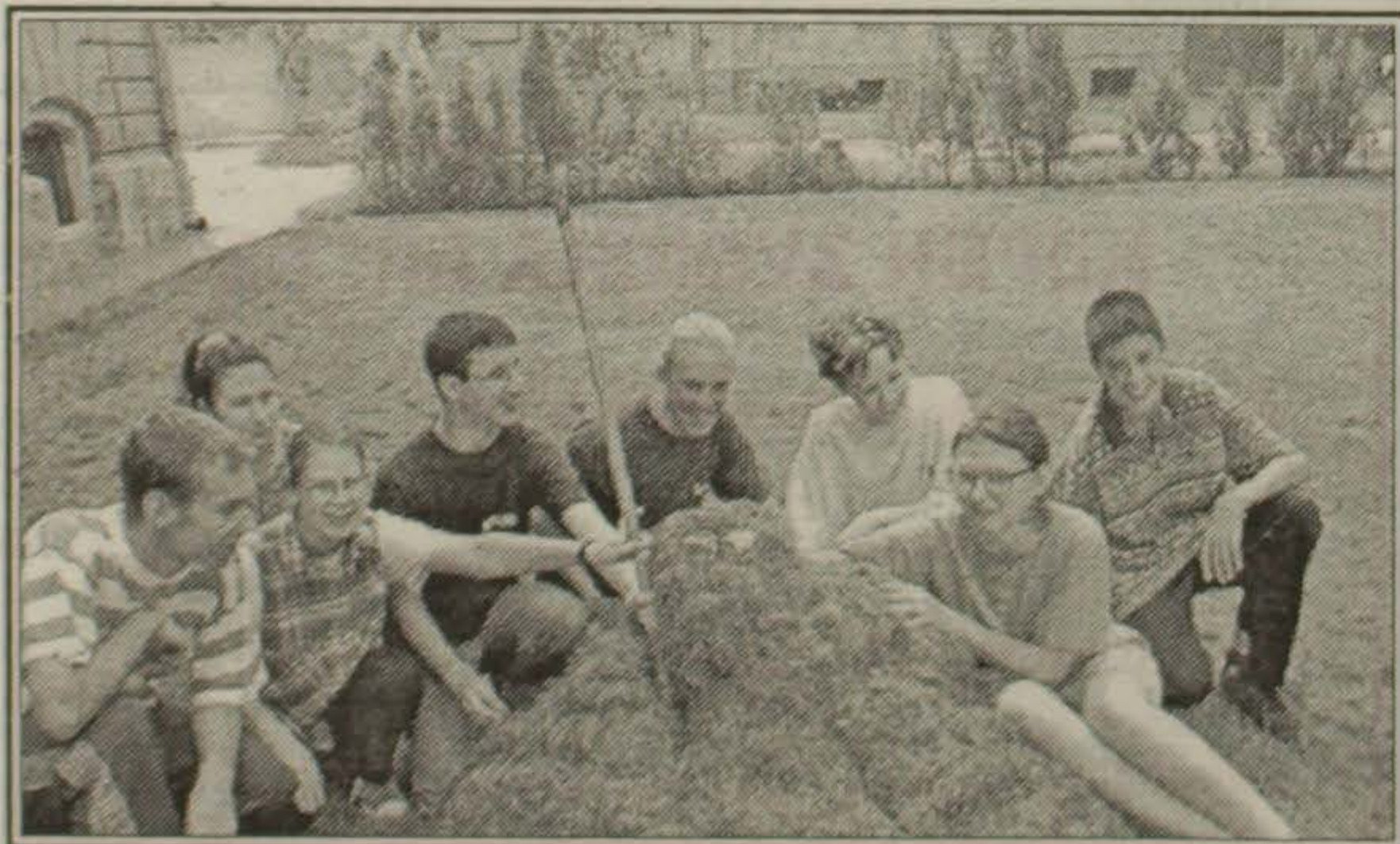
19. 09. u 19 sati
TRIBINA MLADIH
Katolički krug
Tema i predavači - saznat ćete na vrijeme

Vjeronauk za
STUDENTE I MLAĐE RADNIKE
utorak 21. 09. u 20 sati
Župa sv. Roka - Subotica

MISA MLADIH ZA MIR
1. 10. u 20 sati
u crkvi "Marija Majka Crkve" u
Aleksandrovu

Duhovna obnova u sv. Jurju - u fotografijama

Komentar: Jedno poslijepodne smo za 3 sata sredili cijeli park oko crkve!

**NE STARIMO
ZBOG GODINA KOJE PROLAZE
NEGO
ZBOG IDEALA
KOJE NAPUŠTAMO**

NOĆ SA GOSPOM

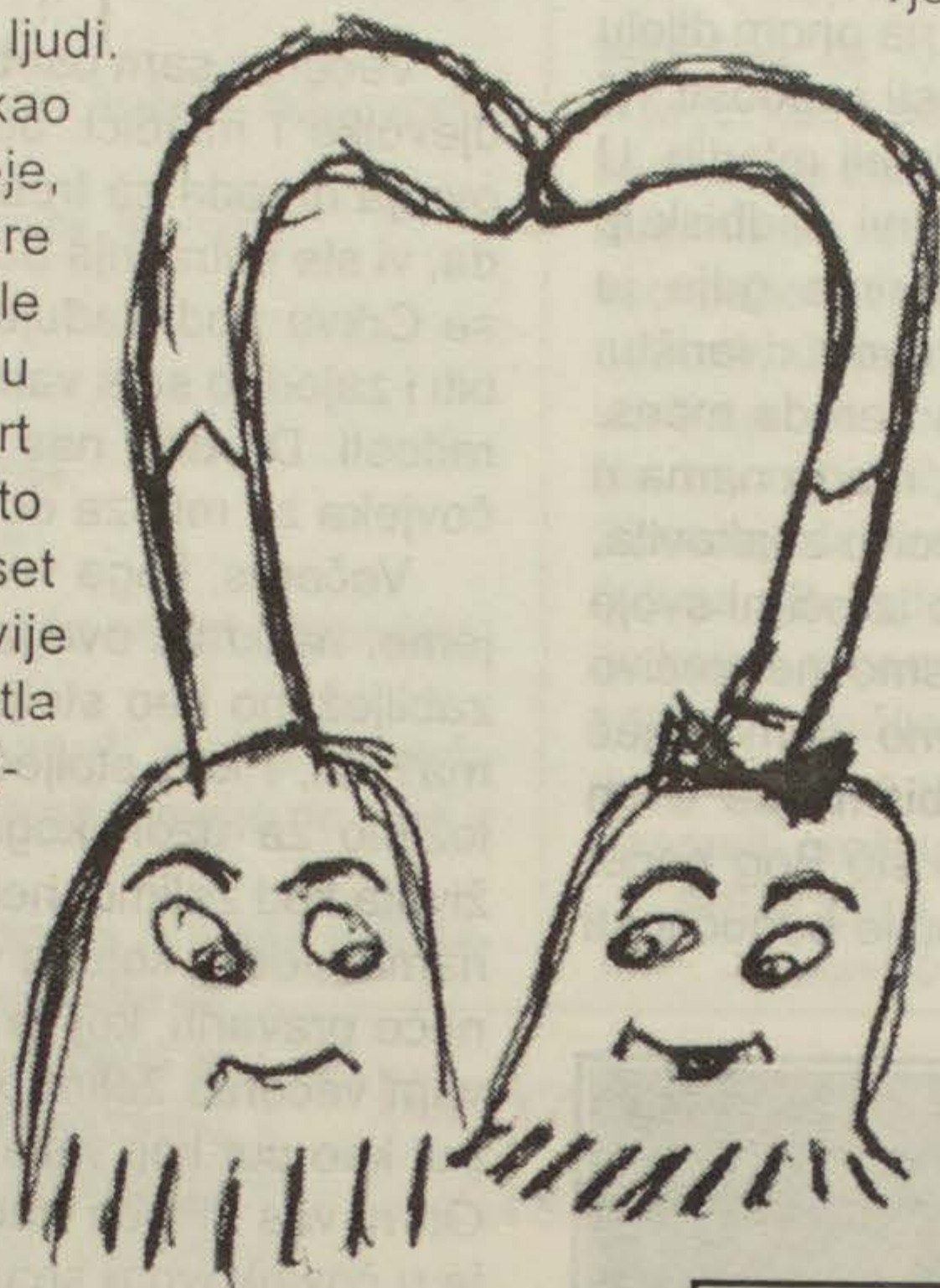
Nakon večernje mise nas 18 ostalo je na noćnom bdjenju na Bunariću. Bdjeli smo kod velikog oltara i kod kapelice. Najduži sat vremena bio nam je između 4 i 5, ali smo ga junački izdržali. Neki se od nas nisu predali čak ni drijemanju. Molili smo krunicu, čitali Novi zavjet, obavljali druge pobožnosti. Razgovarali smo i pjevali. Duh nam je uživao a ni tijelu nije bilo loše (točnije nije gladovalo) jer nas je vlč. Andrija Kopilović nahranio burekom. Vrijeme je brzo proteklo, kao i uvijek kad je lijepo. U nedjelju ujutro neki su poslije mise u 7 sati otišli kući, a drugi su ostali i na "velikoj misi". Voljeli bismo da nas sljedeće godine bude još više i iz okolnih mjesta, a ne samo iz Subotice.

D.

TEORIJA METLE

Jeste li ikada o ljubavi razmišljali ovako? Ljubav za svakog

Na svijetu ima oko šest milijardi ljudi. Svaki pojedini može se prikazati kao polovica jednom slomljene metle. Dvoje, kad se upoznaju, zavole i uzmu, tvore jednu metlu. Dakle, te dvije polovice metle su ceremonijom braka zalijepljene u metlu koja mete dok se ne slomi (smrt bračnog druga, danas nažalost često razvod). Svi znamo da i ako slomimo deset metli, možemo opet povezati dvije polovice; čak ako vidimo da ne pašu metla će mesti, ali neće biti jednako čvrsta i trajna. Zašto? Zato jer metli paše samo jedna od deset drški, druge pak ili teško idu ili nikako ne idu s tom metlom. Tako na zemlji ima tri milijarde slomljenih metli, odnosno šest milijardi polovica. Jednoj polovici savršeno odgovara samo jedna polovica dok ih

još puno, puno odgovara, a još više polovica nikako ne odgovara. Onaj tko nađe savršenu polovicu našao je savršenu ljubav, a onaj tko nađe polovicu s kojom će funkcionirati do kraja života taj je našao ljubav!

Samo za romantike

Odmah da nešto raščistimo. Ovo je teorija za sve one koji vjeruju da postoji netko tko je stvoren za njih, a ja sam jedan od tih. Ovom prilikom odmah bih se ispričao slabim matematičarima, ali ovo je najjednostavniji način na koji sam znao uobličiti ovu misao. Još nešto! Pričajući s prijateljima o ovoj teoriji više njih me pitalo zašto baš metla, a ne nešto drugo. Postoje dva razloga. Prvi - da sam promijenio metlu, to više ne bi bila izvorna, spontana teorija. Drugi - ne pada mi ništa bolje na pamet! Nadam se da mi nećete zamjeriti.

Zaključna misao: "Čuvajte svoju metlu, jer nikad ne znate kad bi mogla puknuti!"

Nikola Skenderović

(dio teksta objavljenog u KMpress, br. 37, Internom glasilu Zavičajnog kluba studenata bačkih Hrvata "Kolo mladeži")

TO ŠTO JESAM DAR JE BOŽJI MENI, A ONO ŠTO POSTAJEM MOJ JE DAR BOGU

LJETO U BAJMOKU

U vrijeme ljetnjih mjeseci, dok mladi nisu imali svojih "regularnih" obveza kao što su npr. škola i vjeronauk (namjerno je upotrijebljena riječ obveza) i dok su u tijeku bili žetva, prošternja i dužijance, evo kakva je bila atmosfera pod suncobranom u župi sv. Petra i Pavla u Bajmoku.

Što se to događalo svake subote tokom ljetnjih mjeseci u ovoj župi?

Organizirali smo cjelodnevne susrete novoformirane grupe mladih s programom koji je obuhvaćao sljedeće: 1-2 sata druženja (u vidu sportskih ili društvenih igara), 1 sat pjevanja i pripreme za nedjeljnu proslavu sv. mise, 1-2 sata fizičkog rada (spremanje i kićenje crkve, uređivanje župnog dvorišta i slično) i 1 sat vjerske pouke. Program je bio izuzetno djelotvoran u pogledu učvršćivanja zajedništva i organiziranja vjerskog života mladih ove župe. Posebno je bila uspješno organizirana naša "Dužijanča".

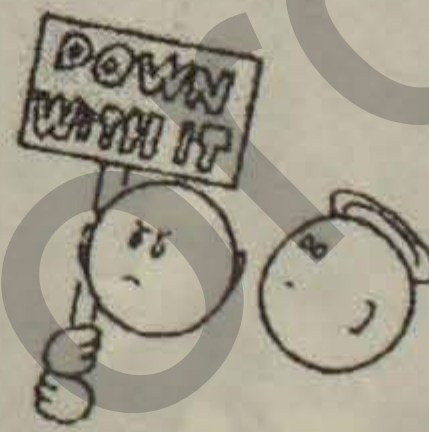
Svi su veoma radosni (i mladi i roditelji) što nalaze neko svoje mjesto u duhovnom životu župske zajednice i koriste joj, a sa sobom uvijek ponesu nove spoznaje o dobrom Bogu Ocu koji sa Sinom i Duhom Svetim pokazuje i dokazuje divnu i djelotvornu ljubav u zajedništvu življenja.

Sudionica susreta subotom

HOĆU DA SVI BUDU SVECI JER SVECI...

... poštuju
tuđa mišljenja

... obično putuju
neopaženi

... često izgledaju
brizni kao majke

NADBISKUP BOZANIĆ U BANDAŠICINOM KOLU NA DUŽIJANCI '99

BOG NAS ŽELI RADOSNE I NASMIJANE

U ime okupljenih mladih u Bandašicinom kolu nadbiskupa Bozanića pozdravio je **Darko Vukov**. Evo, njegovog pozdrava u cjelini.

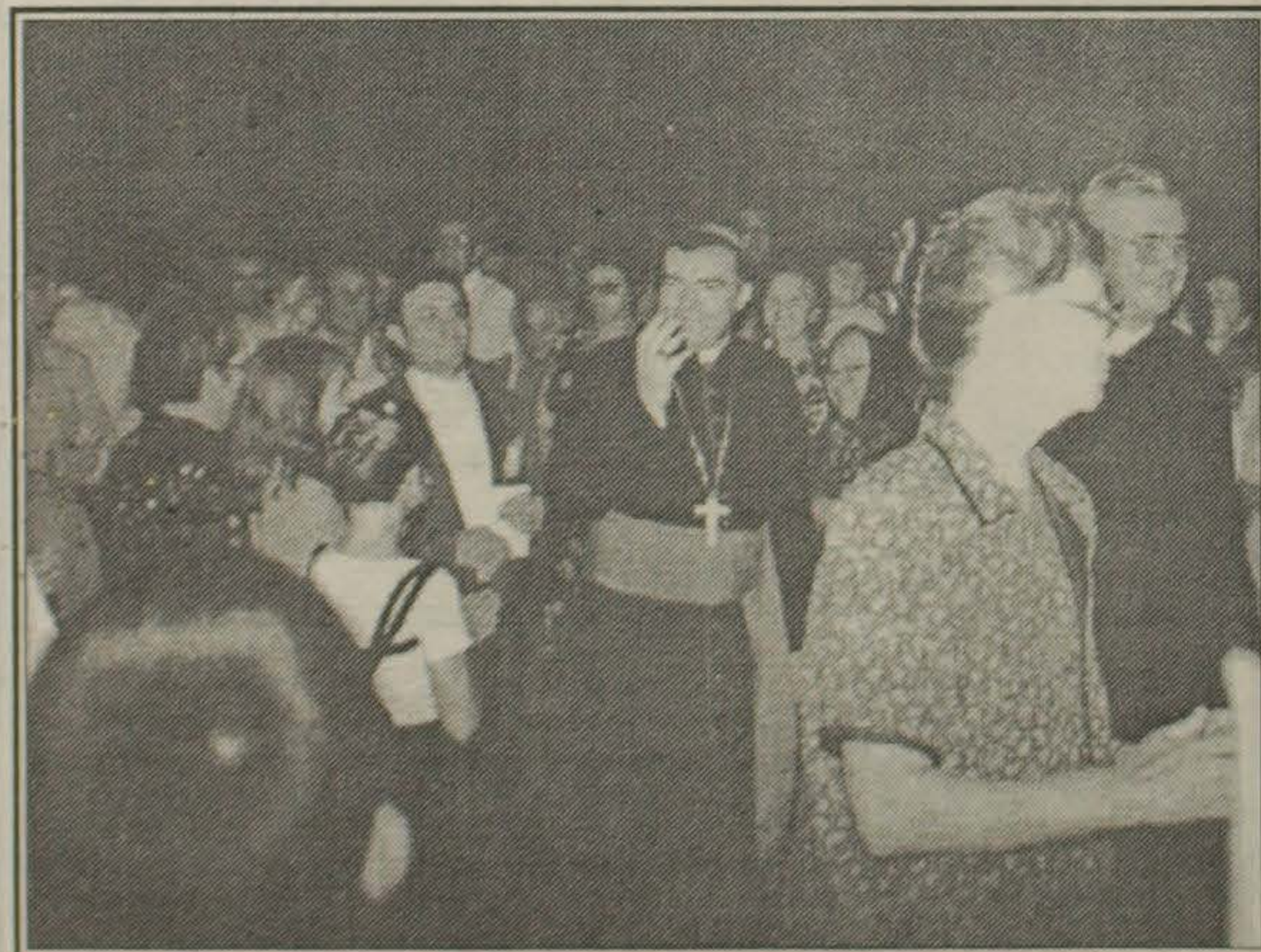
Dragi oče Nadbiskupe!

Došli ste među nas mlade gdje smo okupljeni na onom dijelu Dužijance u kojem dajemo oduška svojoj mladosti i radosti. Vi ste, oče Nadbiskupe - to znamo vrlo dobro - prijatelj mladih. U devedesetogodišnjoj povijesti Dužijance Vi ste prvi nadbiskup zagrebački koji nas je posjetio u ovim prostorima gdje je Dužijanac nikla; ovdje u ovoj župi, u ovoj crkvi, u ovom dvorištu: u župi sv. Roka za vrijeme velikoga sina našega naroda mons. Blaška Rajića... Danas ste Vi, njegov nasljednik, među nama u posve novim okolnostima i vaša posjeta je neizrecivo znakovita, dragocjena i nama draga. Drugačije ne možemo izreći ni svoje misli, ni svoje osjećaje, osim jednostavno da smo neizrecivo radosni što ste s nama pa od vas očekujemo samo riječ ohrabrenja, poruke i pastirski blagoslov kako bismo na ovim prostorima mogli biti ono što jesmo i ostati ono što Bog hoće: ljudi čistoga obraza, poštena života i graditelji bolje budućnosti u civilizaciji ljubavi.

Nadbiskup pozdravlja Darka

Preuzvišeni, dobro nam došli. Primite nas srcem u svoje molitve i u svoju zaštitu. Osjećajte se među nama kao među svojim, kao što i mi Vas osjećamo i želimo osjećati svojim, svojim Pastirom. Dobro došli!

Nadbiskup stiže u "Kolo" oduševljeno pozdravljen od nazočnih

Nadbiskup Bozanić mladima u Bandašicinom kolu

Dragi mladi, draga braćo i sestre! Dragi gosti!

Večeras sam osobito radostan što sam s vama, dragi mladi, djevojke i mladići. Jer vi ste oni koji preuzimate odgovornost ovoga naroda za treće tisućljeće. Vi ste budućnost ovoga naroda, vi ste sutrašnja Subotica, vi ste mladost naše Crkve. U vama se Crkva podmlađuje. Zato smo večeras radosni što možemo biti i zajedno se s vama radovati, reći vam da je Bog uzrok naše radosti. Da Bog nas želi radosne i nasmijane, jer je on stvorio čovjeka za mir, za dobro.

Večeras, koga vam mogu staviti za primjer i uzor, u ovo vrijeme, na kraju ovoga 20. stoljeća, koje će na osobit način biti zabilježeno kao stoljeće ljudskog razvoja na mnogim područjima? Ali, i kao stoljeće ratova i razaranja. Koga da vam predložimo za uzor, koga da vam predložimo za primjer vašega života kad želimo, nekako, pogledati i sagledati i ono što je pred nama. Jedini kojega vam možemo predložiti za primjer, koji vas neće prevariti, koji je uvijek za čovjeka, jest ISUS KRIST. Njega vam večeras želim pokazati, želim istaknuti kao uzor, a njegov put kao put koji valja slijediti. On čovjeka nikada nije iznevjerio. On ni vas nikada neće iznevjeriti. On je za čovjeka, on zna što je u čovjekovom srcu. On čovjeka ljubi.

Ovdje je Crkva Katolička i Crkva otvorena za sve ljude

Krist Gospodin, koga mi susrećemo u Crkvi, u Katoličkoj Crkvi, u Crkvi koja se i večeras ovdje okupila. Jer ovdje su uglavnom vjernici, ali ovo je i otvorena Crkva koja ima vrata za one koji žele upoznati Isusa Krista.

Mi i večeras slavimo Dužijancu, cijeli dan od sinoć. Danas je u središtu bila sv. misa, ali ovo je sve nastavak onoga što smo doživjeli u misi. A što to vi doživljavate u dužijanci? U prvom redu, rekao bih - to na osobiti način osjećam - doživljavate svoje korijene. Doživljavate da niste od danas, da vaši nisu od juče, da ste od davnina. Da je ono što ste danas slavili i doživjeli nešto što se tako radilo kroz prošlost. Da je to nešto što vi volite kao svoje, što osjećate kao svoju tradiciju koju trebate čuvati, hraniti i novim naraštajima predavati...

Nadbiskup podjeljuje blagoslov mladima

KADA DIJETE PITA O BOGU

SVAKI RODITELJ SE MOŽE SUSRESTI S OVIM TEŠKIM I VAŽNIM PITANJEM

Jedne večeri, dok se Flodin igrala sa svojom četvorogodišnjom kćerkom, djevojčica je upitala zbog čega njena dadilja ima tamniju kožu od nje. Od tog pitanja stigli su do tjelesnih razlika među ljudima.

- "Bog nas sve jako voli bez obzira na boju kože" - odgovorila je mama.

* "Kuju boju očiju ima Bog?" - pitala je mala Jasmina.

- "Ne znam" - odgovorila je Flodin.

* "Bog je ovdje s nama?"

- "Naravno."

* "Onda gdje je?" - slijedila su nova pitanja.

- "Znaš, Jasmina, o tome je teško pričati!"

Doista je teško. Radi toga je Flodin potražila savjet časne sestre koja je radila u vrtiću.

- "Želim da Jasmina nauči moliti i da nauči razliku između dobra i zla. Ali kako joj pomoći kad se ove stvari temelje na vjeri a ne na znanstvenim dokazima?"

Mnogi roditelji dijele Flodine brige. Vjerojatno je lakše s djetetom pričati o vrtiću, školi ili drugim temama, ali kada se pojave apstrakcije, ostaju bez riječi. Međutim, djeci je potrebno pričati o Bogu. Kada im objašnjavamo događanja u svijetu, spomenimo i Boga, uključimo ga kod rođenja nekog djeteta ili smrti neke osobe. Djetetova duša je žedna mistike i čuda. Pričajući o Bogu možemo povećati osjećaj sigurnosti kod djeteta. Bog je stalan i iznad svake je promjene. Dakle, On može biti oslonac i dati moralne smjernice djetetu u svijetu koji je promjenljiv i prolazan. Problem je u tome što roditelji ulažu ogromnu energiju za glazbenu izobrazbu i kompjutere, a zanemaruju vjerska pitanja. Takvi roditelji zaboravljaju da ono što kažu ili učine, ili ne kažu i ne učine, ostavlja trajni trag u djetetu. Za razvitak djetetovog duhovnog života najbolje je otvoreno i bez zategnutosti pričati o Bogu. Stručnjaci savjetuju da trebamo pustiti da dijete vodi razgovor a mi tek kasnije dolazimo s odgovorima, savjetima i pitanjima. Sljedeći put Flodin se već pripremila i, na upit zbog čega ne vidimo Boga, odgovorila:

- "Zbog toga što je Bog kao vjetar. Ne vidimo ga, ali ga osjećamo. Živi u našim srcima kada se volimo."

Sada slijede stupnjevi razvitka djetetovog duha i nekoliko savjeta kako srazmjerno tome razgovarati o Bogu.

OD 1. DO 3. GODINE

Dijete je suviše malo da bi shvatilo konkretne pojmove, ali može prihvatiti sredstva koja će kasnije koristiti u konverzaciji o Bogu. Bitno je da počnemo koristiti određene riječi neovisno o vjeri kao što su "Biblija", "Tora", "Isus", "Bog", "Svet". Ako djeca ne usvoje ove riječi, neće postojati u njima temelj na kojem će se kasnije graditi. Najvažnije je da se stvori osnova o Božjoj ljubavi i brizi. Dobar način za to je da im u crkvi pokažemo vitraž gdje Isus drži jagnje, uz jednostavno objašnjenje da nas Bog voli koliko Isus svoje jagnje.

OD 3. DO 5. GODINE

Roditelji postavljaju krivo pitanje: "Kako da ubijedim dijete da vjeruje u Boga?" Ispravno je pak reći: "Kako da mu pokažem da je Bog sastavni dio njegovo-

vog života?"

To se postiže na način da s djetetom razgovaramo o Bogu kada je ono najviše spremno za to.

A to je: kada doživi iznenadnu sreću, kada ga nešto jako začudi ili kada brine zbog nečega. U toj dobi djeca zamišljaju Boga da dijeli automobile, drži životinje, svira klavir i sve promatra. Zamišljaju ga kao nebeskog roditelja. Pitanja su zbog toga ovakva: Da li Bog spava? Gdje ide na odmor? Kakav bicikl ima? Najbolje je odgovoriti sa "ne znam, što ti misliš?" i pustiti dijete da vodi razgovor. Na taj način ih ujedno i potičemo da razvijaju maštu i logiku. Shvaćaju bukvalno što im kažemo o Bogu. Kada čuju da se Bog ljuti na njih kada sagriješe nešto, zamišljaju strogog i ljutog roditelja koji je spreman da ih kazni za najmanju sitnicu. Mala djeca ne znaju razmišljati kritički, niti shvaćati težinu riječi. Roditelj je autoritet i sve upijaju od njega. Zbog toga treba biti oprezan. Ne napraviti grešku koja se kasnije teško može ispraviti.

/READERS DIGEST/

/Nastavit će se/

Preveo: dr. Geza Lakatos

"Kroz školski i župni vjeronauk rastimo u ljubavi prema Isusu"

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić uputio je pred početak vjeronaučne 1999/2000. godine Pastirsko pismo roditeljima i vjeroučenicima pod naslovom "Kroz školski i župni vjeronauk rastimo u ljubavi prema Isusu". Prenosimo neke dijelove toga pisma.

Dragi roditelji, dragi vjeroučenici! Na početku vjeronaučne godine upućujem vam svoju pastirsku riječ poziva, poticaja i ohrabrenja. Ova godina nije kao ostale godine. Završavamo Godinu Boga Oca tijekom koje smo nastojali postati svjesni Očeve ljubavi. Sljedeća građanska godina je Jubilarne godina u kojoj želimo s dubokom vjerom u srcu doživjeti blizinu Božju u svoj veličini Otajstva Presvetoga Trojstva. Bog - Tajna ljubavi u životu Presvetoga Trojstva nam se približio Utjelovljenjem sina Božjega i zagrlio nas božanskom ljubavlju te pobožanstvenio našu ljudsku narav. U ovom pismu ne kanim obuhvatiti sve bogatstvo obilježavanja i proživljavanja Jubilarne godine u kojoj slavimo 2000 godina Isusove prisutnosti s nama i našega hoda s Kristom prema vječnosti u božanskoj ljubavi.

Zato vama, DRAGI RODITELJI, prvenstveno upućujem svoju pastirsku riječ. Čitamo u povelji "O pravima obitelji" od 22. 10. 1983. u čl. 5. sljedeće: "Budući da su roditelji dali život svojoj djeci, oni imaju izvorno pravo, prvotno i neotuđivo pravo da ih odgajaju; zbog toga se oni imaju smatrati prvim i poglavitim odgojiteljima svoje djece." U nastavku teksta govori se o vašem pravu i dužnosti da odgajate svoju djecu u skladu sa "svojim čudorednim i vjerskim uvjerenjima". Ovim vas podsjećam na to pravo i dužnost jer nas Crkva uči da je obitelj PRVA ŠKOLA VJERE I MOLITVE. "Kao kućna Crkva, obitelj je pozvana da navijesti i služi Evanđelju života... Baš kroz odgoj djece i obitelj ponajviše izvršava svoje poslanje naviještanja Evanđelja života" (Ev. života, t. 92).

Ono što roditelji štiju kao svetinju i čime zrače u svom životu, to će nastojati svjedočkim življenjem prenijeti i na svoju djecu. Ako u njihovom životu i u životu cjelokupne obitelji Bog bude zauzimao središnje mjesto, i za djecu će On i Njegove zapovijedi biti vrijednost koju će odmalena ponijeti sa sobom i koju im ni jedna bura života neće moći lako i posve iščupati iz srca. Obiteljska molitva na osobit način čini Isusa prisutnim u zajedništvu obitelji. Jer je On obećao biti tamo gdje budu sabrana dvojica ili trojica u njegovo ime (usp. Mt 20,18). Odgoj djeteta u vjeri se, osim u kućnoj Crkvi, nastavlja na osobit način uključivanjem u župno zajedništvo pa na roditeljima leži odgovornost da ga, kroz župnu katehezu, uključe i u život župe. /.../

/usp. Glas Koncila, br. 34/99/

LAJČINA ČUDA

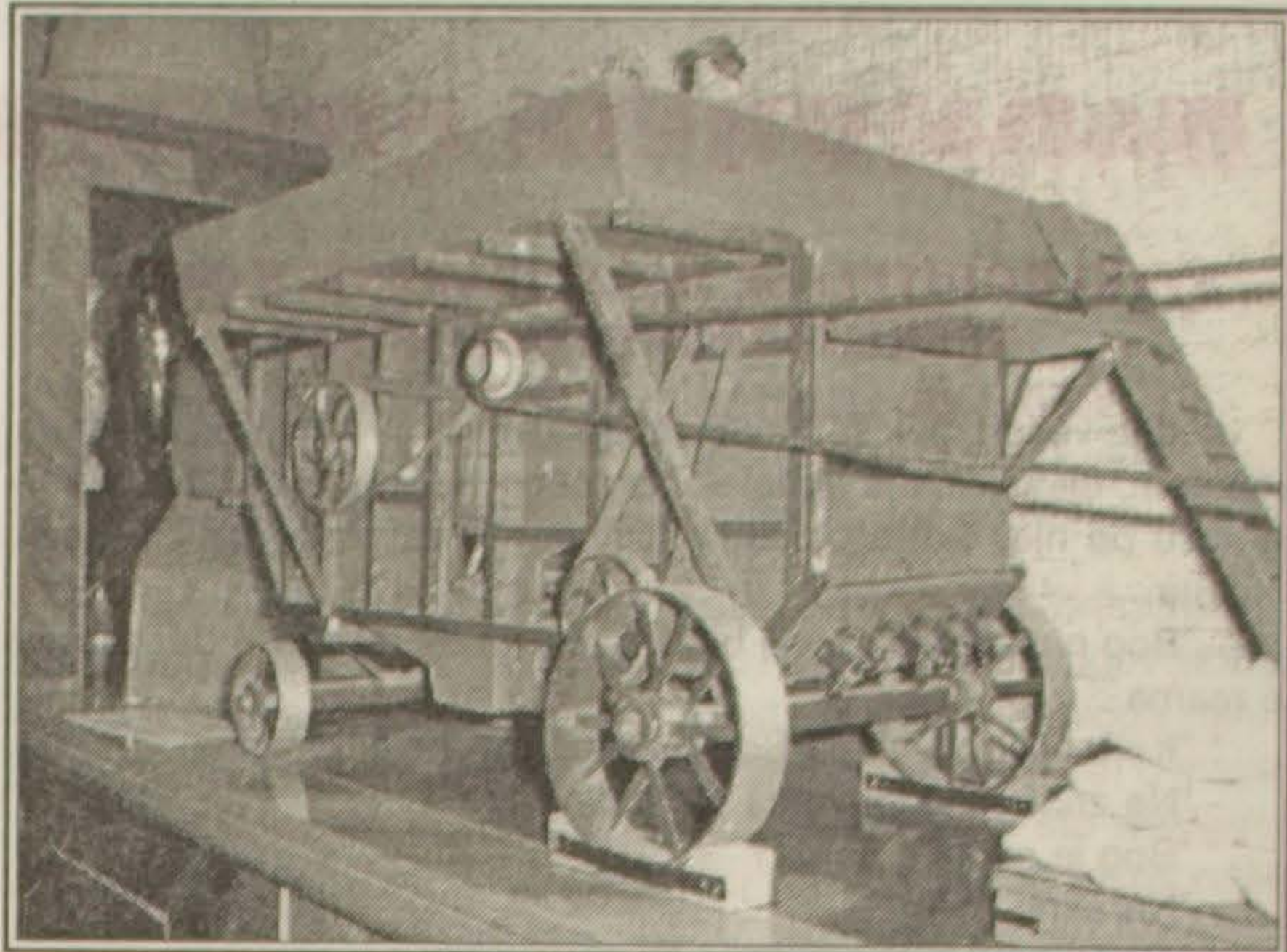
Kadgod je većinom do oko Male Gospojine obavljena vršidba, a još se samo na ritko čulo zujanje mašina u guvnu. Danas kombaji (kombajni) ris i vršidbu urade odjedared, pa je rad vršači mašina sačuvan samo u pripovitkama, kojima želimo dodati još jednu, o Lajči Anišiću, iz Šinterije (Anišićev šor salaša) u Hrvatskom Majuru, koji je napravio dvadesetak vršači mašina - al u malom. Nuz nji je pravio u malom i drugi krupniji sermaj (pokretna imovina zemljodilnika) (suvaju, drljače, vijarice, parasnička kola, traktor, a i čardakove, bunare s đermom i još koješta, a parna lokomotiva je išla po šinama na bateriju...).

Pripovitka o njem počima s kraja trideseti godina kad je Lajčo ko deranac prvi put ugledo vršaču mašinu (pogonska mašina, kasla /vršalica/, boda i elivator) u njevom guvnu, onda je ko i toliko njegovu vršnjaka izdrečen gledao kako ljudi dvore te mašine: snopove dobacuju na kaslu ranjaču da ji spušti u bubanj, a kasla isprid sebe na elivator istrese slamu; bočno u oblaku prava ispada sitna pliva, a odastrag ovršena zrna linjo teku u džakove. To se vidi, a šta se dešava unutra to je za neupućene zagonetka, otaleg i znatiželja da odgonetnu: kako mašina odjedared i s lakoćom iz vлата (klas) sa stabiljike (stabljike) ovrše rod - čisto zrno, kojeg ni rukom nije lako otaleg izvadit. Većina neupućeni ljudi i ne zna šta da pita kad vidi u radu tu mašinu, al Lajčo Anišić nije spadao med nji, jel je friško počo svačat rad ti mašina, pa je znao šta da pita gepesa (mašinitu) a ovaj iznenađen znatiželjom diteta rado ga upućivo u poso - ustvari dao mu prve sate učenja o radu vršače mašine.

Jedva je čekao nedilju posli podne kad su gepes, ložac i ranjači čistili i podmazivali mašine, s njima se pentro po kasli; zagledao je bubanj i košarove (bubanj o košarove udara vlatove i izdvaja zrna koja propadaju u kaslu); vidio kako podmazuju lagere (ležajeve) osovina; naučio kako čiste katlanku (ložište) kazana, zašto treba punit tartanj (spremište) vodom... jednom riči upozno je kaslu i kazan spolja i iznutra. Sve šta su majstori pokazali lipilo sa za njeg, kako kaže ništa mu nisu dvared tumačili i Lajčo je posli dvi-tri godine naučio šta je šta i zašto na mašini i kad je to svatio zaželio je da sebi napravi taku sigračku. Dok je čuvo svinje il radio bilo šta drugo uvik mu se u glavi vrzmalo kako da ostvari svoj naum.

Kako kaže Lajčo za se: "...oko 14 - 15. godine sam svatio da imam Božji dar da s prostim salašarskim sersamom napravim ono šta vidim, u tom su mi pomogle 1942. g. obilne padavine sniga, posli kojeg su svudan po doljačama bile lape (bare s dubokim blatom) i usrid lita. Ispalo mi je da sam te godine čuvo svinje na stniki izmed dvoji kuruza. Brez drugara svinjara na miru sam počo praviti kazan od blata. To mi je išlo od ruke, al prvence nisam mogo odnet na salaš, pa sam rišio da cu tako što-god napraviti sebi od drveta." Smišljeno - urađeno. Na salašu su od sersama za drvo imali: babu (sideća stezaljka za drvo), maklju (širok nož s držaljima na dva kraja), rendu (blanju), sikiricu, cigansku burgiju (ručna tesarska burgija za drvo)... s kojima je počo oblikovat drvo. Friško je uvidio da mu to baš tako ne ide kako je smislio, pa se dositio da za naum najpre napravi crtež i onda po njem radi.

Koliko se sića imo je najviše 13 - 14 godina kad je napravio prvu vršaču mašinu od daščica i pleva (lima) stare tepsije, a kajšove je isiko od bačene unutrašnje gume za biciglu. Tom prvom kazanu trup je bio od drveta, a krov, točkovi i drugi dilovi od pleva.

Vršalica

Napravio mu je sve dilove, čak i one sitne: kruške, pa i vrata od katlanke. S kaslom je lakše izašo na kraj, napravio je svu od drveta, a da bi je kazan okrećo za pogon je uzo feder (oprugu) starog gramofona (1), bubanj je otežo olovnim šinama izlivenim u kalupu od blata. Dok je trajala snaga u federu njegova se mašina okrećala i radila na prazno ko prava. Lajčo i danas kaže da mu je to bio jedan od najsrićniji dana u životu kad mu je proradila prva mašina.

Od onda pa do danas je napravio oko dvadesetak vršači mašina, a najveću med njima tira mali elektromotor iz miksera sakriven u kazan, koji priko zamajca pokreće sva radna tila da rade ko u pravoj mašini. Tu je mašinu onovrimeno prodo Bartulu Vojnić Purčaru, harmonikašu na glasu, koji je s ponosom drži u sobi na počasnom mistu (vidi sliku). Sve mašine je darivo prijateljima il prodo, a on zaljubljenik u te mašine za se nije sačuvo ni jednu - njegove su sve koje je napravio, al samo u uspomini.

Lajčo je ko mladić izučio kovački zanat, a u pridahu izmed napornog zanatskog rada i poljoprivredni poslova, napose u dugačkim zimskim večerima, odmaro se radeći svoje mašine u malom. Za svaku vršaču mašinu u prosiku mu je tribalo oko 300 radni sati strpljivog rada, koji su za njeg bili ugodna razbibriga.

Dobro sam upućen u rad vršači mašina i zato se usuđujem da ocinim Lajčine mašine, vidio sam ji nikolko, to su remek dila minijature, a i drugi koji su ji vidili a napose kupili zadivljeni su spritnošću Lajče Anišića. U kasle je ugradio radna tila: gruvač, sortir, veliku i malu vijaricu s lopatama; kašikasti elivator u zatvorenom kanalu; sabirni astal sa plivotresom, vile slamotresa na kolinastoj osovini... sve se to okreće, radi, a najveća kasla je kadra

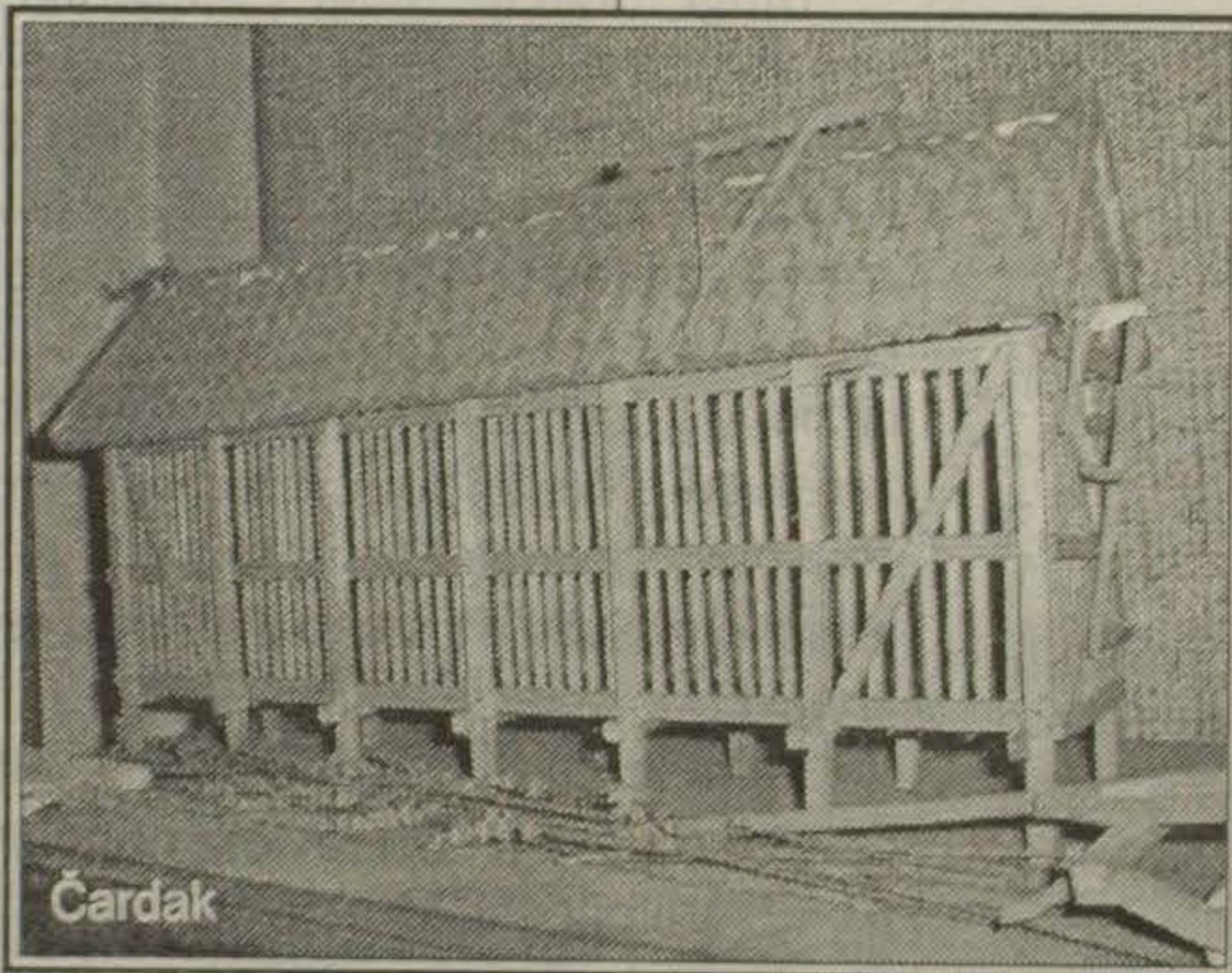
da ovrše vlat žita. Ovo zaslužuje najvišu ocinu modelarstva, a kad se tom doda da je Lajčo kovač i zemljodilnik onda se još više treba diviti njegovim mašinama. Ovom treba dodat da je najpre nacrtio i po njem napravio dilove mašine, koja je rad tog u virnoj srazmeri s pravom velikom mašinom.

Lajčo se dokazao i u pravljenju križova: 1994. g. je napravio nov hrastov Gabrićev križ u Hrvatskom Majuru, u čiji su temelj ispilanog saranih stari križ iz 1897. g. koji je podigo dida Ivan Gabrić. Ovaj križ, ko i križ prid kapelom sv. Ane u Gornjem Tavankutu kojeg je napravio 1995. g. su izgledom virni križovima lipotanima koji od davnina krase našu ravnicu.

Lajčo se podjednako dokazao ko vrhunski majstor u pravljenju mašina u malom i križova u velikom.

1) - starinske gramofone je okrećo rukom navijen feder (nalik ko u vekeru/budilniku/)

Alojzije Stantić

Čardak

Piše: Jakob Pfeifer

TAKO NIJE SMJELO BITI!*(Prema članku "Versöhnung der Kirche"
Univ. prof. Johannes Dantine)*

Teološke postavke su jedna a praksa je druga stvarnost; teološki je mnogo toga "jasno", no u stvarnosti je to sasvim drugačije; Isus u svojoj Velikosvećeničkoj molitvi moli "da svi budu jedno", dakle, da svi budemo jedno, to je jasno, ali u praksi...; takve izjave se često mogu čuti od teologa-svećenika kada se razgovara o ekumenizmu. U takvim trenucima mi onda pada na um ono što je Isus rekao u svoje vrijeme o otpuštanju žene: od početka nije bilo tako, ali radi tvrdoće srca vašega Mojsije vam dopusti otpustiti ženu...

Ni u Crkvi u početku nije bilo ovako kako je sada. Zar je Krist razdijeljen?!

Stoga će teolog Dantine reći: "Tako nije smjelo biti." Razlike između mjesnih Crkava pojedinih država radi različite kulture; razlike na temelju različitih povijesnih iskustava, razlike na temelju različitog stavljanja akcenta u nauci i praksi; da, ovih je uvijek bilo i uvijek će ih i biti i ne malo, ali, radi takvih i drugih nekih razlika - različitosti nije se smjelo napraviti rastavljene Crkve.

Zato je sada "pomirenje" riječ vodilja u ekumenskom gibanju. Pomirenje priznaje različitosti, shvaća i uzima ih ozbiljno. Pomirenje prihvaća drugoga u istini kakav jest. Pomirenje pita zašto je drugi takav, zašto tako misli, čini. Pomirenje pokušava od drugoga naučiti što je dobro. Pomirenje se trudi osobite probleme drugoga razumjeti i nositi.

Pomirenje daje nadu da zajedništva, koinonije može biti, pa i na stolu Gospodnjem - Euharistiji, gdje je inače među Crkvama najosjetljiviji rascjep, jer Ona - Crkva zna da se ovdje u prvom redu radi o zajedništvu sa svima nama Istim, dakle našim Gospodinom Isusom Kristom, a ne o jedinstvu nauke i prakse.

Jakob Pfeifer

Razmišljanje jednog vjernika**NE UKRADI!**

"Kršćanski život trudi se podrediti Bogu i bratskoj ljubavi dobra ovoga svijeta." Protiv ove zapovijedi možemo grijehiti kao vlasnici dobara, ako smo u stvaranju dobara kruti i nepošteni, ako grabimo tuđe, činimo nepravdu prema bližnjemu... Sve to sedma zapovijed brani. Uzimanjem tuđih dobara bez znanja i suglasnosti vlasnika umanjujemo dobra našim bližnjima i unesrećujemo ih jer im uzimamo ono što su oni svojim radom, štednjom i ljubavlju stvorili. Tim činom uzimanja počinjamo težak grijeh jer smo bližnjemu nanijeli štetu i duševnu bol. Krađom tuđih stvari počinitelj pokazuje da nema ni ljubavi ni poštovanja prema osobi kojoj nanosi štetu.

Korist je preslabi motiv koji bi lopova mogao ispričati. Kakvu on uopće korist ima? Jer kazna ga uvijek stigne. Bilo kao javna osuda, bilo kao grižnja savjesti.

U današnje vrijeme kada se približava kraj XX vijeka ponovo se preispituju moralne vrednote. Kada se dublje zamislimo, ne možemo ne vidjeti koliko su naša kršćanska načela postojana i nepromjenljiva bez obzira na tehnološki napredak. Naše vrednote su univerzalne. Vrijede u svako vrijeme i u svakoj prilici. Svaki čovjek očekuje da se prema njemu drugi odnose korektno. Takvim ponašanjem razvijaju se ljubav i poštovanje među ljudima. A to je naš zemaljski raj.

Krađom tuđih dobara nanosi se dvostruka šteta. Kradljivcu donosi trajni nemir i grižnju savjesti a oštećenom tuđu za onim što su mu ukrali.

Nemoj žalostiti svoga brata ili sestru u Kristu. Poštuj VII. Božju zapovijed: NE UKRADI!

Alojzije Firanj

RAZGOVOR S KARDINALOM FRANJOM KUHARIĆEM**Starost - predvorje života!**

● *Jesu li upravo korizma i uskršno vrijeme povoljni trenuci za pohod starijim osobama, da im se navijesti i donese nada uskrsnuća?*

□ **KUHARIĆ:** Kako da ne! Oni se susreću s križem. Starost je za neke teški križ, a može biti križ i za njihove bližnje. Zato je križ potrebno uvijek nositi s vjerom u uskrsnuće. Uskrs osvjetljuje misterij križa i patnje. Križ je najdublje očitovanje ljubavi. Rana svijeta i rana svake osobe je sebičnost. Ona je posljedica istočnoga grijeha i kao da smo ranjeni njome. Da bi dragi Bog izliječio čovjeka od te sebičnosti, koja je prisutna u svim grijesima, izabrao je put potpunoga altruizma, put apsolutne nesebičnosti, a to je križ. Isus nas nije liječio samo riječima: "Ja vas volim", nego je tu ljubav zapečatio križem, da nam potvrdi: "Za vas i umirem!". A rekao je da nema veće ljubavi nego dati život za svoje prijatelje.

Važno je znati svoju starost, bolest i slabost "utopiti" u smisao Kristova križa, da to bude moje darivanje u Kristu i po Kristu za spasenje svijeta. Mi smo povezani s Isusovim križem i uključeni smo u njegovu otkupiteljsku ljubav. Mi s njim suspasavamo svijet i trebamo iskoristiti tu svoju situaciju križa za spasavanje svijeta skupa s Isusom. Stari ljudi mogu prikazivati raskupom Kristu svoje patnje za svoju djecu i unuke.

Dakako, križ nema posljednju riječ, kao niti Veliki petak. Posljednju riječ ima uskrsnuće, Uskrs. Što se više ulažemo u križ, to smo više uključeni u slavno uskrsnuće, a to je naša budućnost. Naš cilj nije grobna jama, nego Život. Sada smo u predvorju Života. Svi, i mladi i stari, u istoj smo "čekaonici". Prijelaz je ono za što smo stvoreni i za što smo otkupljeni.

Često mladima naglašavam istinu o čovjeku, da je on besmrtno biće i da ako toga nema sve je besmisleno i čovjek postaje apsurdno biće. Ali čovjek sam može svoju egzistenciju učiniti apsurdnom, ako ne živi tu nadu i taj vječni smisao. Apsurdno je kada čovjek teži da što više ima, da što više uživa i da što više vlada. To je besmisao života i to nije život.

● *Sveto pismo i poimence spominje starije osobe, kao i godine. Je li to zanemareno u pastoralu ili u katehizaciji?*

□ **KUHARIĆ:** Vječna načela za odnose prema starijim osobama sažeta su u nekim dijelovima Svetoga pisma. U psalmu molimo da nam Bog dade mudro srce da znademo brojiti svoje dane, ili zbroj naše dobi je sedamdeset, ako smo snažni i osamdeset godina.

● *Vi ste, onda, snažni, Uzoriti, jer upravo navršavate osamdesetu!*

□ **KUHARIĆ:** Da... (smijeh). Sve te svetopisamske molitve uvijek su molitve nade i predanja u Božje ruke. Sveti pisac i molitelj znadu da je Bog njihov cilj i smisao, onaj koji nas čeka. U katehezi već kod tumačenja četvrte Božje zapovijedi govori se i o odnosu prema starijima. Sveto pismo uvijek naglašava Božji odnos prema čovjeku, a to je odnos ljubavi. Ako želimo biti poslušni Bogu, moramo prema roditeljima i starijima svjedočiti ljubav i poštovanje.

(nastavit će se)

/"Veritas", br. 4/99/

Piše: Stjepan Beretić

Zanimljivosti iz Kalačkog nadbiskupskog arhiva

Od 9. do 12. kolovoza sam dobrotom kalačko-kečkemetskog nadbiskupa i metropolite, preuzvišenoga gospodina dr. Balázsa Bábela i zahvaljujući uslužnosti mladog gospodina Attila Szabóa, arhivara u Nadbiskupskom i Kaptolskom arhivu, imao sreće četiri dana istraživati bogatu arhivsku građu koja se odnosi na subotičku župu svete Terezije. Veoma sam zahvalan i prečasnog gospodinu Ernőu Dombaiju. Premda sam se namjeravao baviti samo poviješću župe svete Terezije, usput sam našao puno zanimljivosti.

Izvornici matica u Kalačkom nadbiskupskom arhivu od 1826. godine

Poslije Drugog svjetskog rata u Subotičkoj biskupiji su državne vlasti na silu odnijele sve matice krštenih, vjenčanih i umrlih s pomoćnim knjigama od najstarijih vremena pa do 1895. godine. Tadašnje građanske vlasti su obećavale da će sve izvorne matice prepisati o svom trošku, a kad ih prepisu da će ih vratiti odnosnim župnim uredima. Osim u nekoliko župa, to se nije dogodilo. Unatoč opetovnom traženju crkvenih vlasti, država više ni ne obećava da će vratiti oteto. U župnim crkvama se od 1826. godine matice pišu u dva primjerka. Izvornik se čuva u Nadbiskupskom, odnosno Biskupskom arhivu. Ipak su prijepisi matice u župnom arhivu vredniji od izvornika na biskupiji.

Posljednjih godina su u Kalačkom nadbiskupskom arhivu najurednije složeni izvornici bačkih matica krštenih, vjenčanih, umrlih i krizmanih iz razdoblja od 1826. do 1920-tih godina. Pravi je užitek vidjeti lijepo sređeni odjel arhiva u kojem se čuvaju svi izvornici matica.

Hrvatski tekst jedne oporuke stare 222 godine

Pod latinskim naslovom "Izvadak iz oporuke plemenite gospođe Peić i udove pokojnog Vojnića" čitamo elegantnom hrvatskom ikavicom u drugoj točki doslovce: "Imadem oszim ozgor odreyeni Csetiri Stotin forinti, jednu Hilyadu kod istoga kuma moga Malote Manojlovitya tojest 1000 Fl koju, Oczima Mlogo

=Postovanima Franciskanima ovoga Miszta za Fundaciju ostavlyam. Da priko Godine, Szvete Misze govore za moju i moje Sestre Dusu, moga Pervoga i Drugoga Gospodara, Ocza i Matere moje i osztale Rodbine, koima jeszu za potribu, za Spaseny Dusa nyiovi. Za koje Szvete Misze, Szvake Godine od Interesa primitye pedeset forinti; jos deset Fl. u istu czerkvu prid oltar S. Antuna osztavlyam za ulye, da priko czile godine Kandilogori. Sz= Maria, 10. Januarii 1777." Iz teksta se lako može zaključiti da se u kućama plemenitih Subotičana i te kako govorilo hrvatskim jezikom. Izvadak su latinski potpisali izvršitelji oporuke Antun Jaković i Luka Vojnić kao gradonačelnik. (1)

Franjevci su muku mačili s hrvatskim propovjednicima

Subotički franjevac otac Vjenceslav Prosztiovsky piše 23. svibnja 1798. godine nadbiskupu molbu da se u franjevačkoj i u župnoj crkvi u Subotici izmijeni red nedjeljnih svetih misa budući da samostan ima fra Fidela

Dugovića kao jedinog propovjednika za ilirski jezik. On treba propovijedati i u jednoj i u drugoj crkvi, a k tome je još i po naređenju vojnih vlasti premješten za vojnog kapelana u Petrovaradin. Kao jedino rješenje ostaje novi raspored propovijedi: kad je u župnoj crkvi hrvatski, neka u franjevačkoj bude mađarski i obrnuto. (2)

Šestogodišnji pregled matica krštenih, umrlih i vjenčanih

3. siječnja 1798. godine šalje subotički gradonačelnik Grgo Kopunović Nadbiskupskom ordinarijatu šestogodišnji pregled broja krštenih župne matice u Slobodnom Kraljevskom gradu Maria Teresopolisu od 1790. do 1795.

Godine	Kršteni	Umrli djeca	Umrli odrasli	Svega umrlih	Kršteni	Pričaštaj	Vjenčani
1790	1183	723	277	1000	1183	183	242
1791	795	575	325	1200	795	-405	253
1792	1298	614	222	836	1298	462	212
1793	1281	469	208	677	1281	604	270
1794	1310	1127	193	1320	1310	-10	176
1795	1172	687	255	942	1172	230	191
Svega	7219	4199	1480	5679	7219	1540	1344

U razdoblju od šest godina krstili su subotički kapelani Miksa Sentivanski, Feszthelly Antal, Ivan Frančić, Mátyás Zsuffa, Polyák László, Đuro Bošnjak, Marija Radičević i njihovi župnici Dr. Stipan Radić i Ivan Lukić (3) u prosjeku 1203 djeteta godišnje.

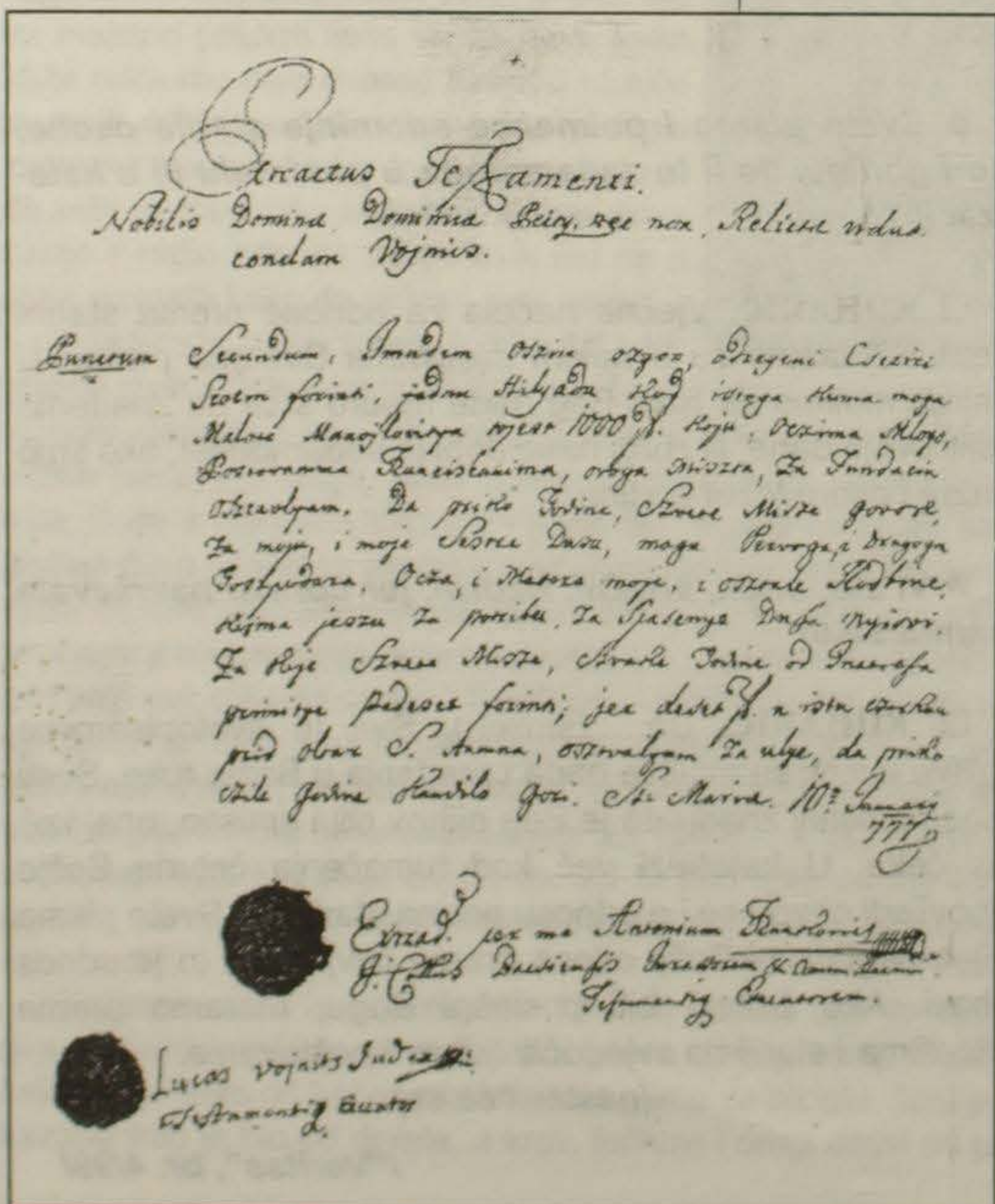
Svake godine je u Subotici umiralo prosječno 699 djece i 246 odraslih, bilo je u prosjeku po 945 sprovoda. Odnos između broja krštenih i broja umrlih je bio negativan 1791. godine kad je broj sprovoda nadmašio broj krštenja za 405 i 1794. kad je bilo 10 sprovoda više od broja krštenja. Ipak, Subotica je svake godine u prosjeku dobivala po 255 novih katolika. Za razdoblje od 6 godina broj katolika se povećao za 1533 osobe. Vjenčalo se u prosjeku 224 para godišnje. (4)

(1) KÉL, Szabadka, Szt. Teréz, 1736-1799, 2. cs. (Kalocsai Érseki Levéltár = Kalački nadbiskupski arhiv, Subotica, Sv. Terezija, 1736-1799, 2. svežanj)

(2) Isti svežanj

(3) Tormásy Gábor, A szabadkai főplébánián működött lelkészek, lelkész-helyettesek és segédlelkészek, A Szabadkai Római Katolikus főplébánia története, Subotica, 1883, str. 253.

(4) KÉL, Szabadka, Szt. Teréz, 1736-1799, 2. cs.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

FRANJEVCI

U prethodnim brojevima Zvonika predstavili smo ženske redovničke zajednice u našem gradu. Od muških redovničkih zajednica djeluje samo jedna u Subotici - Franjevci.

Kad ne bi bilo fratara...

Nezamisliva je naša Subotica bez "Stare" crkve i fratara. Kad naši pobožni ljudi iz okolnih mjesta dolaze u grad, imaju lijepi običaj pohoditi franjevačku crkvu. Tamo se pomole Crnoj Gospi, zapale svijeću kod sv. Antuna, svrate u trećoredsku sobu nabaviti koji pobožni predmet ili done su štogod fratrima kao ispunjenje zavjeta. Ljudi rado odlaze na ispovijed kod franjevača; tijekom godine i za velike blagdane. Rado naručuju svete mise za svoje pokojne.

Imaju franjevci nekoliko lijepih osobitosti koje upotpunjuju duhovni život vjernika ovoga grada. Najljepše su jaslice - Betlem - u franjevačkoj crkvi i mnogi redovito svake godine odlaze pogledati i pokloniti se malom Isusu. Draga je ljudima devetnica Lurdskoj Gospi i lurdski špilja u

kapelici Crne Gospe. Zamjetljiv je uvijek lijepo urešen oltar ispred franjevačke crkve za tijelovsku procesiju kroz grad. Vole ljudi franjevačkog sveca i sveca svega svijeta - sv. Antuna; rado obavljaju devet utoraka i na njegov blagdan donose na blagoslov djecu i ljljane. Svečano se slave franjevački blagdani u "Staroj" crkvi.

Tko su franjevci?

O njihovoj povijesti nećemo sada pisati. O njihovoj višestoljetnoj prisutnosti u našem gradu imali smo prilike već drugdje čitati. Pokušat ćemo reći što danas znače ovi konkretni ljudi, sinovi i braća sv. Franje.

Danas u Subotici živi i djeluje šest fratara: pet svećenika i jedan brat laik. Iako primjećujemo da naši fratri više nisu tako mladi (a nekad su bili), iako ih je sve manji broj, ipak je veliki njihov doprinos cjelokupnoj duhovnoj atmosferi naše Crkve.

Oni nemaju župu te u njihovoj crkvi nema krštenja, vjenčanja, sustavne vjerske pouke za djecu. No, ipak pod svoje okrilje okupljaju veliki broj mladih našega grada, mladih taizéjskog usmjerenja. Okupljaju i duhovno vode vjernike laike - Treći (svjetovni) red sv. Franje. Uz ono što je već rečeno, valja napomenuti da se fratri pozivaju na proštenja za propovjednike i za

zamjenu biskupijskim svećenicima, ako su ovi zapriječeni. Barem se na ovo moglo računati kad je bilo više braće u zajednici. Franjevci su uglavnom ispovjednici u redovničkim zajednicama i voditelji duhovnih vježbi i duhovnih obnova.

Gostoljubivi su domaćini. Rado su primili sudionike Zlatne harfe. Primaju razne orguljaše i orguljašice i zborove da u njihovoj crkvi uljepšaju liturgijska slavlja.

A temelj svega?

Franjevci su redovnici. A to znači da žive u zajednici posvećenog života. Najdragocjenije je njihovo posvećenje Gospodinu, predanje čitavog života sa svime što on donosi. To je darivanje za braću u zajednici i za braću ljude kojima su poslani. To je strpljivo prihvaćanje vlastitih i tuđih granica, bolesti i nevolja koje prate svakog čovjeka. To je neprestana čežnja za svetošću i za savršenstvom poput Oca nebeskoga.

Franjevci su još prisutni na našim prostorima u Baču i u Novom Sadu. O, kad bi ih bilo više! Pomozimo molitvom za nova franjevačka zvanja.

ETELA KUJUNDŽIĆ

pedeset godina trećoredica

Franjevački duh je i danas živo prisutan među nama. O tome svjedoči i postojanje Svjetovnog Franjevačkog reda koji je ustanovio sam sv. Franjo. Danas u Subotici ima oko 140 članova, a sve veći broj mladih želi stupiti u Treći red i svojim aktivnim sudjelovanjem doprinijeti njegovom rastu i širenju Radosne vijesti franjevačkim duhom.

Popularizaciji Trećeg reda u Subotici pridonijelo je svakako i nedavno održano jedno nesvakidašnje slavlje. Naime, u nedjelju, 1. kolovoza u franjevačkoj crkvi Etela Kujundžić proslavila je 50. obljetnicu - zlatni jubilej svog članstva u Trećem redu. Svečanu sv. misu predvodio je preč. Andrija Kopilović, slavljeničin župnik, u koncelecijaciji s o. Marijanom Kovačevićem, duhovnim asistentom Trećeg reda u Subotici i vlč. Julijem Bašićem, bikovačkim župnikom i vlč. Josipom Milošem.

Na ovoj svečanoj sv. misi u novicijatu Trećeg reda stupile su Karmela Mačković i Terezija Tikvicki.

Poslije sv. mise u vjeronaučnoj dvorani uslijedilo je čestitanje i bratski "Agape" na kojem je bilo više od sto osoba, članova Trećeg reda te prijatelja i rodbine slavljenice.

Glasilo Franjevačkog trećeg reda "Seraf" (br. 4/99) objavilo je razgovor sa slavljenicom, iz kojeg prenosimo jedan dio.

SERAF: Koliko ste godina imali kada ste stupili u Treći red?

ETELA K.: Imala sam 23 godine, a zavjetovala sam se godinu dana kasnije, točnije 1949. godine.

SERAF: Što Vas je privuklo Trećem redu?

ETELA K.: Ja sam od najranije mladosti bila kršćanski odgojena. To mogu zahvaliti svojoj majci po kojoj sam i dobila redovničko ime - Delfina, i biskupu Matiji Zvekanoviću koji me je potakao da stupim u Treći red. Taj korak je za mene bio jedna stepenica više u kršćanskom rastu...

SERAF: Da li ste imali nekih zaduženja u Trećem redu?

ETELA K.: Odlazila sam redovno na skupštine jednom mjesečno i na nedjeljnu misu a svakodnevno sam molila po 12

Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu... Na skupštinama smo molili i Časoslov a bilo je preporučeno moliti ga i kod kuće... Druge dužnosti u Trećem redu nisam imala. Naime, udala sam se za udovca sa četvoro djece a pored toga sam rodila s mužem petnaestero, osam sinova i sedam kćeri. Hvala Bogu na tome. Djeca su Božji blagoslov. Danas imam trideset unuka i petnaest praunuka. Za svakog člana obitelji molim svakodnevno na svetoj misi i veoma sam zadovoljna. Roditelji su sretni kada su im djeca dobra.

SERAF: Što biste poručili starim i novim članovima Trećeg reda?

ETELA K.: Jako je lijepo i pohvalno biti trećoredac, samo treba izdržati. Za onoga tko nije utemeljen u vjeri, Treći red će mu pomoći da dođe do vrhunca. Ovdje na zemlji mi samo putujemo dok ne stignemo kući Bogu. Ljudi su međutim slabi, vjeruju samo ono što vide i opipaju, i to cijene. Kada umremo, vidjet ćemo razliku između Božjih i naših misli. Što je sada važno, bit će nam možda smiješno. Što mi vrijedi da me svi hvale i da sam priznata - to će proći i to ne vrijedi. Bog je malenima pokazao put, zato čovjek mora biti ponizan.

Razgovarao: L. R.

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: **MENI RUČKOVI**

Nedjeljom: **"BUNJEVAČKA UŽNA"**

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

Poljoprivredna apoteka

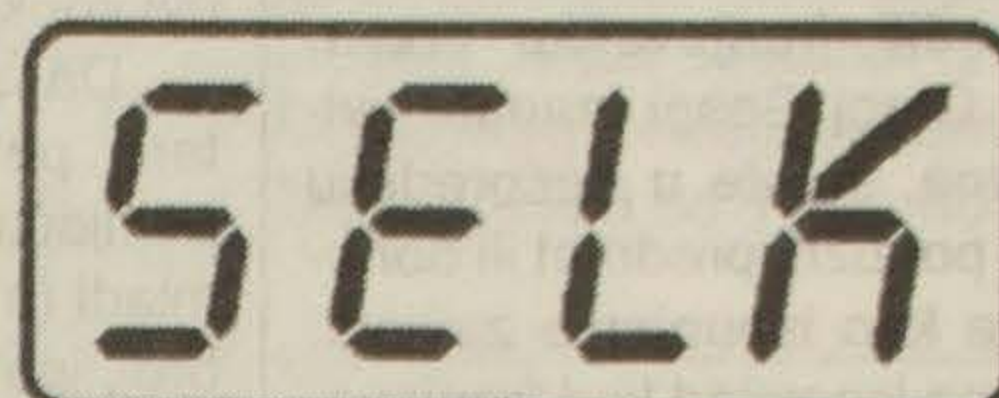
Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

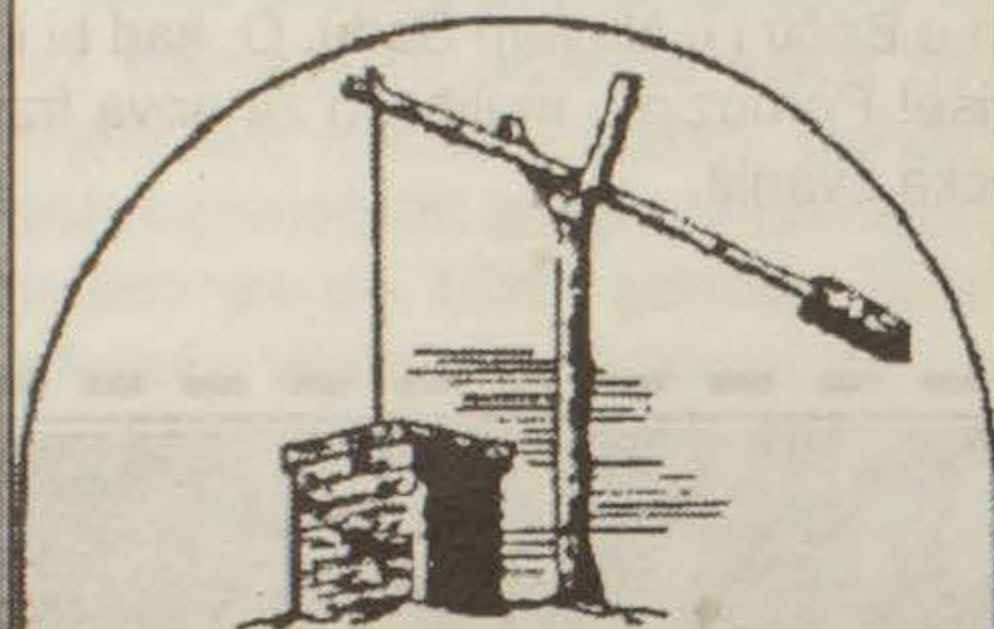
Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 556-228

U spomen
sestrl Vljanejl

K U T I N A
Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

- Privatni apartmani
- Izleti brodom
- Rezervacije cijele godine
- Najniže cijene usluga

VLADO TUMBAS

- suradnik turističke agencije -

tel / fax: + 381 24 556 247
mobitel: + 36 309 287 011

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

provider

U SUBOTICI

- 30 ulaznih linija na 654-321
- 128K zemaljskog linka
- 512K sopstvenog satelitskog linka

555 765
Braće Jugovića br. 5,
Subotica

G. BLAŠKO GABRIĆ
I ŠTAMPARIJA
"GLOBUS"
DAROVALI SU
KUNSTDRUCK
PAPIR ZA KORICE
"ZVONIKA"
DO KRAJA 1999. G.

TOPLO
ZAHVALJUJEMO!

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel/fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

**DANYI LÁSZLÓ, svećenik
(1951 - 1999)**

Subotička biskupija je 27. lipnja 1999. godine ostala bez jednog mladog, požrtvovnog svećenika. Gospodin je toga dana, dok je slavio svoj imendan, s ovoga svijeta iznenada pozvao k sebi molskog župnika vlč. Danyi Lászla. On je rođen u Horgošu 5. 03. 1951. godine. Studij teologije završio je u Đakovu 1977. godine. Iste godine na blagdan sv. Petra i Pavla u subotičkoj katedrali je zaređen za svećenika. Službu kapelana vršio je u Bajmoku do 12. 09. 1978. godine, kada je imenovan

župnikom u Čonoplji i Kljaićevu. Od 1989. godine vršio je župničku službu u Molu. Uz to je vršio i službu dijecezanskog suca od 1995. godine a bio je i član Liturgijskog vijeća naše biskupije.

Vjernici molske župe oprostili su se od svog župnika 28. 07. u svojoj crkvi u 12 sati. Sahranjen je istoga dana, u večernjim satima u svom rodnom mjestu Horgošu.

**MONS. LÉNER ISTVÁN, svećenik
(1931 - 1999)**

Mons. Léner István je treći svećenik koji nas je napustio u posljednja tri mjeseca. On je blago u Gospodinu preminuo 28. 08. 1999. godine u Bačkoj Topoli, nakon kratke i teške bolesti.

Mons. Léner je rođen u Molu 11. 06. 1931. godine. Studij teologije završio je u Zagrebu 1958. godine. Za svećenika je zaređen u Subotici 29. 06. 1957. godine. Službu kapelana vršio je u Bečeju i Senti. Uz kapelansku službu u katedralnoj župi od 1962. do 1966. godine bio je duhovnik sjemeništa "Paulinum", a godinu dana samo duhovnik (1967). Župnik je bio u Staroj Moravici i Pačiru (1967-1980), Molu (1980-1989) te Bačkoj Topoli (1989-1998), a potom je zbog bolesti imenovan župnikom vikarije Srca Isusova u Bačkoj Topoli. Jedno vrijeme je vršio i župničku službu u Bajši (1992-1994).

Uz župničku službu vršio je i mnoge druge službe u Subotičkoj biskupiji. Bio je dekan, biskupijski savjetnik, arhiprezbiter, dijecezanski sudac a bio je i član u nekoliko biskupijskih vijeća.

Za svoj neumorni rad Bogu na slavu i za dobrobit povjerenih mu vjernika, Papa ga je odlikovao titulom monsinjora.

Lijes s tijelom ovog omiljenog svećenika naše biskupije bilo je izloženo u crkvi u Bačkoj Topoli 31. 08. 1999. godine u 8 sati, kraj kojeg su se izmjenjivali u počasnim stražama članovi Pastoralnog vijeća, Čerkezi (skauti) te mladi u mađarskim narodnim nošnjama, članovi KUD-a "Kodály Zoltán".

Mons. Léner sa članovima svoje obitelji

U 10 sati je bila sv. misa zadušnica koju su predvodili subotički biskup mons. dr. Ivan Péntes i zrenjaninski biskup mons. László Huzsvár u koncelebraciji s pedeset svećenika i u nazočnosti mnoštva vjernika.

Mons. Léner sahranjen je u svećeničku grobnicu na Zapadnom bačkotopolskom groblju. Njegovim odlaskom Subotička biskupija doista gubi jednog uzornog svećenika i neumornog radnika u Gospodnjem vinogradu. Od svih njegovih vrlina teško je bilo što izdvojiti, no ovom prigodom valja ipak spomenuti da je mons. Léner zaslužan što se aktivnost duhovnih vježbi među vjernicima Mađarima u našoj biskupiji toliko uvriježila i to za sve staleže od djece do staraca. On je s duhovnim vježbama započeo u Staroj Moravici, a kasnije je u Totovom Selu izgrađen Dom duhovnih vježbi u kojem se gotovo cijele godine održavaju duhovne vježbe za različite staleže vjernika.

Završavam izvješće o ovom dragom pokojniku parafrazirajući geslo pod kojim je poseban Odbor organizirao njegov sprovod: Zahvaljujemo Ti, Gospodine, što si nam dao ovakvog svećenika!

/A. A./

In memoriam

**MATILKA VOJNIĆ PURČAR
(1912 - 1999)**

Prije šest mjeseci, točnije 08. 03. 1999. godine Gospodin je iznenada pozvao k sebi ovu omiljenu staricu župe sv. Roka. Bila je stara, ali mlada duhom. Do posljednjeg dana svoga života dolazila je na sv. misu. I na dan smrti bila je na sv. misi i pričesti, a dan ranije se ispovjedila. I ne samo to. Ona je bila "PRIDNJAK" naše crkve. Njezina je bila briga zajednička molitva Krunice i obavljanje drugih pobožnosti prije sv. mise. Njezinim odlaskom naša župa je doista osiromašena, a Kerske ulice ostale su bez žene koja ih je resila svojim bunjevačkim suknjama i vedrinom.

Bila je i aktivni član Zajednice Krvi Kristove naše župe.

S ljubavlju ćemo je se sjetiti zajedno s njezinima najmilijima, u sv. misi u NEDJELJU, 12. 09. u 7 sati i zahvaliti Gospodinu što smo je imali i moliti ga da je nagradi vječnim radostima za sve ono što je činila ovdje na zemlji u njegovoj Crkvi.

Župnik

POSVEĆIVALA JE SVOJE PATNJE

LIZA SEKULIĆ - TETA

Prije godinu dana (12. 09. 1998) Bog je s ovoga svijeta u 92. godini života pozvao k sebi Lizu Sekulić - Tetu, kći Antuna i Marije iz Starog Žednika. Umrula je mirno i tiho, kako je i živjela. U siromašnoj obitelji s mnogo djece koja su rano ostala bez majke, uz nesebičnu ljubav oca i sama je naučila odricati se i služiti svima oko sebe, a osmjehu se radovala kao najvećoj nagradi za svoj trud.

Bila je nadasve pobožna. Dnevno je molila krunicu, često se pričešćivala. Na zvuk zvona s obližnje crkve sklapala je svoje staračke ruke i svoje boli sjedinjavala s Kristovom žrtvom na oltaru. Svaku večer je prije spavanja poljubila križ i zaspala bi s krunicom u ruci.

Od 1935. godine bila je i trećoredica.

Rastuženi njezinom smrću, ali ohrabreni primjerom njezinog života i mi ćemo nastojati s vjerom posvećivati svoje životne križeve.

Giza Kujundžić

● ● ● 8. 09. - PROŠTENJE U DOROSLOVU ● ● ●

- u 8 sati sv. misa u crkvi na njemačkom
- u isto vrijeme na vanjskom oltaru na slovačkom jeziku
- u 9 sati biskupska sv. misa na hrvatskom jeziku
- u 10 sati svečana biskupska misa na mađarskom jeziku, predvodi je mons. Jakubini György, nadbiskup iz Alba Julije (Rumunjska)

08. 09. Bunarić

● ● ● MALA GOSPA na BUNARIĆU ● ● ●

Sv. misa u 10 sati

12. 09. u 19 sati HKC "Bunjevačko kolo"

● ● ● HUMANITARNI KONCERT ● ● ●

Organizacija: MZ "Novo selo", humanitarne organizacije "Amor vincit" i "Vox humana", Caritas župe "Isusova Uskrsnuća"

Nastupaju: katedralni zbor "Albe Vidaković", zbor župe "Isusova Uskrsnuća", Mješoviti zbor SKC "Sveti Sava", zbor penzionera, komorni zbor "Öreg fiuk" i dr.

15. 09. Selenča

● ● ● BLAGDAN ŽALOSNE GOSPE ● ● ●

Sv. mise:

- u 7 sati: slovački
- u 8 sati: njemački
- u 9 sati: mađarski
- u 10 sati: hrvatski
- u 11 sati: slovački

● ● ● Subotica - Kalvarija ● ● ●

- u 15 sati klanjanje
- zadovoljština za grijeh psovke - hrvatski
- u 16 sati sv. misa (hrvatski i mađarski)
- poslije mise klanjanje na mađarskom

17. 09. u 20 sati - Subotica - SV. ROK

● ● ● OBITELJSKI SUSRETI ● ● ●

Tema: Roditelji - prvi vjeroučitelji
Predavači: Andrija Anišić i s. Silvana Milan

19. 09. Subotica - SV. ROK

● ● ● Proslava 103. obljetnice crkve ● ● ●

- u 17 sati sv. misa uz sviranje Subotičkog tamburaškog orkestra
- poslije mise kratki koncert istog orkestra

● ● ● 19. 09. PROŠTENJE NA LJUTOVU ● ● ●

Svečana sv. misa u 10,30 sati kod križa

26. 09. Bač

● ● ● RADOSNA GOSPA ● ● ●

- u 16 sati: Pokorničko bogoslužje, krunica, ispovijed
- u 17 sati: Svečana sv. misa

Subotom u 7,40 sati

● ● ● RADIO SUBOTICA ● ● ●

Emisija za katolike na hrvatskom jeziku
na 91.5 MHz

GLOBUS

Vlasnik:
Blaško Gabrić

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

24000 SUBOTICA, Otmara Majera 10, Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

ŠTAMPAMO ZA VAS BRZO, KVALITETNO I JEFTINO:

- Vizit karte
- Plakate
- Kataloge
- Obrasce
- Prospekte
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Pozivnice
- Kartonsku ambalažu
- Papirnu ambalažu
- Ostalu robu po narudžbi

EKOLOŠKI CENTAR „GLOBUS“

Vrši uzgajanje raznih sadnica. U svom proizvodnom programu ima: hrast, piramidalni hrast, piramidalnu topolu, belu brezu, lipu, jorgovan, gelegunju, dud, tuju i više vrsta živih ograda.

ORGANIZUJTE SE

i ulepšajte vašu okolinu mladim sadnicama.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Ivanković, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

Slaviti u patnji - slaviti s nadom u duši

(Iz propovijedi mons. Stjepana Beretića)

"Ova mi je večer, dragi vjernici, prirasla srcu. Nema ovdje

mase. Ovdje su tolike i toliki koji su došli da se pod Božjim nebom pokaju, ispovjedu i odluče za novi početak... Došli smo dušu da obnovimo. Jedan je karmelićanin svojoj knjizi dao naslov: 'Posjeti samoga sebe!' Danas smo pohodili dušu svoju. U Božjem svjetlu, pred Majkom i pred braćom vidjeli smo kakvi smo. 'Bog je veći od našega srca' (Iv 3,20) čitamo kod svetog Ivana. Otac nam obnavlja srce.

On "je ljubav" (Iv 5,16). Treba nam

Očeve ljubavi, ljubavi koja se razlijeva po srcima ljudskim. Godinama smo u nevoljama. Vremena su tmurna. Neimaština. Brige nas taru zbog dugih vremena straha i neizvjesnosti. Zato nam ova večer tako puno govori. Istinita je ona latinska: 'Sine dolore non vivitur in amore!' Bez patnje nema ljubavi. Kao da je odveć patnje. Tako smo puno zla proživjeli. Nevolje se i patnje nižu u neprekinutom nizu. Kraja im ne vidimo. Jedan je logoraš u Drugom svjetskom ratu zapisao: 'To što se bolovi međusobno

smjenjuju - čini život podnošljivim!' Ima u našem životu i dobrog. Dragutin Domjanić pjeva: 'Tak malo dobrega v življenju tuj se najde!' A logoraš nastavlja: 'Što manje boli! - Bilo je jedno od nesvjesnih načela našega života...' Tješi se logoraš i riječju Svetoga pisma: 'Dobro je čovjeku da nosi jaram svoje mladosti' (Tuž 3,27). Večeras slavimo, premda nas patnja pritiska. U nadi slavimo i u uvjerenju da nam je dobro. Nije dobro što je puno patnje, ali je dobro što je naš Bog pobijedio smrt, što je uništio grijeh, što je zadužnicu naših krivnja i grijeha već izbrisao svo-

jom krvlju. Dobro nam je što nama govori: 'Ne boj se, maleno stado. Ja sam pobijedio svijet!' (Lk 12,32). Eto, slavimo u patnji, s ranama ratnim i odricanjima dnevnim, slavimo s nadom u duši, da budemo tvrdi, i bliže životu! /.../

Gospa nas nije ostavila. Boga u srcu nosimo. Zato i večeras svatko od nas može reći: 'Bože, ti si tu. U milozvučnoj pjesmi Gospinoj. U trenucima ovim opuštanim. Bože, ti si tu.

U misli koja me zanosi i oduševljava. Osjećam te u ljepoti skupa ovoga. Bože, ti si tu. U lahoru povjetarca. U noćnom šarenilu svoda nebeskoga. U osmijehu djeteta. U riječi koja mi godi.' Kao da je za našu dušu napisala sveta Terezija: 'Neka te ništa ne prestraši. Ne boj se ničega. Bog ostaje uvijek isti. Strpljivost njegova sve postiže. Tko posjeduje Boga, ništa mu ne može nedostajati.' Večeras molimo. Marijo, blagoslovi nas da u našem srcu uvijek Bog ostane..."

Procesija sa svijećama - najdirljiviji dio večernjeg bdjenja na Bunariću foto: A. Juriga

Prije svete mise hodočasnici se uvijek rado zadržavaju pred križem i pred Gospinom kapelicom u molitvi i razmišljanju, a mnogi vole zapaliti i svijeću

Evo i najmlađeg hodočasnika na Bunaričkom proštenju '99

BUNARIĆ '99

Čuj nas Majko,
nado naša,
K tebi vapimo
mi svi...

Hodočasnici iz Golubinaca pred crkvom sv. Roka u Subotici

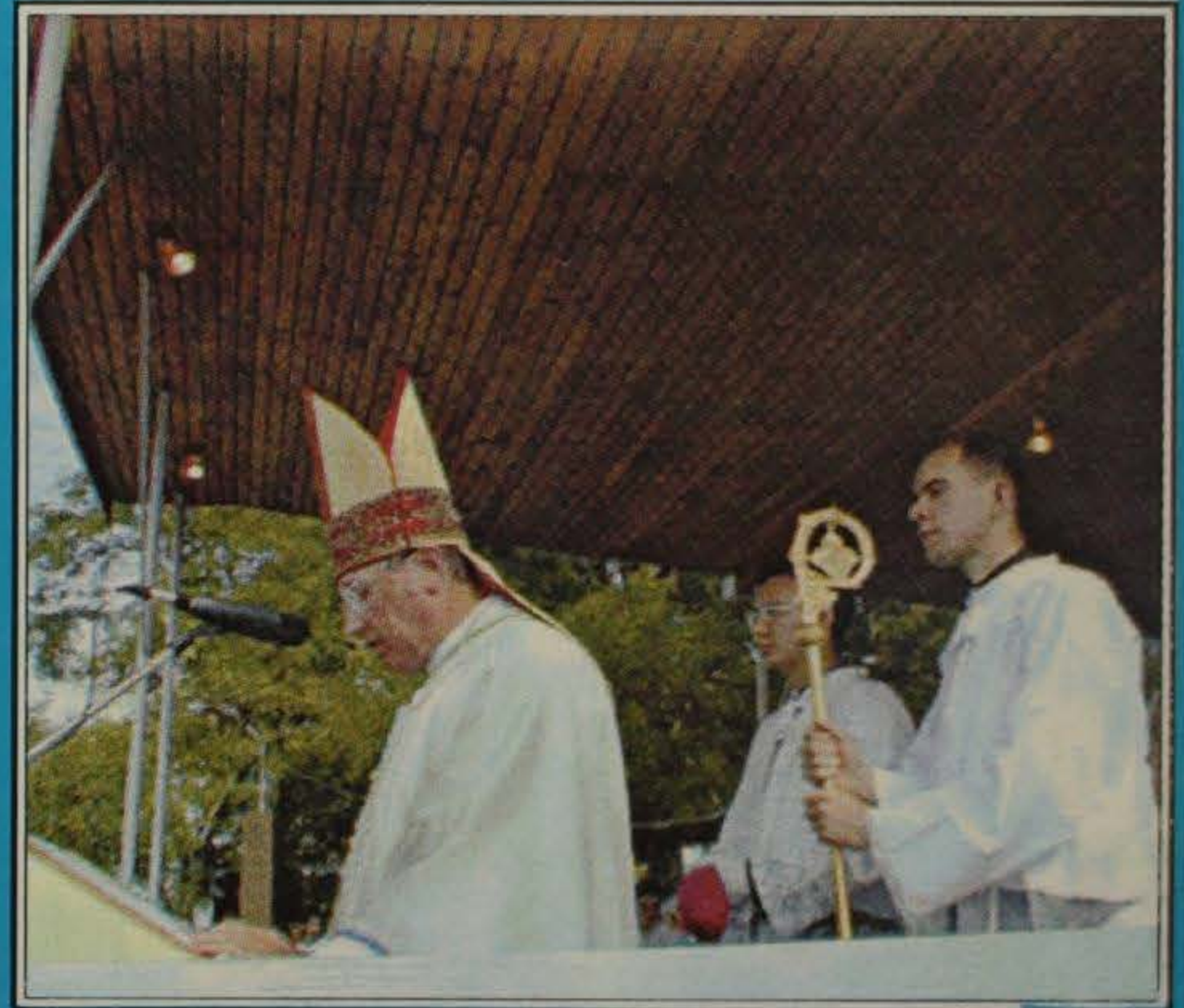
Gospa stiže na glavni oltar

Na Bunariću uz mnoštvo odraslih uvijek je i puno djece

Na svečanoj misi sudjelovalo je preko 10 tisuća vjernika a...

Subotički biskup čita Kardinalovu propovijed

...među njima i hodočasnici iz Vajske, Bođana, B. Monoštora, Sombora

Na kraju obavezan poljubac Gospi